

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chetmickowski, wiadomości potocznych Bogdan Piotrowski, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, wszyscy w Poznaniu

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70

Nr. 109 Wydanie P

Poznań, piątek dnia 9 marca 1934

Rok 29

Poznań, 8 marca.

Zaszeregowanie urzędników a stan nauczycielski

Sprawa zaszeregowania urzędników jest bolesną raną dokuczającą polskiej duszy urzędniczej; stąd w kołach tych duże rozgoryczenie.

Daje mu wyraz nawet prasa „sanacyjna”, przynajmniej ta, która do swych czytelników i abonentów zalicza urzędników. Występuje ona czasami nawet dość ostro. Potrzebne to jej jest, ażeby mieć względy w sferach urzędniczych. A kosztować, nie kosztuje to dany dziennik „sanacyjny” z reguły nic, wyjątkowo zaś kosztuje go to bardzo niewiele, najwyżej jakąś „łagodną” konfiskatę.

Co zaś z tego mają urzędnicy? Także nic, albowiem na terenie parlamentarnym, gdzie Blok Bezpartyjny Współpracy z Rządem mógłby swoje decydujące głosy rzucić na szalę przeciw sposobowi zaszeregowania urzędników mowy o tem niema. Tam popiera się i uchwała, co rząd postanowił. Czyli: słowa papierowe swoją drogą, a czyny realne — swoją.

Jeżeli nowe zaszeregowanie urzędników wywołało w olbrzymiej ich większości ciężkie skargi, to największa gorzycz panuje wśród nauczycielstwa. Tych przeszło osiemdziesiąt tysięcy ludzi zostało dotkniętych nie tylko materialnie, ale i moralnie, zaszeregowano ich bowiem gorzej, niż innych, nawet o elementarnym tylko wykształceniu.

Nauczyciel szkoły powszechnej staje się biedakiem, z poświęceniem uczącym i wychowującym cudze dzieci, ale na dalsze kształcenie swoich, pieniędzy dzisiaj nie znajdzie. Tak jest u nieszczęśliwych żonatych, których w tym stanie ustawa zastała. A młodzi? Kawalerowie? Ci — zdaje się — skazani zostają na przymusowy celibat, bo jakże może myśleć o założeniu rodziny człowiek, kulturalny, który dopiero po 18 latach służby otrzyma — 260 zł miesięcznie, a zaczyna od 130, czyli o 60 zł mniej od posterunkowego policji? Nie wiele lepiej jest u nauczycieli szkół średnich, którzy zaczynają od 160 zł mies., a kończą po 18 latach na 450 zł.

Najboleśniejsze są jednak fakty zupełnej dowolności pierwszego szeregowania. Do X stopnia zaszeregowani zostali nauczyciele po 4 latach służby, ale i tacy, którzy mają i lat 12. Po 23 latach do IX, kiedy już po 18 latach powinno się otrzymać VIII. W szkolnictwie średnim, do tej samej grupy VII weszli ludzie, którzy mają dopiero 9 czy 10 lat służby, ale i tacy, którzy mają 24 i 25 lat, gdy po 18 latach należy im się VI.

To, że starsi otrzymują w takich wypadkach t. zw. dodatek wyrównawczy, nie może nikogo łudzić, bo przecież ten dodatek może być w każdej chwili odebrany, a w razie postania takiego „uszeregowanego” nauczyciela w stan spoczynku (są już takie wypadki) wymiar emerytury opiera się na ostatnio pobie-

Nie wolno mieć osobistych korzyści z mandatu

Dzięki usilnym staraniom Klubu Narodowego zgłoszony przez niego jeszcze przed rokiem odpowiedni projekt ustawy stanie się wreszcie prawem

Warszawa. (Tel. wł.). Przed rokiem jeszcze Klub Narodowy zgłosił projekt ustawy, wykluczający możliwość piastowania przez posłów i senatorów urzędów, przynoszących im osobiste korzyści. Wniosek ten nie byłby zapewne ujrzał jeszcze światła dziennego, gdyby nie nacisk ze strony Klubu Narodowego, a w szczególności byłego marszałka Trąpczyńskiego.

Po wielokrotnych naleganiach wniósłemu zajęła się sejmowa komisja konstytucyjna, która wybrała podkomisję, a ta wreszcie ogłosiła wczoraj wynik swoich prac. Opracowała ustawę, według której posłom i senatorom pod rygorem utraty mandatu nie wolno piastować stanowiska członka władz w instytucjach, lub przedsiębiorstwach związanych finansowo ze skarbem państwa. Nie dozwolono im będzie również interwenjować u władz w sprawach osobistych, obejmować stanowiska nadzorczy sądowego, syndyka masy upadłościowej i kuratora dla spraw ma-

jątkowych. Projekt potwierdza znana uchwała naczelnej rady adwokackiej, zakazująca posłom i senatorom, będącym adwokatami, podejmowania niektórych czynności. Posłowie lub senatorowie, którzy zajmują stanowiska o-

bjęte temi zakazami, mają się ich wyrzec w przeciągu miesiąca od chwili wejścia ustawy w życie.

Ustawa ta ma być uchwalona w najbliższych dniach, jeszcze przed zamknięciem bieżącej sesji. (w)

Wyrok w zatargu o Zyrardów

Warszawa. (Tel. wł.). Dziś w południe sąd handlowy ogłosił wyrok w głośnym zatargu o zakłady Zyrardowskie.

Sąd wyznaczył zarządców, którymi są: inż. technolog pik Władysław Śrzednicki, dyrektor Zw. Przemysłu Włókienniczego Waclaw Lachert, czło-

nek zarządu i naczelny dyrektor Syndykatu Eksportowego Odzieży, b. naczelny dyrektor zakładów przemysłowych Szeiblera i Grohmana w Łodzi, i b. prezes Zrzeszenia Producentów Przędzy Bawełnianej oraz Waclaw Szujski, b. senator. (w)

Ferment w Hiszpanii nie ustaje

Paryż. (Tel. wł.). Groźba strajku generalnego w Hiszpanii narazie tylko

częściowo została zrealizowana.

W dniu wczorajszym do strajku przystąpili pracownicy budowlani. W wyniku zajść z pracującymi jeszcze robotnikami i policją kilkanaście osób zostało ranionych. Strajkujący wywołali na dwóch niewykończonych budowach wybuch dwóch bomb, które wyrządziły znaczne szkody.

Przywódcą katolickiej partii parlamentarnej, obecnie najsilniejszej w parlamencie, zapowiedział zmianę stosunkowania się do obecnego rządu i jak najsilniejszą opozycję, o ile gabinet nie zapewni ochrony wydawnictwa i drukarni „El Debate”, katolickiego wydawnictwa i pisma codziennego, w którym zatrudnieni są wyłącznie robotnicy chrześcijańskiego zjednoczenia zawodowego. Wykonanie groźby partii katolickiej równoznaczne byłoby z upadkiem obecnego rządu.

Stan obłędzenia ma na celu zapobiec nowym zajściom i wybrykom elementów wyrotowych, oraz przeszkodzić w przeprowadzeniu akcji strajku generalnego. Socjalistyczne organizacje zawodowe podobno ograniczają się do przeprowadzenia przygotowanych strajków w poszczególnych gałęziach przemysłu.

Płace w Gdyni drożeją

Gdynia. (Tel. wł.). W związku z przewidywanym ożywieniem się ruchu budowlanego podniosły się ceny za płace. Szczególnie duże zapotrzebowanie jest w centrum miasta i w dzielnicy handlowej w pobliżu portu.

Obecnie ceny za płace podniosły się o 15 do 25 proc. w stosunku do cen notowanych w styczniu. (p)

Czeskie firmy śledziowe

Gdynia. (Tel. wł.). Według informacji, obiegających miejscowe sfery gospodarcze, czescy importerzy śledzi prowadzą pertraktacje z polskimi czynnikami miarodajnymi w sprawie ewentualnego założenia polsko-czeskiego towarzystwa dla dalekomorskich połowów śledzi.

Statki towarzystwa pływałyby pod polską banderą. Siedzibą zarządu towarzystwa byłaby Gdynia. (p)

Goemboes jedzie do Rzymu

Budapeszt. (PAT.) Odjazd premiera Goemboesa do Rzymu nastąpi w poniedziałek. Premierowi towarzyszyć będą delegaci min. spr. zagr., finansów, rolnictwa, handlu oraz prezydium rady min.

Na ratunek zasypanych górników

Berlin (PAT). Z Bytomia donoszą, że wczoraj w godzinach wieczornych udało się oddziałowi ratownicznemu w kopalni Karsten Centrum uzyskać połączenie z jednym z zasypanych a żyjących górników. Jest na-

dzieja, że uda się wkrótce ocalić zasypanego. Żywność dostarczana mu jest przez rurociągi.

Prace ratunkowe, choć w bardzo ciężkich warunkach, prowadzone są energicznie dalej.

Echa narady w Belwederze

Warszawa. (Tel. wł.). Według doniesień prasy „sanacyjnej” konferencja w Belwederze, na którą osobne zaproszenie otrzymał p. Prezydent Rzeczypospolitej, dotyczyła specjalnie sprawy konstytucji, uchwalonej tak „niespodzianie” przez BB. w Sejmie. Piłsudskiemu chodziło o to, by przed odesłaniem projektu ustawy konstytucyjnej do Senatu wysłuchać opinii polityków, którzy od czasów pomajowych

stali u steru rządów.

Prasa „sanacyjna” zaznacza, że Piłsudski ma podobnie co do konstytucji własne poglądy, lecz dyrektywy ostateczne wyda dopiero na podstawie wczorajszej konferencji — poczem dopiero projekt konstytucji zostanie przekazany do Senatu. Ten zająć się będzie mógł projektem dopiero w przyszłej sesji, dostosowując się do dyrektyw „czynnika decydującego”.

ranych zasadniczych poborach, a więc nieraz o 40 proc. niższych.

Czyż takie fakty nie roszadają harmonii gron nauczycielskich, która chyba jest podstawą całej pracy w szkole? Niewątpliwie ucierpi na tem wszystkim szkoła. A właśnie teraz, w okresie przeprowadzania doniosłych w niej zmian w postaci nowych statutów, programów, potrzebuje ona specjalnej atmosfery spokoju, równowagi, pewnej stabilizacji, i jako tako spokojnego o swój byt nauczyciela. Nowe statuty tak szkół powszechnych jak i średnich, nakładają taki ogrom obowiązków dzisiejszemu nauczycielowi, że nawet najsumienniejszy i najgorliwszy, gdyby zechciał połowę z nich dobrze wykonywać, załamię się i zmarnieje w ciągu krótkiego czasu.

Nie jest to przesada. Jeden z perjo-dyków „sanacyjnego” Związku Nauczycielstwa Polskiego podaje cyfrowe zestawienie ilości godzin miesięcznej pracy nauczyciela, gdyby ten chciał sumiennie wykonać wszystkie statutowo polecone prace względem siebie, szkoły, ucznia, jego rodziców (i to także!), społeczeństwa, różnych organizacji itd.

Wyliczenie podaje niesłychaną sumę 485 godz. miesięcznie zajęć, związanych ze szkołą: dla swoich organizacji zawodowych czy kulturalnych, dla siebie i rodziny, na sen i odpoczynek — zostaje razem 235 godzin — czyli po 7 i pół godz. dziennie! Kto nie wierzy, niech sprawdzi w numerze 11 „Ogniwa”, wydawanego przez Związek Nauczycielstwa Polskiego, a obliczenia te, jeśli się je zestawi z wymaganiami statutu, programów oraz okólników władz, nie są zgoła przesadą, choć na ironję wyglądają.

Pisze się to zresztą w niebylejakim organie! Wszakżeż ten Związek, to entuzjastyczny chwaleca wszystkich poczynań pomajowych, mający w sejmowym Bezpartyjnym Bloku Współpracy z Rządem aż 25 posłów, a cały szereg swoich wybitnych działaczy na czołowych stanowiskach w administracji szkolnej!

Jeśli ci tak piszą, to widocznie bardzo już jest źle.

Ale na pisaniu artykułów, na słowach po łamtej stronie niestety się kończy, a — „rzeczywista rzeczywistość” dzisiejsza toczy się dalej.

Projekt nowej ordynacji podatkowej

Wyklucza zupełnie czynnik obywatelski w pierwszej instancji — Obrady komisji skarbowej — Ważniejsze zmiany w propozycjach rządowych

Warszawa. (Tel. wł.) Sejmowa komisja skarbowa przystąpiła do omawiania rządowego projektu ustawy o nowej ordynacji podatkowej. Największe zastrzeżenia w obszernym tym projekcie budzi postanowienie, zrywające z dotychczasowym systemem wymiaru podatku przez komisje szacunkowe i powierzające tę czynność urzędowi skarbowemu. Zostały zachowane jedynie komisje odwoławcze oparte prawie wyłącznie na czynniku obywatelskim. W przeciwstawieniu jednak do stanu dotychczasowego na czele komisji odwoławczej ma stać urzędnik pierwszej kategorii, mianowany przez ministra skarbu z pośród urzędników tegoż ministerstwa.

W dyskusji pos. Gruetzmacher (Klub Narodowy) wyraził wątpliwość co do celowości przepisów, wprowadzających nowość w porównaniu z dotychczasową praktyką. Nasuwa się pytanie, czy dobrze jest usuwać w pierwszej instancji czynnik społeczny. Jeżeli nie spełnił on całkowicie swego zadania, czy nie lepiej byłoby wydać przepisy i żądać od członków komisji jakichś minimalnych kwalifikacji?

Warszawa. (PAT.) Przez cały dzień obradowała sejmowa komisja skarbowa nad rządowym projektem ustawy o ordynacji podatkowej, referowanym przez posła Rudzińskiego z B. B. Po długiej dyskusji, w czasie której zgłoszono szereg poprawek, przyjęto ostatecznie projekt ustawy.

Z ważniejszych zmian należy wymienić następujące:

Przeprowadzono zasadę, że przewodniczący i zastępcy przewodniczących komisji odwoławczych będą wyższymi urzędnikami, mianowanymi przez min. skarbu i niezależnymi od dyrektorów izb skarbowych.

W sprawie nadpłat, podlegających zwrotowi, lub zaliczeniu wprowadzono poprawkę, iż będą one oprocentowane: „licząc od dnia wpłaty sumy, uznanej przez władzę skarbową lub w wyniku odwołania za niesłusznie pobraną” zamiast, jak w projekcie rządowym „od dnia wniesienia próśby o zwrot nadpłaty”.

Również ważną poprawkę wprowadzono do art. 140, dotyczącego prawa

przeważaństwa zaspakajania pretensyj podatku przemysłowego z całego majątku ruchomego, należącego do przedsiębiorstwa. W związku z faktem, że ruchomości, będące w posiadaniu przedsiębiorstwa, nie zawsze stanowią własność tego przedsiębiorstwa, zobowiązano ministra skarbu do wydania odpowiednich rozporządzeń przez dodanie zdania o następującym brzmieniu: „minister skarbu określi drogą rozporządzeń, jaki majątek ruchomy należy uważać za należący do przedsiębiorstwa”.

Rozruchy komunistyczne we Francji

Demonstracje w okręgu górniczym

Lille. (PAT.) Rozruchy na tle politycznym w tutejszym okręgu górniczym trwają w dalszym ciągu. Ostatnio tłum komunistów, złożony z 500

osób, manifestował w Valenciennes, atakując żandarmerię i policję. Raniono kilku policjantów. Dokonano licznych aresztowań.

Demaskowanie szajki Stawiskiego

PRZYJACIÓŁKA ROMAGNINO

Paryż. (PAT.) Według „Action Française” w aferę Stawiskiego zamieszana jest również znana śpiewaczka kabaretowa Lucienne Boyer.

Pismo twierdzi, że była ona przyjaciółką sekretarza Stawiskiego, Romagnino. Urząd bezpieczeństwa dwukrotnie ostrzegł Boyer, że Romagnino jest oszustem, na telefoniczne polecenie jednak, wydane przez dyrektora policji Guicharda, urząd przestał się interesować śpiewaczką. Obecnie Boyer znajduje się w podróży po Szwajcarii.

Dziennik twierdzi, że Romagnino powierzył Boyer przed wyjazdem walizę z ważnymi dokumentami.

ODNALEZIONE DOKUMENTY

Paryż. (PAT.) Energiczna akcja parlamentarnej komisji śledczej przyczyniła się do odnalezienia wielu dokumentów, które — wydawało się — że zaginęły.

Odnaleziono po długich poszukiwaniach listy polecające a dotyczące wydania kart pracy dwu artystkom kabaretowym, zamieszonym w aferę Stawiskiego: Ricie Georg i Marji Kupfer.

Z tego powodu udzielił min. pracy surowej nagany kierownikowi odpowiedzialnego wydziału za panujące tam

nieporządku i przeniósł zatrudnionych urzędników do innego wydziału.

POCZYNIANIA B. MINISTRA FROT'A

Paryż. (PAT.) Ze złożonych przez parlamentarną komisję śledczą zeznań b. prefekta policji paryskiej Chiappe zasługuje na uwagę twierdzenie, iż b. min. Frot, jeszcze jako min. pracy, lub jako min. marynarki, starał się zrekrutować grupę ludzi, których losy złączyłyby ze swoimi. Do tej grupy mieli wejść dysydenci socjalistyczni, byli komuniści i b. t. zw. kameloci królewscy. Chiappe zakomunikował to Daladierowi i podkreślił, że do grupy tej mogą wejść elementy niepewne.

Chiappe twierdzi dalej, że Frot usiłował porozumieć się również z przewodniczącym organizacji „Croix de Feu”, płk. de la Rocque. Daladier, zawiadomiony o tem miał odpowiedzieć, że również otrzymał taką wiadomość. Poza tem Chiappe zapewnił, że uzyskał informacje, iż Frot zwrócił się do b. podsekretarza stanu Patenotre o subsydia celem uzbrojenia niektórych organizacji skrajnie lewicowych. Wiadomości te otrzymał Chiappe od samego podsekretarza Patenotre, który odmówił tym prośbom.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIEŻNA

Poznań, 8. 3. 1934 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była mocniejsza.

Z pożyczek państwowych płacono za 5% poz. konwers. 58½ oraz za 4% premj. dol. 52.

Z papierów lokacyjnych P. Z. K. obracano 4½% dol. listy zast. 151 (przy kursie dol. 5,31) zaś 4½% dol. listy zast. w złocie handlowano po 43½ w placeniu; pozątem płacono za 4% listy zast. konwert. 41 oraz za 4½% zlot. listy zast. 45.

Z akcji bankowych poszukiwano Bank Polski po 78.

Cedula Urzędowa Giełdy Poznańskiej Papieru procentowego:

(Kurs w procentach nominalu)

5% pożyczka konwersyjna 58½% P.

4½% dolarowe listy zastaw. s. K. z r. 1933 a 5,31 51% +

4½% dolarowe listy zastaw. s. K. z r. 1933 a 8,90 43½% P.

4% listy zastawne konw. ostempl. P. Z. K. 41% P.

(Kurs w złotych)

4% poz. premj. dol. serja III 52.— P.

4½% zlotowe listy zastaw. s. K. z r. 1933 45.— P.

Akcje bankowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję)

Bank Polski I em. 78.— P.

Tendencja mocniejsza.

Urzędowa cedula

Giełdy Zbożowej i Towarowej

w Poznaniu

Poznań, 8. 3. 1934 r.

Warunki: Handel hurtowy narytlet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standardy: 1. żyto 707 g/l. 2. pszenica 742 g/l. 3. owies 500 g/l.

Ceny transakcyjne

Żyto 930 tonn par. Poznań. 14,75

Żyto 60 tonn par. Poznań. 14,65

Ceny orientacyjne

Żyto . . . . . 14,50—14,75

Usposobienie spokojne. . . . . 17,75—18,00

Pszenica . . . . . 15,50—16,50

Usposobienie słabsze. . . . . 15,50—16,50

Jęczmień browarowy . . . . . 15,00—15,50

Usposobienie słabe. . . . . 15,00—15,50

Jęczmień 695—705 g/l. . . . . 15,00—15,50

Jęczmień 675—685 g/l. . . . . 14,50—15,00

Usposobienie słabe. . . . .

Wielce Szan. Panie Redaktorze!

W związku z notatką, jaka ukazała się w Nr. 83 poczytnego pisma WPana z dnia 22. 2. rb. (strona 4), p. t. „Zażądanie handlu hurtownego”, uprzejmie prosimy WPana o taskawe pomieszczenie w najbliższym numerze „Kurjera Poznańskiego” niniejszego sprostowania, zakomunikowane bowiem przez autora korespondencji wiadomości nie odpowiadają rzeczywistości, a mianowicie:

1) nieprawdą jest, że firma „Huty Szkłane J. Stolle Niemen Sp. Akc. założyła hurtownię w Bydgoszczy i że powierzyła kierownictwo jej Dubińskiemu, zasadniczo bowiem firma nasza nigdzie własnych hurtowni nie otwiera i nie prowadzi, natomiast —

2) prawdą jest, że W. Dubiński, który jest kupcem, założył bez za jego w tym udziale naszej firmy hurtowy skład szkła w Bydgoszczy, może więc nabywać towar z fabryki według swego uznania, a że nabywa towar naszej fabrykacji, to jest to jego osobistą sprawą i widocznie jest mu to wygodnie, firma zaś nasza każde zamówienie w zakresie jej produkcji wchodzącej z natury rzeczy wykonać powinna w interesie własnym, a tem samem i przemysłu polskiego, ażeby dać zatrudnienie największej liczbie robotników. zg 5787

Mamy nadzieję, że powyższe w dostatecznej mierze wiaśni opinii publicznej, że firma nasza niema ni wspólności ze sprawą, w oświetleniu autora korespondencji.

Łączymy wyrazy szacunku i poważania

Dyrekcja firmy HUF SZKLANE

J. STOLLE „NIEMEN” Szwolka Akcyjna.

Gazety i pisma, które umieściły przedruk notatki w „Kurjerze Poznańskim” z dnia 22. 2. rb. proszone są o umieszczenie naszego sprostowania.

Owies nadający się do siewu 11,75—12,25

Usposobienie spokojne. . . . . 11,50—11,75

Mąka żytnia I gat. 0,55% . . . . . 21,00—22,00

wł. w. . . . . 19,50—20,50

Mąka żytnia II gat. 55—70% . . . . . 16,50—17,50

wł. w. . . . . 13,00—14,50

Mąka żytnia poślednia ponad 70% wł. w. . . . . 17,00—18,00

Mąka żytnia razowa 0,95% . . . . . 32,25—34,00

wł. w. . . . . 29,25—31,50

Mąka pszena gat. IB 45% . . . . . 27,75—30,00

wł. w. . . . . 26,25—28,50

Mąka pszena gat. IC 60% . . . . . 24,25—26,50

wł. w. . . . . 18,00—20,00

Mąka pszena gat. ID 65% . . . . . 15,00—17,00

wł. w. . . . . 9,50—10,25

Mąka pszena gat. III pośl. A 65—70% wł. w. . . . . 11,00—11,60

Mąka pszena gat. III pośl. B ponad 70% wł. w. . . . . 11,50—12,00

Usposobienie spokojne. . . . . 46,00—47,00

Otręby żytnie z przemiału standardowego . . . . . 49,00—52,00

Otręby pszenne z przemiału standardowego . . . . . 33,00—35,00

Otręby pszenne grube z przemiału standardowego . . . . . 13,50—14,50

Rzepak zimowy . . . . . 14,50—15,50

Siemianki . . . . . 17,00—19,00

Gorczyca . . . . . 22,00—26,00

Wyka latowa . . . . . 20,00—22,00

Peluszka . . . . . 7,50—8,25

Groch polny . . . . . 9,75—10,75

Groch wiktoria . . . . . 13,00—14,00

Groch folgera . . . . . 17,00—200,00

Łubin niebieski . . . . . 210,00—235,00

Łubin żółty . . . . . 60,00—100,00

Seradela . . . . . 90,00—120,00

Koniczyna czerwona surowa 170,00—200,00

Koniczyna czerwona 95—97% czyst. . . . . 90,00—110,00

Koniczyna biała . . . . . 30,00—35,00

Koniczyna szwedzka . . . . . 90,00—110,00

Koniczyna żółta odluszczone 90,00—110,00

Koniczyna żółta w łuskach 90,00—110,00

Przelot . . . . . 80,00—100,00

Inkarnatka . . . . . 25,00—30,00

Tymoteusz . . . . . 41,00—50,00

Rajgras angielski . . . . . 3,75—4,25

Kartofle ładne . . . . . 14,00—16,00

Płatki ziemniaczane . . . . . 18,75—19,25

Makuch lniany w taflach . . . . . 14,50—15,00

Makuch rzepakowy w tafl. . . . . 14,00—15,00

Makuch słonecznik. w tafl. . . . . 19,50—20,00

Srut Soja . . . . . 42,00—48,00

Mak niebieski . . . . .

Ogólne usposobienie spokojne.

Transakcje na odmiennych warunkach:

żyta 1315 tonn, pszenicy 490 tonn, jęczmienia 75 tonn, owsa 75 tonn, maki żytniej 193,5 tonn, maki pszennej 54,5 tonn, otrąb żytnich 253 tonn, otrąb pszennych 132 tonn, grochu wiktoria 50 tonn, wyki 30 tonn, łubinu niebieskiego 30 tonn, łubinu żółtego 15 tonn, nasion 24,6 tonn, makuchu słonecznikowego 39 tonn, maku niebieskiego 17,3 tonn, maki ziemniaczanej 15 tonn, płatków ziemniaczanych 15 tonn, ziemniaków fabrycznych 75 tonn, syropu 5 tonn.

Kurs dolara. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 5,29 zł, w Gdańsku na Warszawę 5,28 zł.

Kurs mark i guld. Bank Polski, oddział w Poznaniu, płacił dziś za 100 mk. niem. w dewizach — zł gotówką 209,00 zł, za 100 guld. gd. w dewizach — zł gotówką 172,44 zł.

Sprawa szwedzkich klejnotów koronnych

Pogłoska o nich okazuje się jednak prawdziwą

Warszawa. (Tel. wł.) Pogłoski o znalezieniu w Wilnie klejnotów koronnych Bernadottów okazały się prawdziwe. Chodzi o koronę i dwie kolce królowej szwedzkiej Marji, żony Karola Jana XIV, założyciela panującej linii Bernadottów, marszałka z czasów napoleońskich. Klejnoty znajdują się obecnie w schowku jednego z banków wileńskich. Zostały one nabyte w połowie ubiegłego stulecia przez jednego z miejscowych arystokratów i do r. 1927 pozostawały w posiadaniu tej rodziny. W tym czasie nabył klejnoty jeden z antykwaryjuszów, specjalista międzynarodowy do handlu klejnotami rodzin panujących. Jest to obywatel łotewski. Ostatnio chciał on spieniężyć klejnoty i dlatego wszedł w porozumienie z

przedstawicielami koncernu zapalczanego szwedzkiego, który eksploatuje monopol zapalczany w Polsce, a który zamierzał nabyć klejnoty celem sprzedaży ich szwedzkiej rodzinie królewskiej.

Cała sprawa wykryła się przypadkowo i wobec zakazu wywożenia z Polski przedmiotów sztuki i zabytków historycznych sprawą zainteresował się urząd prokuratorski, wydział bezpieczeństwa województwa i inne. Choćż dochodzenia stwierdziły istnienie klejnotów, nie mogą być one obejrzone, ponieważ obecny właściciel znajduje się poza granicami Polski a bank nie ma prawa otworzyć skrytki bez obecności właściciela. (w)

Sprzedaż kolei wschodnio-chińskiej?

Londyn. (PAT.) „Daily Herald” donosi z Tokio, że po całorocznych rokowaniach osiągnięto porozumienie między rządem a władzami Mandżukoo do sprzedaży przez Sowiety kolei wschodnio-chińskiej.

Warunki tej umowy trzymane są w tajemnicy.

Ag. Reutersa nie potwierdza tej wiadomości donosząc, że rokowania trwają w dalszym ciągu i bynajmniej nie zapowiada się szybkie ich zakończenie.

Szykanowanie Polaków w Gdańsku

ZNAMIENNE ZWOLNIENIE

Gdańsk. (PAT.) Kierownik szkoły w Pszczółkach p. Speckmann zaważwał do siebie kolejarzy Polaków Mażę i Deję.

Pod pozorem sprawdzenia metryk urodzin dzieci Speckmann podsunął im deklarację o przepisaniu dzieci do szkoły niemieckiej, przyczem twierdził, że w Pszczółkach nie może być otwarty ani oddział, ani klasa polska. Polacy kategorycznie odrzucili żądanie.

Gdańsk. (PAT.) Zatrudniony od 6 lat w ubezpieczalni „Westpreussen” Polak Antoni Zaporoski został zwolniony pod pozorem zmniejszenia ilości pracy w biurze.

Przed zwolnieniem dyrektor ubezpieczalni zaważwał Zaporoskiego do siebie, pytając, czy należy do gdańskiego „Frontu Pracy”. Zaporoski odpowiedział, że jest tylko członkiem Związku Polaków. W trzy godziny po tej rozmowie otrzymał on wypowiedzenie pracy.

Harcerstwo

Szkoda, że nie można zważyć, zmierzyć ani zliczyć, ile energii, siły moralnej i zapału niszczyło w Polsce, pozostawiając po sobie osad znużenia i niesmaku. Nie ma prawie w tej chwili zagadnienia, do którego by nie wniesiono tarć, podejrzeń, nieufności. Nie jest to korzystne dla sprawy narodu i kraju. Przeciwnie osłabia się i podcina siły żywotne. Mała pociecha w tem, że podobnie wygląda niemal w całym świecie. Nas nie stać na to na przednówku odzyskanego państwa, potrzebującego wiele optymizmu, wiary w siebie i entuzjazmu.

Do centr dotkniętych ogólną chorobą nie podobno nie zaliczyć harcerstwa. Ma ono radosną przeszłość poza sobą. Kiedyś powitało je społeczeństwo z ufaniem, otoczyło nadzwyczajną, ofiarną opieką.

Czar legendy zaczął już osnuwać porożyki z lilijką. Z całą troską odsuwano od harcerstwa wszelkie niedobre wpływy. Wszyscy byli zgodni w tem, że nie wolno go wciągać w wir walk politycznych, że należy zapewnić tej republice młodego pokolenia zupełną, pogodną neutralność, żeby jej słoneczni obywatele rozwijali się fizycznie i duchowo w zdrowej atmosferze.

Ten cichy układ społeczeństwa został niestety od lat kilku zwichnięty. Jeszcze młodsze pokolenie druhów i druchów zażywa względnego spokoju, gdy w górnych regionach panoszą się burza raczej panoszą się, bo z pomocą czynników, które były powinny zachować bezstronność, usunęło się niemal zupełnie od wpływu niezawisły żywioł obywatelski. Społeczeństwo pozwoliło się zaskoczyć, nie przypuszczając, że można z sumieniem pogodzić zamiar przekształcenia harcerstwa w domenę aspiracji Straży Przedniej i strzeleckich.

A jednak, — obowiązek nakazuje to stwierdzić i podkreślić wyraźnie i jasno — wyszkaną dobrą wiarę, a tu i owdzie pewną opieszałość szczególnie „Kół przyjaciół harcerskich”, aby w kierowniczych stopniach wyeliminować ludzi niezależnych i oddać rządy w harcerstwie w ręce ludzi, zależnych ideowo i gospodarczo. Tak się dzieje niemal wszędzie, również w Wielkopolsce.

Taki stan rzeczy zmusza do zastanowienia się i podjęcia zasadniczych decyzji: albo czynnik obywatelski odzyska przynależny mu wpływ, wtedy stosunek do harcerstwa może powrócić do dawnego stanu, albo harcerstwo stanie się ogniwem łańcucha organizacji na pozór odrębnych, a w rzeczywistości z sobą za kulisami powiązanych, jak strzelec, Straż Przednia, Legion Młodych itp., a wtedy trzeba będzie się od

Pełnomocnictwa dla rządu

Zamieszczona na porządku dziennym dzisiejszego posiedzenia Sejmu ustawa o pełnomocnictwach dla rządu brzmi:

„Art. 1. Upoważnia się Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy do dnia, na który zostanie zwołany Sejm na najbliższą sesję zwyczajną, w zakresie ustawodawstwa państwowego, z ograniczeniem zawartem w art. 44 ust. 6 Konstytucji.

„Art. 2. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się prezesowi rady ministrów i wszystkim ministrom, każdemu we właściwym mu zakresie działania.

„Art. 3. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.”

Brzmienie to jest identyczne z poprzednią ustawą o pełnomocnictwach, uchwaloną w marcu r. 1933. W kołach „sanacyjnych” utrzymują, że w tym roku rząd nie będzie odkładał do października wyzyskania pełnomocnictw, lecz w niedługim czasie ogłosi na ich podstawie kilka ważnych ustaw natury gospodarczej i finansowej.

niego odwrócić i oddać swoje sympatie, wpływy, środki materialne na rzecz organizacji z wyraźnym obliczem.

Nie do zniesienia na dalszą metę jest stan, w którym korzysta się z firm o dobrym społecznie dźwięku, a także przyjmuje się subwencje i pomoce, a odsuwa się bezwzględnie od kontroli nad tem, co się dzieje wewnątrz organizacji o tak subtelny cel, jakim jest

wychowanie najmłodszego pokolenia. Prawdziwi przyjaciele harcerstwa muszą koniecznie wziąć ten przykry dla duszy polskiej problem pod rozważenie i dojść do decyzji, co należy uczynić, aby skarbu, jakim jest młodzież, ostatecznie i na zawsze nie przetrzucono pod wpływy, wychodzące ze źródeł, pokrytych nieszczerą tajemnicą co do ideologii, metod i ostatecznego celu.

I Danja, nauczona doświadczeniem, pamięta o obronie swych granic. Na zdjęciu widzimy króla duńskiego przed frontem młodocianych oddziałów przysposobienia wojskowego.

Ruch Młodych na kresach wschodnich

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego”).

Wilno, 7 marca 1934 r.

Właściwie do niedawna nie można było mówić o jakimś zorganizowanym ruchu młodzieży na kresach północno-wschodnich.

Wprawdzie istnieje u nas liczne i dobrze funkcjonujące Stowarzyszenie Młodzieży Polskiej, wśród którego członków panują naogół nastroje narodowe, ale organizacja ta w działalności swej, z przyczyn zresztą całkiem zrozumiałych, starannie unika wszelkich momentów politycznych, więc traktować ją jako wyrazicielkę nastrojów narodowych młodego pokolenia, możemy tylko z zastrzeżeniem.

Rola S. M. P. sprowadza się u nas dotychczas do tego, iż było ono przeciwwagą, umożliwiającą szerokim rzeszom młodzieży wiejskiej, pragnącej pracować na polu społecznym, a przede wszystkim w przysposobieniu wojskowym (P. W.), unikać Związku Strzeleckiego, do którego skierowuje się u nas znanymi sposobami młodzież, a nawet i starsze pokolenie.

Nie lepiej było po miastach, gdzie wszelkie próby tworzenia organizacyjnych jednostek ruchu narodowego rozbiły się o brak ludzi dostatecznie wyrobionych politycznie i społecznie, a jednocześnie do tego stopnia niezależnych, by mogli się one przeciwstawić naciskowi urzędowej i nieurzędowej „sanacji”.

Weźmy dla przykładu pierwsze lepsze powiatowe miasteczko Wileńszczyzny, jakas Wilejkę, czy Głębokie. Miasteczko, liczące około 3—4 tysięcy mieszkańców, przynajmniej w 2/5 zamieszkałe jest przez Żydów. Spory odsetek stanowią prawosławni i staroobrzędowcy, zaś ogromna większość ludności katolickiej to są właściwie włościanie, którzy jedynie zamieszkują w miasteczku (raczej na jego krańcach), lecz trudnią się rolnictwem, uprawiając swe „sznury”, rozrzucone dookoła danego osiedla.

Cała inteligencja sprowadza się do garstki rodzin urzędniczych, a półinteligencja do kilkunastu drobnych kupców i rzemieślników. Wszystko to jest skrupowane w ruchach do ostatnich granic.

Wolno-praktykujących lekarzy na prowincji niemal zupełnie nie mamy, gdyż niemal każdy związany jest z jakąś poradnią, czy przychodnią, zaś adwokaci na prowincji to albo Żydzi, albo ludzie tak wciągnięci w pewien „krąg interesów”, że o szukaniu oparcia w tej warstwie ludzi także trudno mówić.

Pozostaje właściwie tylko plebanja z osobami od niej uzależnionymi. Ale i tu piętrzą się trudności nieraz nie do przebycia, chociażby dlatego, że du-

chowienstwo katolickie wiecznie atakowane jest przez „sanację” za rzekome „nadużywanie ambony” i powagi sukienki duchownej dla celów „partyjnych”.

Innymi słowy, by dostać się na prowincję, musiał ruch narodowy sięgnąć ponad głowami inteligencji miasteczkowej i dotrzeć do wsi i miasteczek drogą bardziej bezpośrednią. Zadanie to w naszych warunkach mogła spełnić tylko młodzież, jako element najbardziej odporny na wszelki nacisk i nie obawiający się represyj osobistych.

Jednakże do ostatnich czasów organizacje młodzieży narodowej działalności swą redukowały niemal wyłącznie do walk o wpływy na uniwersytecie. Poza mury uniwersyteckie przedstawiciele młodzieży narodowej nie wychodzili, bo nieliczne wyjątki potwierdzały raczej smutną regułę.

Czem tłumaczyło się to zjawisko? Odpowiedzi na to pytanie jest parę. Przeważystkiem, jeżeli chodzi o wileńskie środowisko uniwersyteckie, stwierdzić musimy, że najwybitniejsi działacze młodzieży narodowej rekrutowali się głównie z pośród elementu napływowego. Rdzenni Wilnianie nie odznaczają się ani temperamentem politycznym, ani zmysłem społecznym. Główną cechą ich jest bierność, a jednostki zdolniejsze i ruchliwsze też wolą iść po linii najmniejszego oporu. Stąd właśnie z pośród Wilnian rekrutują się ludzie „bajecznych karier”, lecz brak materiału na prawdziwych przywódców.

Efektownych i błyskotliwych jednostek nie brakło, ale szukały one zaspokojenia swych ambicji w szeregach „sanacji”, co ułatwiło naukę i życie (stypendja, posady po ukończeniu studiów i t. p.), ale nie sprzyjało nigdy pracy naprawdę twórczej w szeregach organizacji ideowo-wychowawczych młodzieży uniwersyteckiej.

Najjaskrawszym przykładem, potwierdzającym słuszność naszych obserwacji, może być głosny w swoim czasie p. Henryk Dembiński. Poświęcano jego działalności całe łamy na łamach niemal wszystkich dzienników polskich. Utracony ze stanowiska prezesa Bratniej Pomocy wnet zgasił i dziś po tej „gwiazdce pierwszej wielkości” nie właściwie nie pozostało, a kierowane przezeń „Odrodzenie” nie odgrywa obecnie żadnej roli w życiu młodzieży uniwersyteckiej Wilna.

Niestety element napływowy (głównie B. Kongresówka, trochę Poznańskiego, Wołyńia i Małopolski), jako nie związany z terenem, nie chciał i nie umiał pracować już netylko na prowincji, ale nawet na miejscu, w Wilnie. Zresztą podczas feryj świątecz-

nych, czy też wakacyj letnich, kiedy akademik mógłby właśnie najskuteczniej pracować poza uniwersytetem, studenci — niewilnianie opuszczają nasze miasto i powracają do domów, czyli do innych dzielnic.

Drugą przyczyną zagwoźdżenia młodzieży narodowej w murach uniwersyteckich było niewątpliwie niebawale szerokie rozbudowanie rzeczypospolitej akademickiej. Walka o zdobycie lub utrzymanie wpływów w „bratniakach” kołach naukowych, prowincjonalnych, związkach sportowych i t. p. pochłaniała taką masę energii i sił, że wkońcu po obsadzeniu wszystkich foteli prezesowskich i opanowaniu niezliczonej ilości zarządów brakło naprawdę ludzi do pracy organizacyjnej w terenie, a gdy zbliżały się wakacje, działacze akademicy, nieraz naprawdę przepracowani, odjeżdżali do domów na „wypoczynek”, względnie wykorzystywali „przerwy w nauce” poto właśnie, by zdala od namiętności walk posiedzieć nad podręcznikiem i naprawdę czegoś się nauczyć.

Potrzeba więc było jakiegoś poważnego wstrząsu, by w tych warunkach skierować zainteresowanie i ekspansję ruchu młodych na nowy teren, do wyjścia młodzieży narodowej z murów uniwersyteckich i zajęcia stanowiska na odcinku ogólnego frontu — walki o Wielką Polskę. Jak to się stało w Wilnie, omówimy w następnej korespondencji.

P. K.

Żydzi demonstrują przeciw Rostworowskiemu

W Wilnie wystawiono w teatrze na Pohulance głośnie sztukę K. H. Rostworowskiego p. t. „U meji”. W czasie przedstawienia wileńscy Żydzi urządzili burzliwą demonstrację, wznosząc komunistyczne okrzyki. Na sali rozrzucono ulotki komunistyczne i rozlano cuchnące płyny.

Zajęcie zlikwidowała policja, aresztując kilka osób.

Więźniowie łowicki

Z pośród uwieczonych w Łowiczu narodowców zwolniono dwóch, a mianowicie pp. Eugenjusza Morawskiego i Mieczysława Szadkowskiego. Więźniowie przyjechali do Skierniewic dnia 6 marca, oczekiwani na dworcu kolejowym przez tłumy mieszkańców. Publiczność zgotowała powracającym gorącą owację, wznosząc okrzyki na cześć Obozu Narodowego. Byłym więźniom wręczono kwiaty.

Z dworca kolejowego tłum publiczności, dochodzący do 1000 osób, przeszedł ulicami miasta, manifestując na cześć ruchu narodowego. Manifestantów rozpraszala policja, aresztując kilka osób.

W więzieniu w Łowiczu przebywają nadal pp. Zygmunt Szadkowski i Henryk Prochnau.

Zniesienie sądów doraźnych

Wczoraj w godzinach popołudniowych odbyło się posiedzenie Rady Ministrów.

Rada Ministrów postanowiła uchylić postępowanie doraźne przed sądami powszechnymi, wprowadzone rozporządzeniem z dnia 26 sierpnia 1932 r. w stosunku do wszystkich przestępstw, tem rozporządzeniem objętych, z wyjątkiem spraw szpiegowskich.

Następnie Rada Ministrów uchwaliła dwa projekty dekretów o ustaleniu zakresu działania w sprawach aprowizacyjnych oraz o przekazaniu praw i obowiązków ministra przemysłu i handlu oraz wyższych urzędów górniczych ministrowi opieki społecznej.

Wreszcie Rada Ministrów postanowiła wnieść do Sejmu projekt ustawy o pełnomocnictwach dla Prezydenta R. P. na okres od zamknięcia bieżącej sesji do następnej sesji zwyczajnej.

Wybory do Bratniej Pomocy Uniwersytetu Poznańskiego

Dziś i jutro sprawdzanie spisu wyborców w godz. 11—13 i 17—19 w hallu auli uniwersyteckiej.

Obowiązkiem każdego jest sprawdzenie spisu, gdyż wszelkie pomyłki w dniu wyborów nie będą uwzględnione.

Wybory w poniedziałek, dnia 12 b. m. w godz. 10—18 w gmachu Coll. Minus.

Od 100 złotych bez paszportów zagranicznych i wiz WYCIECZKA WIELKANOCNA DO DANJI okrętem „PUŁASKI“

od 31 marca do 4 kwietnia r. b. Sprzedaż biletów w Linji Gdynia-Ameryka w Warszawie, ul. Marszałkowska 116.

Bezrobocie a Żydzi

Na ten temat zamieszcza „Dziennik Kujawski“ m. i. następujące uwagi:

Bezrobocie jest nie kilkuset tysięczne — jak mówi oficjalna statystyka — ale zgorą półtoramiljonowe. A tymczasem coraz to nowe zastępy młodych dorastają, wchodzą w życie z chęcią do pracy i... zostają na bruku, chociaż właśnie dzisiaj młode państwo polskie potrzebuje pracujących, a oddanych mu dłoni. Starsi, wpracowani już w życie, zmuszeni są zamykać dotychczasowe swe warsztaty, młodzież kończy rozmaite szkoły, dostaje dyplomy i czeka, — czeka, aż będzie lepiej.

Obok tego powszechnego na całym świecie bezrobocia, w Polsce staje jeszcze kwestja, nadająca mu specjalne oblicze, kwestja żydowska. Ten dawny już wewnętrzno-polski problem, który jednak dzisiaj dopiero wysunął się na czoło naszych zagadnień, jest z jednej strony utrudnieniem, a z drugiej ułatwieniem rozwiązania kwestji bezrobocia. Nie ulega żadnej wątpliwości, że bezrobocie w Polsce jest raczej nie narodowościowe, lecz czysto narodowe. polskie, że Żydzi w stosunku zupełnie nieproporcjonalnym do swej ogólnej cyfry ludności odbierają pracę i chleb właściwym gospodarzom ziemi polskiej.

Są to stosunki niezdrowe, jeśli, nie mówiąc już o dyplomacji, urzędach itp., niektóre części Polski zamieniają się w okupację ilościową i materialną pejsatych spryciarzy, jeżeli w takim np. prastarym, pełnym narodowych pamiątek Krakowie handel i nierucho- mości nawet w śródmieściu znajdują się w olbrzymiej większości w rękach żydowskich. Jak pisze „Gazeta Warszawska“, na dziedzińcu najbardziej handlowych i ruchliwych ulicach śródmieścia Żydzi mają 375 sklepów frontowych, Polacy tylko 220. W dziedzinie wolnych zawodów mamy w śródmieściu 190 Żydów-adwokatów (Polaków 45), 53 Żydów-lekarzy, 8 lekarzy-dentystów Żydów (5 Polaków), 19 techników dentystycznych Żydów (9 Polaków).

Jak widzimy — w śródmieściu Żydzi posiadają większość we wszystkich wolnych zawodach. A tak jest nie tylko w Krakowie, o mniejszych miastach lepiej już nie mówić.

Stan ten niestety pogarsza się coraz więcej. Groźną wymowę posiadają tu także statystyki uniwersyteckie. Polska istotnie cierpi na nadprodukcję inteligencji, ale jedynie inteligencji żydowskiej. Żydzi idą dzisiaj na zdobycie ziem zachodnich, znane i stwierdzone np. są wypadki, że studenci żydowscy z Kalisza otrzymują od swej gminy stypendja pod warunkiem, że studjować będą tylko w Poznaniu.

Wskaźnikiem anormalności obecnego załatwienia kwestji żydowskiej w Polsce są coraz liczniejsze krwawe nieraz zajścia i wynikające stąd procesy. Bezrobocie i głód gorzkich nieraz i twardych udzielają rad. Silna dzisiaj (za wysokim poparciem) pozycja żydostwa utrudnia bez kwestji szybkie rozwiązanie kwestji bezrobocia, z drugiej jednak strony daje temuż rozwiązaniu żywotną i szeroką podstawę oraz pewną przyszłość.

Dotychczasowa sytuacja musi się zmienić — wymaga tego interes państwa polskiego, w którym horrendalnym paradoksem jest fakt częstego uprzywilejowania Żydów na niekorzyść elementu rodzimego. Wprost przeciwnie, Polacy, gospodarze swej ziemi i jedyni twórcy niepodległości muszą zajmować pierwsze miejsce przed tymi, którzy zawsze i wszędzie odnoszą się wrogo do kraju, w którym znaleźli schronienie. Nie są to bynajmniej rozważania teoretyczne, oderwane, ale szczerze życiowe. Cały ten problem wysunęło na front jako zasadniczy ośrodek walki — samo życie i uświadczenie narodowe najszerzych mas. Uświadczenie to wzrasta stale, dorastają też ciągle wiekiem i doświadczeniem młodzi, żądni nie powierzchownych, ale gruntownych zmian, wliczenia Żydów tam, gdzie jest miejsce dla — obywateli drugiej klasy.

Armja żydowska w Polsce

Interpelacja Klubu Narodowego w Sejmie

Klub Narodowy zgłosił następującą interpelację w Sejmie:

Prasa żydowska w Polsce ogłasza, że w lipcu r. b. odbędą się w Zaleszczykach pierwsze manewry wojskowe żydowskiej organizacji „Brith Trumpeldor“. Na manewry te mają przybyć umundurowane oddziały tej organizacji z 15 państw, m. in. także z Palestyny. W czasie manewrów ma się odbyć światowa konferencja „Brith Trumpeldor“.

Wstępem do wymienionych manewrów był 6-o tygodniowy „kurs beta-rowski“, który odbył się niedawno w Zielonce pod Warszawą. Celem tego kursu było przygotowanie instruktorów grup „samoobrony żydowskiej w Palestynie“. Absolwenci kursu mają zająć się organizowaniem takich grup w różnych miastach prowincjonalnych Polski. Jak wynika z komunikatu Żydowskiej Agencji Prasowej, zarówno wspomniany kurs, jak i cała organizacja ma charakter wybitnie wojskowy.

To tworzenie przez międzynarodową organizację żydowską regularnej armji żydowskiej w Polsce wywołało w całym kraju wielkie wzburzenie i zaniepokojenie. Zadaniem oficjalnym tej armji ma być „samoobrona Żydów“ w Palestynie, a zatem szkolona w Polsce armja żydowska ma podjąć działania „samoobronne“ na terenie innej państwa, — co nie może być rzeczą obojętną dla pana ministra spraw zagranicznych. Zanim ta akcja poza granicami Polski nastąpi, zorganizowane oddziały „Brith Trumpeldor“ występują agresywnie i prowokująco wobec ludności polskiej, jak to się stało w Śniatynie, gdzie członkowie tej organizacji napadli na młodzież polską i poranili nożami dwóch studentów — co znowu powinno zainteresować pana ministra spraw wewnętrznych (w sprawie tej wniosiliśmy osobną interpelację z dnia 9 lutego b. r., w

której całe zajście jest dokładnie przedstawione).

Uważając tworzenie siły bojowej żydowskiej za szkodliwe dla państwa polskiego na zewnątrz, za zagrożenie porządku i bezpieczeństwa publicznego na wewnątrz, a przede wszystkim na niesłychaną prowokację w stosunku do narodu polskiego, podpisani zapytują pana prezesa Rady Ministrów:

Czy organizowanie tej awanturycznej imprezy dzieje się z wiedzą rządu, a jeśli tak, to co skłoniło rząd do zezwolenia na tworzenie w Polsce siły bojowej, nie przeznaczonej dla obrony państwa, ale do celów z interesem państwowym wyraźnie sprzecznych?

„Sanacja“ jeszcze raz — narodowa

Zaskutkowało około krzewienia myśli narodowej „Gazeta Polska“ w Kościanie pisze:

„Ukazał się w Kościanie nr. 1 czasopisma p. t. „Gazeta Narodowa Ziemi Kościańskiej“, drukowanego w „Drukarni Nakładowej“ właśc. Jan Skorupski, Kościan, ul. Klasztorna 2. Redaktorem odpowiedzialnym tego pisma jest p. Leon Stawecki, redaktorem naczelnym p. Zygmunt Dąbrowski.

„Jak z powyższego wynika, p. Jan Skorupski przeniósł się ze swoją drukarnią ze Śmigła do Kościana. Po czterokrotnej zmianie tytułu pisma w Śmiglu w przeciągu 8 miesięcy przeniesiono się wreszcie na inny teren. Na początku był „Orędownik Śmigieński“, potem osławiony „Nasz Kurjer“, dalej „Kurjer Śmigieński“, ostatnio „Orędownik na pow. kościański“, aż wreszcie w Kościanie „Gazeta Narodowa Ziemi Kościańskiej“, która w swym pierwszym numerze podaje VII r. istnienia, co oczywiście należy tłumaczyć jako dalszy ciąg tamtych śmigieńskich wydawnictw. „Przybrano zatem znowu bardzo wy-

godną i dogodną nazwę „Gazeta Narodowa“, ażeby wprowadzić ludzi w błąd co do orientacji politycznej pisma. — Stwierdzamy, że redakcja i administracja „Gazety Narodowej“ mieszczą się przy Rynku nr. 5, a nr. telefonu 150 to numer tel. sekretarjatu rady pow. B. B. W. R. w Kościanie, czyli niema najmniejszej wątpliwości, że „Gazeta Narodowa“ to pismo „sanacyjne“ na gruncie kościańskim.

„Jedynym zaś pismem narodowym na naszym terenie to „Gazeta Polska“, która wychodzi już 38 rok i zawsze była redagowana w duchu katolicko - narodowym i w tym duchu jest i będzie nadal redagowana, bo wierzymy święcie i niezachwianie w to, że Polska tylko wówczas będzie wielką i potężną, jeżeli zapanuje w państwie naszym duch pokoju chrześcijańskiego i naród swobodnie będzie mógł wykonywać tak swe prawa, jak i obowiązki.

„Wierzmy i w to, że nasi Czytelnicy to stanowisko nasze aprobują i nadal okazywać nam będą tę wielką życzliwość, dzięki której przetrwalimy ciężkie lata zaborcze i czasy wielkiej wojny, a dzięki której przetrwamy i obecne ciężkie lata kryzysu gospodarczego i politycznego.“

„Gazeta Polska“ zasługuje na poparcie ze wszech miar.

Los emerytów

Przy sposobności uchwalania budżetu państwowego na r. 1934—35 zarówno w komisjach Sejmu, jak i Senatu złożono oświadczenia o zamiarze odjęcia emerytom dodatku mieszkaniowego.

W obecnym okresie powszechnego przygnębienia i apatii, mało kto zdaje sobie sprawę z rozmiarów klęski, która znowu ma dotknąć najsłabszy ekonomicznie element społeczeństwa, mający za sobą nawet duże zasługi w pierwszym okresie budowy państwa. Warto przypomnieć, że emerytom państwowym odjęto od r. 1931 po dzień dzisiejszy 34—40 proc. ich uposażeń. Mimo to subskrybowali oni 4 miliony złotych na pożyczkę narodową, obciążając dobrowolnie swe emerytury w nadziei, że może przynajmniej w ten sposób uchronią się od dalszych obniżek.

Tymczasem zapowiedziane odjęcie dodatku mieszkaniowego grozi im dalszą utratą około 18 proc. tych zmasakrowanych emerytur, które przecież nawet znacznie mniejszego ciężaru udźwigać nie są zdolne. Przecież w tem, co dziś zostało z dawnych, dekretami władz przyznanych emerytur, nie można odróżniać żadnych części składowych; mimo wszelkich formalnych sugestji, uposażenie emerytalne nie ma dziś żadnych „dodatków“, któreby można obcinać.

Każde praworządne państwo stara się chronić swoich urzędników, także tych, którzy przeszli w stan spoczynku, raz dlatego, że im się to słuszenie należy, powtóre dlatego aby nie zniechęcać do służby państwowej sił świeżych. Obniżenie zaopatrzenia emerytalnych w ciągu 3 lat o 58 proc. jest ciężką krzywdą, ale jest też błędem, nie przyniesie rzeczywistej korzyści skarbowi, a jako ogniwo polityki fiskalnej, tłumaczy likwidację dziesiątków tysięcy przedsiębiorstw handlowych i zmniejszenie dochodów skarbowych.

„Krucjata eucharystyczna“ w szkołach

J. E. ks. biskup Barda, ordynariusz przemyski, wydał następujące zarządzenie:

Dochodzą Nas wiadomości, że niektóre kierownictwa szkół powszechnych czynią trudności czyto w zakładaniu nowych, czy w prowadzeniu już istniejących w szkołach stowarzyszeń dziatwy „Krucjata Eucharystyczna“ i powołują się niejednokrotnie na zarządzenia swoich inspektorów szkolnych.

Gdy taki wypadek zajdzie, księża uczący religji w szkołach, czyto etatowi katecheci, czy duszpasterze, winni oświadczyć p. kierownikom szkół, że Ministerstwo W. R. i O. P. pismem z dnia 4 stycznia 1928 r. Nr. I — 2287/27 orzekło, iż nie widzi przeszkod, aby organizację „Krucjata Eucharystyczna“ wśród młodzieży szkół powszechnych traktować jako organizację do-

zwoloną o charakterze religijnym, analogicznie do postanowień okólnika Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 3 września 1927 Nr. O. H. fiz. 752/27, dotyczącego szkół średnich.

Jeżeli to nie pomoże, należy zażądać okazania sobie rozporządzenia odwołującego lub zmieniającego powyższe orzeczenie Ministerstwa W. R. i O. P.

O ile Nam wiadomo Ministerstwo W. R. i O. P. nie tylko swego zarządzenia z dnia 4 stycznia 1928 nie odwołało, ale nadto w ostatnich czasach p. Minister W. R. i O. P. niektórymi księżymi biskupów ustnie zapewnił, iż „Krucjata Eucharystyczna“ jest w szkole powszechnej organizacją dozwoloną.

„Krucjata Eucharystyczna“ jako stowarzyszenie ściśle religijne, przez Ojca św. Piusa XI zalecone, należy do istotnej pracy duszpasterskiej księdza katechety, przeto nie należy prosić kierownictwa szkoły o zgodę na jej założenie, lecz tylko uwiadomić, kiedy się ją zaprowadza.

Nadto jako organizacji w szkole dozwolonej przysługuje jej prawo zbierania się i odbywania swoich zebrań w szkole. (KAP.)

Nowa tania książka „Biblioteki T. C. L.“

Ukazał się 18 z rzędu numer wydawnictwa „Biblioteka T. C. L.“, zawierający potężny dramat Zygmunta Krasińskiego „Nieboską Komedję“, w opracowaniu dr. Bochenka. Arcydzieło to, sto lat temu powstałe, w dzisiejszym świecie przemian i przewrotów jest bardzo na czasie i nie tylko młodzieży szkolna, ale i jak najszerzy ogół ma możność przypomnienia sobie wspaniałych scen poematu, tembardziej, że cena książki o 96 str. wynosi tylko 35 gr.

Wydawnictwo powiększyło ostatnio znacznie format książki, dało większy druk i o wiele lepszy papier niż w poprzednich numerach. Mimo to utrzymało poprzednią niską cenę.

Do nabycia w Centrali T. C. L., św. Marcin 37. P. K. O. nr. 200-504 oraz we wszystkich księgarniach. Przy wysyłce pocztą z Centrali dolicza się do ceny książki, porto 15 gr.

Dotychczas wyszły: Mickiewicza: Grażyna, Ballady i Romanse, Sonety Krymskie, Dziady część I, II, III i IV, Konrad Wallenrod, Kochanowski: Treny i Odrzawa Posłów, Krasińskiego: Przedświt, Fredry: Zemsta, Brodzińskiego: Wiesław, Dr. Bochenka: Życie i twórczość St. Wyspiańskiego, Słowackiego: Ojciec Zadumionych, Malczewskiego: Marja.

Ruch statków w lutym

Gdynia (Tel. wł.) Według sprawozdania urzędu morskiego w ciągu lutego do portu gdyńskiego weszło i wyszło ogółem 605 statków o łącznej pojemności 553.891 t. r. n. Z tego przyszło 304 statki a wyszło 301.

Jeśli chodzi o ruch pasażerski, to w ciągu lutego wyjechało z Gdyni 284 osoby, przyjechało 214. (p.)

Staraniem Koła Prawników i Ekonomistów U. P. odbędzie się w dn. 10 marca b. r. w sali Neuchiego (Coll. Medicum) odczyt znakomitego obrońcy warszawskiego mec. dr. St. Szurleja n. t.:

„Prawo a sprawiedliwość“ mec. dr. St. Szurlej

Stronnictwo Narodowe

KOŁO STARE MIASTO

Zebrań plenarne z referatem p. red. Fr. Sołtysiaka odbędzie się w czwartek, dnia 8 bm. o godz. 20 w sali zebrań p. Wróblewicz, ul. Chwałiszewo 68.

Wszystkich członków o punktualne przybycie prosi Zarząd.

„WYDZIAŁ MŁODYCH“

KOŁO STAROLEKA

Miesięczne zebranie odbędzie się w czwartek, 8 b. m. o godz. 20 w sali „Polonii“ św. Antoniego. Wszystkich członków uprasza się o punktualne przybycie. Zarząd.

Sześć stronnictw „narodowo - socjalistycznych” w Polsce

Spory huczek powstał w roku ubiegłym na Górnym Śląsku i w Zagłębiu Dąbrowskim, kiedy zawiązana tam została Partja Narodowo-Socjalistyczna, której liderem został p. adw. Kozielski. P. Kozielski włożył w tę imprezę dużo pieniędzy i istotnie nowe stronnictwo, w hasłach swych i formach zewnętrznych naśladowując hitleryzm, zdobyło sobie w pierwszej chwili pewną popularność. Sprzyjającym podłożem dla jego rozwoju okazało się postępujące zniechęcenie warstw robotniczych do lewicy i oficjalnej „sanacji” — z drugiej zaś strony niedostateczna jeszcze prężność obozu narodowego i ruchu Młodych na temniejszym terenie. Na Górnym Śląsku pewną rolę odgrywały również duże do tej pory wpływy duchowe niemieckie oraz fakt, że dominująca w tej dzielnicy Chrześcijańska Demokracja z pod znaku Korfańskiego nie zajęła dostatecznie silnego stanowiska w kwestji żydowskiej, choć potężną napór Żydów ze wschodu domagał się podjęcia ostrej walki obronnej. Pozory takiej walki dali właśnie polscy „narodowi-socjaliści”, którzy zaraz po swym zawiązaniu się urządzili kilka hałaśliwych demonstracji antyżydowskich w Katowicach.

Rychło jednak okazało się, że nowe ugrupowanie zbyt słabą reprezentuje treść duchową i że jego formy organizacyjne, zapożyczone od hitleryzmu, nie są zdolne przyjąć się na trwałe wśród społeczeństwa polskiego. Po chwilowym rozpędzie Partja Narodowo-Socjalistyczna poczęła się szybko rozkładać i rozspychać, przyczem rolę decydującą odegrały tu tarcia i ambicje osobiste.

Pierwszą większą secesję urządziła grupa polskich „hitlerowców” w Katowicach z panem Grałłą na czele. Grupa ta nazwała się „Narodowo-Socjalistyczną Partją Robotniczą” — w skróceniu N. S. P. R. (jest to niemal dosłowna kopja nazwy niemieckiej partji hitlerowskiej — „Deutsche Nationalsozialistische Arbeiterpartei”) i obrała sobie za godło błyskawicę. Godło to noszą jej członkowie w kłapach marynarek. Partja ta posiada też własne umundurowanie w postaci koszul koloru wiśniowego. Jej organem jest czasopismo „Błyskawica”; lokal partyjny mieści się w Katowicach niedaleko dworca kolejowego. N. S. P. R. liczy podobno 8000 członków.

T. zw. „program partyjny”, uchwalony na zjeździe w dniach 2, 3 i 4 września r. ub. jest bardzo mętny. Głosi on „uspołecznienie wszystkich trzech czynników produkcji, t. j. bogactw naturalnych kraju, pracy i kapitału”, ale równocześnie wypowiada się za popieraniem inicjatywy prywatnej. Naogół stanowi on dosyć nieudolną kompilację z zasad programowych obozu narodowego. Kwestja żydowska nie jest w programie N. S. P. R. postawiona dość wyraźnie.

Prezesem N. S. P. R. jest wspomniany już p. Józef Grałła, urzędnik prywatny, sekretarzem generalnym p. K. Niskiewicz.

Grupa p. Grałły ze swym organem partyjnym „Błyskawica” prowadzi zaciętą walkę z „prawowiernymi” „narodowymi socjalistami” p. Kozielskiego, który ze swej strony wydaje w Sosnowcu czasopismo „Jedna Karta”. Grupa p. Kozielskiego nosi również nazwę Narodowo-Socjalistycznej Partji Robotniczej.

Na tem jednak rozłam się nie skończył. Na Śląsku powstało już parę dalszych grup „narodowo-socjalistycznych”, utworzonych przez secesjonistów z partji p. Grałły. Mamy więc t. zw. „Polską Partję Narodowych Socjalistów Warta”, której organem jest pismo „Warta”, oraz t. zw. Radykalny Ruch Uzdrawienia (R. R. U.), kierowany przez niejakiego Kowala-Lipińskiego, który wydaje pismo „Front Polski Zbudzonej”, będące dalszym ciągiem „Echa Tygodnia”.

Niezależnie od tego istnieje jeszcze t. zw. „Partja Narodowych Socjalistów” (P. N. S.) która za swój główny organ uważa miesięcznik „Narodowy Socjalista”, wychodzący w Warszawie od r. 1932. „Partja Narodowych Socjalistów” założyła również w Krakowie pismo p. n. „Zwycięstwo”, którego pierwszy numer ukazał się parę tygodni temu. W Wilnie P. N. S. wydaje pismo „Front Narodowo-Socjalistyczny”, a na Śląsku „Polską Błyskawicę”. We Lwowie wychodzi „Wczoraj, dziś i jutro”. W Białostoku istniała grupka, zwąca się „Stronnictwem Narodowo-Socjalistycznym”, która połączyła się

niedawno z „Partją Narodowych Socjalistów”.

Dla uzupełnienia obrazu całości dodać jeszcze należy, że również... Pabjanice mają a raczej miały swych „hitlerowców”, którzy przybrali tam nazwę „Polskiej Narodowo - Socjalistycznej Partji Robotniczej” (P. N. S. P. R.) Grupa ta wydawała pismo „Świt”; jej członkowie nosili żółte koszule. Od pewnego czasu jednak ucichło jakoś o P. N. S. P. R.

Jak widzimy, polski „narodowy socjalizm” rozbity jest w tej chwili aż na sześć „kanapek partyjnych”, które zwalczają się między sobą z niebywałą wprost zaciekleścią. Jednym z przejawów tej walki jest proces, wytoczony w październiku d. ub. (do tej pory nie ukończony) przez adw. Kozielskiego zarządowi stronnictwa p. Grałły i wydawcom czasopisma „Błyskawica” o publiczną zniewagę i oszczerstwo. Mianowicie oskarżeni nazwali adw. Kozielskiego zdrajcą, który stoi w kontakcie z partją hitlerowską.

W odpowiedzi na pociągnięcie ich do odpowiedzialności p. Grałła i jego towarzysze zaofiarowali się przeprowadzić w sądzie dowód prawdy na to, że adw. Kozielski wszedł swego czasu w kontakt z przedstawicielem hitlerowców niemieckich, niejakim Baumannem, przyczem spotkanie to miało się odbyć w hotelu „Savoy” w Katowicach. Baumann miał zaproponować adw. Kozielskiemu w imieniu niemieckiej Partji Narodowo-Socjalistycznej 20 tysięcy zł pod warunkiem, że Kozielski odda się na usługi tej partji.

Proces o oszczerstwo, wytoczony przez adw. Kozielskiego jego niedawnym współtowarzyszom partyjnym, jest pewnego rodzaju sensacją lokalną całego zagłębia węglowego. Nie wdając się jednak w waśnie i walki, toczące się między różnymi odłamami polskiego

Nigdy jeden

uniwersalny puder nie czyni zadość wymogom higieny skóry z powodu różnorodności jej właściwości. Cera np., skłonna do połysku, porów, wągrów, a zatem o tłustych właściwościach wymaga odłuszczonego pudru higienicznego D-ra Lustra, natomiast prawidłowa i sucha D-ra Lustra pudru egzotycznego.

„hitleryzmu”, stwierdzić należy, że sama koncepcja utworzenia ruchu, naśladującego wzory niemieckie, jest szkodziwa i godzi wprost w poczucie naszej godności narodowej.

Czy istotnie nie jesteśmy zdolni do własnej samodzielnej twórczości w dziedzinie ruchów społecznych i kulturalnych? Czy wystarczy stwierdzić, że znak swastyki znany jest także wśród ludu polskiego i że górale na Spiszu nazywają go „arzenicą” (o czem pisze wspomniane wyżej „Zwycięstwo”) — by znak ten przyjąć za godło stronnictwa polskiego, mającego posiadać charakter narodowy? Czy nie składamy w ten sposób dowodu swej zależności duchowej od wyznawców „hakenkreuzu” po tamtej stronie granicy?

Cały polski „ruch narodowo-socjalistyczny” stanowi efemerydę, której sądowno jest bardzo niedługi żywot. Narazie „ruch” ten użytkowany jest przez „sanację” jako dywersja przeciw obozowi narodowemu. Dotyczy to zarówno niektórych grup, istniejących w zagłębiu węglowym, jak i warszawskiego miesięcznika „Narodowy Socjalista”, który ze szczególną zaciekleścią atakuje obóz narodowy i jego przywódców, natomiast niedwuznacznie zerka ku „sanacji”.

Zdrowy instynkt szerokich rzesz robotniczych już się poznał na tej robocie i odwraca się zdecydowanie od jej gryzących się nawzajem wykonawców. Coraz bardziej wzrastają natomiast na Śląsku szeregi Związku Młodych Narodowców.

(„Awangarda”).

ściwie dla przymusowych czy interesowanych abonentów, którzy prenumerując kilka wydawnictw, więcej płacą, a przez ich mnogość mają trudności z ich przeglądaniem tj. przy większych kosztach i nakładzie czasu — gorszy skutek. R.

Ze Stronnictwa Narodowego

Zebrań w Górczynie

Zebrań miejscowego koła odbyło się u p. Matelskiego przy licznych udziałach członków, oraz przedstawicieli zarządu pow. p. Pawłowskiego. Przewodniczył wiceprezes p. Jesse, a interesujący referat oświetlający nasze położenie gospodarcze wygłosił p. red. Sołtysiak. Po załatwieniu kilku spraw natury organizacyjnej i przyjęciu wniosku, aby oprócz zebrań miesięcznych odbywały się jeszcze odczyty i posiedzenia dyskusyjne, zakończono zebranie odśpiewaniem hymnu Młodych. Najmłodsze koło Stron. Nar. w Poznaniu wykazuje dużą żywotność i zapał, dzięki sprężystemu zarządowi z ks. kan. Pawłowskim na czele.

Koło w Włarach.

W salce parafjalnej w Wirach, pow. poznański pod przewodnictwem prezesa odbyło się zebranie miejscowego koła. Referent p. Stanisław Jeske zobrazował ujemne strony wpływów żydostwa w poszczególnych krajach: jak Francja, Austria, nie pomijając Polski. Nad referatem wywiązała się obszerna dyskusja, poczem sekretarz odczytał okólnik organizacyjny. Odśpiewaniem hymnu młodych zakończono obrady, które wywarły na obecnych bardzo dodatnie wrażenie.

Zebrań w Chłudowie

Odbyło się publiczne zebranie zwołane przez Stronnictwo Narodowe. Zagał kierownik wydziału młodych p. Kaźmierczak, a przewodniczył p. por. rez. Witkowski. Następnie zabrał głos p. pos. Przanowski, który w obszernym referacie szeroko omówił sprawę budżetu, uchwalenie nowej konstytucji, zawarcie paktów nieagresji z Rosją i Niemcami oraz obecne położenie w kraju i życie gospodarcze. Referatu wysłuchano z ogromnym zainteresowaniem dziękując żywiołowymi oklaskami. W ożywionej dyskusji przemawiali: pp. przewodniczący Witkowski, Zbierski, Sobczak i inni.

Z RÓŻNYCH STRON POLSKI

Praca polskich kolei państwowych.

W styczniu polskie koleje państwowe przewoziły przeciętnie dziennie 10.229 wagonów towarów. W kraju ładowano przeciętnie dziennie 9.192 wagonów, w tem 7.091 do przewozu w kraju, oraz 2.101 do wywozu zagranicę.

W obrębie w. m. Gdańska ładowano przeciętnie dziennie 124 wagony, od kolei zagranicznych przyjmowano 134 wagony, wreszcie tranzytem przez Polskę szło przeciętnie dziennie 779 wagonów.

W porównaniu ze styczniem roku ubiegłego przeciętny dzienny przewóz na kolejach zwiększył się o 1.491 wagonów.

Akcja zwalczania brudu.

W związku z akcją zapobiegania szerzeniu się epidemji duru plamistego Polski Czerwony Krzyż przy czynnej pomocy władz przystąpił do walki z brudem, najgroźniejszym czynnikiem roznoszenia zarazek.

W okresie od 5 do 28 lutego r. b. pracował specjalny pociąg sanitarny najpierw na rampie przy barakach dla bezdomnych na Żoliborzu pod Warszawą, następnie zaś przy barakach na Annopolu. W pociągu tym, posiadającym wagony kąpielowe, dezynfekcyjne, pralnie i t. d., wykapano ogółem 4.500 kobiet i 3.800 mężczyzn. Wyprano 8.500 kompletów bielizny, ponadto zaś rozdano najbardziej potrzebującym 3.550 kompletów bielizny. Ogółem zużyto 500 kg mydła szarego, 410 kg mydła zwykłego, 150 kg nafty, oraz około 450 kg różnych środków dezynfekcyjnych. Załoga pociągu składała się z 14 osób z pośród sióstr Czerwonego Krzyża i członków drużyn ratowniczych P. C. K.

Podobną akcję zwalczania brudu przeprowadza obecnie Polski Czerwony Krzyż na terenie Polesia i Wileńszczyzny, gdzie działają specjalne kolumny kąpielowo-dezynfekcyjne.

Wielkie miasto, jak Paryż, obfituje codziennie w tragiczne wypadki. Szczególną grozą jednak przejmują powyższy, gdzie samochód ciężarowy wpadł na wózek dziecięcy, zabijając dziecko na miejscu.

Z administracji i samorządu

DZIENNIK URZĘDOWY MIN. SPRAW WEWNĘTRZNYCH

Od 1 marca rb. ministerstwo spraw wewnętrznych wszystkie swoje okólniki (ważniejsze ogólne wskazówki, zarządzenia) podawać będzie do wiadomości podwładnych władz administracyjnych nie — jak dotychczas — przez rozsyłanie wojewodom osobnych pism, lecz przez ogłaszanie ich w Dzienniku Urzędowym Min. Spraw Wewnętrznych, który wychodzić będzie regularnie co 10 dni.

Uproszczenie to ma duże znaczenie. W ten sposób bowiem wszystkie władze administracyjne II i I instancji oraz gminy otrzymywać będą te okólniki nie tylko w formie dogodniejszej do czytania i składania, ale i równocześnie, gdy dotąd urzędy wojewódzkie musiały okólniki te dopiero powielać i wysyłać władzom niższym. W ten sposób także interesowane osoby i instytucje wcześniej będą mogły zapoznać się z okólnikami, które nieraz mają dla nich duże znaczenie.

Podnieść jednak należy, że ten nowy system nie jest żadną nowością, lecz powrotem do znanych dobrze i

wyróbowanych systemów przedwojennych. Żałować zatem tylko należy, że tak długo było inaczej.

Urzędowe wydawnictwa rządowe wogóle domagają się wielu jeszcze podobnych ulepszeń i „usprawnień”. Np. taki „Monitor Polski”, który obowiązkowo prenumerują wszystkie urzędy, jest, tak jak obecnie jest wydawany, zupełnie zbyteczny, gdyż tylko wyjątkowo jest tam jakiś obowiązkowy komunikat. Najwięcej miejsca w nim zajmują przedruki z „Dziennika Ustaw”, które i tak wszystkie urzędy muszą prenumerować. A z drugiej strony znowu „Dziennik Urzędowy Min. Spr. Wewn.” przedrukowuje niektóre rzeczy z „Monitora”. Niepotrzebny koszt dla władz centralnych, a wła-

MOŻNA SIĘ NIE MALOWAC, KAPAC SIĘ TRZEBA!

Najprostszym i najskuteczniejszym środkiem kosmetycznym jest kąpiel z MYDŁEM PRZETŁUSZCZONEM HIGIENICZNYM M. MALINOWSKIEGO

Lab. Chem. Farm. Warszawa, ul. Chmielna 4.

Do nabycia we wszystkich aptekach i drogerjach w Poznaniu.

Tg nwe

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Marzec

9

PIĄTEK

Kalendarz rzym.-kat.
Piątek: Franciszki wd.
Sobota: 40 Męczenników

Kalendarz słowiański
Piątek: Mściława
Sobota: Bożysława

Słońca: wschód 6.22
zachód 17.45

Księżyc: wschód 3.20
zachód 9.47

Długość dnia 11 godz. 23 m.

Stan pogody według spostrzeżeń Instytutu Meteorologicznego Uniw. Pozn.:
Czwartek, godz. 7 rano: Temperatura powietrza umiarkowana plus 1 st. C., ciśnienie atmosferyczne niskie 746 mm., pochmurno, wiatr zachodni. — W ub. dobie temperatura najwyższa plus 7 st. C., najniższa plus 3 st. C.

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych w Poznaniu
Dziś plus 1,24 mtr.

— **Dyrekcja Uniwersytetu Ludowego w Dalkach** zawiadamia, że zbliżający się czteromiesięczny kurs żeński rozpoczyna się z dniem 1 maja. Prospekty wysyła się za dołączeniem znaczka pocztowego na odpowiedź. Zgłoszenia należy kierować możliwie wcześniej pod adresem: Uniwersytet Ludowy, Dalki p. Gniezno.

— **Włamanie.** W tych dniach nieznanymi złoczyńcami włamano się do opieczowanego przez władze mieszkania, zajmowanego przez zmarłego niedawno śp. Józefa Deutcha na Wierzbicicach 39a. — Łupem złodziei padł złoty zegarek damski, kilka kuponów akcji Banku Polskiego i gotówka w sumie 200 zł. O kradzieży tej doniósł policji p. Wincenty Cenker z Poznania (Grobla 19). Dochodzenia przeprowadza komisariat III. (kl.)

— **Pożar w mieszkaniu.** W mieszkaniu p. Praksedy Krajewskiej w Poznaniu na Gdynińskim Przedmieściu 32 powstał z niewyjaśnionych przyczyn pożar. Spaliła się kapa na łóżko, pierzyna i część materacu. Ogień ugaszono bez pomocy straży pożarnej. (kl.)

— **Rozbijanie szyb wystawowych.** — Na ul. Woźnej 12 w restauracji p. Maksymiljana Dehna rozbił 22-letni Joachim Wiśniewski z Poznania (ul. Woźna 11) szybę wartości 700 zł. Z powodu silnego pokaleczenia głowy i rąk Wiśniewskiego odstawiono do szpitala miejskiego. — Przy ul. Grochowskiej niewyśledzony dotychczas złoczyńca strzelił w kierunku domu nr. 15. Pocisk rozbił szybę w oknie mieszkania p. Stanisława Stronczyńskiego. (kl.)

— **Ujawnienie przestępstw.** W dochodzeniach, prowadzonych w sprawie kradzieży z włamaniem u p. Stanisławy Patelskiej (ul. św. Czesława 7), ujawniono jako sprawcę Walentego Kosmalskiego, znajdującego się obecnie w więzieniu karnościowym jako pasera Walentego Książka (G. Wilda 115). Książka odebrał skradziony rower. — Jako sprawców kradzieży, dokonanej w firmie H. Cegielski, oddział I, na Głównej w nocy na 9 i na 26 lutego br., ujawniono 42-letniego Szczepana Wierczorka z Poznania (ulica Średnia 6) i 20-letniego Władysława Zwiernika, mieszkającego w ogródkach działkowych przy Al. Reymonta 17. Prawie wszystkie metal (spół) w ilości 313 kg. wymienionym odebrano. Należy wspomnieć, że obaj byli już karani za różne kradzieże i oszustwa. Przekazano ich władzom sądowym. (kl.)

— **Puszczal w obieg.** Sąd okręgowy w Poznaniu rozpatrywał w dniu 7 bm. sprawę Walenciaka Antoniego oskarżonego o puszczanie w obieg fałszywej monety 10 zł na zabawie w Granowcu pow. nowotomyski. Ponieważ oskarżony wiedział, iż posiada fałszywą monetę, sąd skazał go na 1 rok więzienia z zawieszeniem na 5 lat. S.

— **Ten tylko sprawdzał.** Podobną sprawę miał Tyma Kazimierz z Poznania. Chcąc sprawdzić prawdziwość 10 zł usiłował kupić za nie 5 papierosów w wózku ulicznym. Sąd skazał go również na 1 rok więzienia z zawieszeniem na 3 lata. (S)

— **Kto z nich winien?** Bejmowicz Jadwiga i Pawłowski Wacław, oboje z Poznania, stanęli przed sądem okręgowym pod zarzutem fabrykowania fałszywych monet. Ponieważ Bejmowiczowa zrzuca winę na męża odsiadującego karę w Gnieźnie, sąd sprawę odroczył do 15 b. m. dla przesłuchania dalszych świadków. (S)

— **Wyczyn młodych hitlerowców.** — W środę, 7 bm. o godz. 19 kilku uczniów jednej ze szkół niemieckich namalowali na słupach latarni przy pl. Wolności swastykę hitlerowska, a gdy ich zauważono, dali drapak.

— **Napad na przechodnia.** We wtorek pod wieżer do przechodzącej ulicą Ratuszową robotnika Leona Pigłowskiego z Poznania (Chwaliszewo 66) przystąpiło 3

Miłość, która nie rdzewieje i kombinacje handlowe wujcia z siostrzeńcem

Ciekawa rozprawa przed sądem okręgowym w Poznaniu

W styczniu ub. r. Piotr Wenderski, ślusarz, bez stałej pracy, poznał Marię Lorencównę, służącą i po kilkakrotnym spotkaniu oświadczył się jej, domagając się rychłego ślubu. Przerazona tą gorącą miłością Lorencówna, prosiła o odroczenie terminu ślubu na dłuższy okres czasu, aby mogło nastąpić konieczne w tym wypadku bliższe poznanie się.

Tak się jakoś złożyło, iż od stycznia do października, nie spotkali się ze sobą. Lorencówna zdołała zapomnieć o swym gorącym adoratorze, nie zapomniał jednak Piotr Wenderski i kiedy spotkał ją na pl. Św.-Krzyżskim w pierwszych dniach października, ponowił swoje małżeńskie propozycje, na co otrzymał mniej lub więcej wyraźną zgodę, zawartą w słowach „może z nas coś będzie”.

Wszystko byłoby dobrze, gdyby nie fakt, iż znalazła się nieproszona dalsza rodzina w osobach „wujka Łyska Michała i kuzyna Edwarda Wollenberga”. Wollenberg szukał nabywcy na wille Łyska, znajdującą się przy ul.

Św. Wawrzyńca. Wenderski zwierzył się przed Wollenbergiem ze swych małżeńskich zamiarów, a Wollenberg zaproponował mu nabycie wille Łyska za pieniądze niezaślubionej jeszcze Lorencówny.

Wszystko było na dobrej drodze. Oglądano wille, pito „bruder szafy”, wreszcie udano się do notariusza i zawarto kontrakt kupna-sprzedaży, według którego cena wille wynosiła 8 tys. złotych. Z tego 4 tys. miała zapłacić Lorencówna, a drugie 4 tys. rzekomo był winien Łysek Wenderskiemu, a więc „wuj” „siostrzeńcowi”.

Lorencówna wpłaciła „wujowi” 1.500 zł, później 800 zł niejakiemu Ludwikowi Krzymińskiemu, a w rezultacie 30 listopada Wenderski przypomniał sobie o swojej „starej, nierdzewiejącej miłości” i poślubił zupełnie inną kobietę.

Sąd skazał Wenderskiego na 1 i pół roku więzienia, Wollenberga na 1 rok, a Łyska na 6 miesięcy więzienia. Łyskowi sąd karę zawiesił. (S.)

Ostatnie „Rarytasy”

Toruń, 8 marca.

Bliskość granicy niemieckiej, duże możliwości szmuglu tytoniów gdańskich i niemieckich, skłoniły władze monopolu tytoniowego do wypuszczenia specjalnego gatunku tanich i dobrych papierosów dla Pomorza. Byli nimi „Rarytasy”, obiekt pożądań palaczy w innych dzielnicach Polski.

Papieros ten nie był bowiem poza Pomorzem i Górnym Śląskiem nigdzie indziej sprzedawany. „Rarytasem” rządzono się na Pomorzu przez szereg lat. Monopol robił na tem dobry interes, a ludzie palili nieźle papierosy. Które gatunkowo były lepsze od „Płaskich”, i od tychże tańsze, bo kosztowały tylko 3 i pół grosza sztuka. Aż wreszcie przyszła kreska na „matysków” — palaczy pomorskich. Niespodziewanie, konspiracyjnie rzecz można — jak się to zresztą dzieje z wielu innymi sprawami w Polsce — zaskoczono Pomorzanie w dniu 1 marca likwidacją „Rarytasów”.

osobników, którzy zażądali pieniędzy na wódkę. Gdy Pigłowski odmówił ich żądaniu, jeden z napastników uderzył go w twarz i głowę. Kompani jego chwycili p. Pigłowskiego za ręce i przetrzasnęli mu kieszenie, zabierając mu złotówkę z kieszeni spodni, woreczek z tytoniem i laskę. Po napadzie wszyscy rabusie zbiegli. W wyniku natychmiastowego pościgu ujęto jako sprawców 38-letniego Leona Bussego, bez stałego mieszkania i 35-letniego Kazimierza Turkiewicza, również bez stałego mieszkania. Trzeci napastnik, niejaki Sron, zdołał zbiec. (kl.)

Z POZNAŃSKIEGO

— **INOWROCŁAW** (Nieszczęśliwy wypadek) W maj. Markowice, pow. Mogilno, fernal Józef Barczak spadł z wozu naladowanego słomą, doznając ogólnych kontuzji ciała, złamania obojczyka i jednego zebra. Życiu Barczaka nie zagraża narazie niebezpieczeństwo.

Należy wspomnieć, że podczas zeszłorocznych żniw dwie córki Barczaka uległy takim samym nieszczęśliwym wypadkom.

(Z obrad delegatów kujawskich kół śpiewających). Na zebraniu delegatów kujawskich kół śpiew. udekorowano odznakami III-go stopnia pp.: M. Męclewskiego, Szramczewską, prof. Sobieskiego i Świdrowca z Gniewkowa. Do nowego zarządu wybrano pp.: Dratwińskiego — prezes, Smockiewicz — wicepr., Webera — sekr., Kamińskiego — zast. i kronikarz, Urbańskiego — sekr., prof. Sobieskiego — dyrygentem, Webera zast. dyryg., Fedkowi-cza, Lipińskiego, Kowalskiego Teresińskiego, Napieralskiego i Wojciechowskiego — radni. W skład kom. rew. weszli pp.: Gil z Janikowa, Cofa z Kruszowicy i Stachowiak z Inowrocławia.

— **LESZNO** (Zebranie Koła Przyjaciół Harcerstwa). W czwartek 8 bm. odbyło się w małej sali hotelu Polskiego walne zebranie Koła Przyjaciół Harcerstwa. (Gościnnie występ p. Zaklickiej). We wtorek 6 bm. wystąpią gościnnie w naszym mieście p. J. Zaklicka i Janusz Nowacki w dowcipnej farsie „Rozwód” Z. Marynowskiego.

Co jest przyczyną wstrzymania sprzedaży popularnych „Rarytasów”, dotąd nie wiadomo. Ludzie karmią się więc plotkami i domysłami. Między innymi mówi się, że monopol uciekł się do tak rygorystycznego lekarstwa dlatego, że ogromne partje „Rarytasów” wywożono do innych dzielnic Polski. Z tytoniu wydobywanego z „Rarytasów” kręcono domowe papierosy, które „żydkowie” sprzedawali po całej Warszawie.

Nie wiadomo, ile w tem prawdy. Nie ulega jednak wątpliwości, że eksport „Rarytasów” z Pomorza w głąb kraju był wcale dochodowym przedsięwzięciem dla niejednego ruchliwego byznesmena z pośród grubosonnych przedstawicieli „naszych” mniejszości.

Palacze pomorscy przeklinają teraz wszystkich znanych i nieznanych winowajców, których nieczne sprawy pozabawiły ich cenionego „Rarytasa”.

— **NAKŁO.** (Z walnego zebrania Polskiego Czerwonego Krzyża). Walnemu zebraniu P. C. K. przewodniczył p. burm. Bobowski. Jak wynika ze sprawozdań, Polski Czerwony Krzyż w Nakle rozwija się pomyślnie. Oddział organizuje obecnie koła młodzieżowe P. C. K. przy gimnazjum i szkole prywatnej na wzór istniejących kół w tut. szkołach powszechnych. Do nowego zarządu weszli ks. prob. Geppert — prezes, M. Tucholczyzna — I. wiceprez., Krysiekiewiczowa M. — II wiceprez., Brzostowska H. — sekr., Mielicki K. — zast., inż. Wiszniowski Z. — sekr., dr. Rajewski — czł. zarządu dla spraw drużyn ratown., p. Judejkowa i p. adw. Tucholka — członkowie zarządu.

— (Kradzieże). Nieznani sprawcy włamali się do chlewu mistrza garncarskiego p. Perlika, skąd skradli trzy rowery. — Ze składu kolonialnego p. Malczewskiego złodzieje zabrali towaru na sumę około tysiąca złotych.

— („Krysię Leńniczanek”). 6 marca o godz. 8 wiecz. w sali kina Polonia Teatr Wielkopolski z Poznania pod dyrekcją Zyg. Wojciechowskiego odegra „Krysię Leńniczanek” — operetkę w trzech aktach.

— **PLESZEW.** (Zmiany w policji). — Dotychczasowy komendant p. Sobiecki Wojciech przeniesiony został na równorzędne stanowisko do Jutrosina, pow. rawicki, a na jego miejsce przeznaczony został st. przodownik Szeiber Leon z Wrześni, który objął już urzędowanie.

— (Premjowe kulanie). Klub Kręglarzy „Potentia” urządził w ub. niedzielę

wielkie premjowe kulanie o cenne nagrody, które zdobyli pp.: Szostak Ant., Teśla Michał, Cierniak Stan., Szulczyński Ant., Roszak Cz., Mehr Jan, Pałaszewski Fabian i Żychlewicz Sew.

— (Walne zebranie Koła Śpiew. „Lutnia”). Walne zebranie Koła śpiew. „Lutnia” odbyło się w czwartek, dnia 8 bm. o godz. 20 w sali p. Dworzyskiej. Na porządku obrad sprawy bardzo ważne.

— („Miłość wszystko przebacza”). W czwartek 8 bm. w sali bursy Bractwa Kurkowego odegrana zostanie przez zespół Teatru Narodowego z Poznania komedia w 4 aktach p. t. „Miłość wszystko przeba-

cza”. W roli głównej wystąpi znana artystka p. Lala Sroczyńska.

— **SZAMOCIN.** (Zebranie w sprawie podatków od lokali). Związek Lokatorów zwołał zebranie wszystkich płatników podatku lokalowego, celem omówienia interwencji u władz. Zebraniu przewodniczył p. Janicki, który w dłuższym przemówieniu obrazował niewłaściwe oszacowanie podatku od lokali. Z ustawą o podatku od lokali zaznajomił zebranych p. Pawlicki, wyjaśnił w tej sprawie udzielił p. poseł Kawecki, który dał pogląd na tę sprawę. P. Kowalewski odczytał protest, jaki delegacja wręczy w Izbie Skarbowej w Poznaniu.

— **STRZELNO.** (Zmiana własności). P. Fredyk nabył od p. Rogalskiej Bronisławy mały tartak z przyległym placem przy al. Powstańców Wlkp. w Strzelnie. Fredyk zamierza prowadzić tam również swój dom mieszkalny przy ul. Klasztornej p. Janowi Kolasińskiemu.

— (Wypadek). W maj. Towarzystwa Robót Inżynierskich w Strzelnie dozorca rolny Jezierny Stan. doznał wskutek uderzenia dyszlę złamania szczęki Jeziernskiego odstawiono do szpitala powiatowego.

— (Z rady miejskiej). Rada miejska zajmowała się ostatnio sprawą projektu nowego podziału administracyjnego, przy czym rada zaprotestowała przeciwko odłączeniu Bławat, biorąc pod uwagę, że osady rolne na Bławatach są ściśle związane z miastem Strzelnem. Tereny Bławat Małych, przyłączone do miasta w r. 1911 w celach germanizacyjnych, składają się dzisiaj z 14 osad rentowych, które winny również należeć do miasta. Wohec trudnego położenia finansowego miasta, rada miejska jednogłośnie uchwaliła zwrócić się z wnioskiem do kompetentnych władz, ażeby tereny majątkości Strzelno Klasztorne oraz folwarki Bławatki i Gaj przyłączone zostały do miasta. Wniosek uotywowany jest upadkiem handlu w m. Strzelnie, wskutek czego zmniejsza się zdolność płatnicza tutejszej ludności.

W sprawie sądu grodzkiego w Strzelnie rada miejska powzięła uchwałę obniżki czynszu dzierżawnego na sumę 1200 zł pod warunkiem jednakże, że w razie likwidacji sądu miasto dochodzić będzie prawa do czynszu w myśl zawartego kontraktu.

— (Załatwienia spraw rolnych). Wohec zniesienia urzędów ziemskich funkcje tychże przejęły urzędy wojewódzkie i starościńskie, wobec czego wszelkie sprawy, dotyczące rolnictwa i przewłaszczeń w tut. powiecie należy kierować do starostwa pow. w Mogilnie. Komisarz ziemski będzie przyjmował osobiście interesantów we wtorki od godz. 11—13 w starostwie w pokoju nr. 18.

— (Sprawy budżetowe miasta). Rada miejska rozpatrywała ostatnio budżet na okres 1934-35. Budżet administracyjny wynosi w ogólnej sumie 145 240 zł, rezerwy miejskiej 18 974,64 zł, gazowni 67 065, wodociągów 28 014,50, cegielni miejskiej 59 317,40, stacji opieki nad matką i dzieckiem 3 442 zł.

— (Zmiana własności). P. Fredykowie nabyli tartak parowy od p. Br. Rogalskiej, położony w Strzelnie przy ul. Powstańców Wlkp. nr. 11.

— (Zamach samobójczy). W Jeziorkach pod Strzelnem przeciął sobie w zamiarach samobójczych żyły w lewej ręce 26-letni Marjan Kwapić, muzykant, pozostający dłuższy czas bez zajęcia. Zawzwany natychmiast lekarz opantrył nieszczęśliwego, któremu nie zagraża niebezpieczeństwo życia.

— **TRZEMESZNO.** (Koncert symfoniczny). W niedzielę, 11 bm. urzędującej orkiestra 69 p. p. w sali p. Mikulskiego koncert symfoniczny pod batutą kapelmistrza 69 p. p., chor. Kujawy. W programie przewiduje się odegranie utworów Chopina, Webera, Dvoraka, Czajkowskiego, Reinolda, Moniuszki, Morkowskiego i Grossmana. Początek koncertu o godz. 19. Ceny miejsc popularne. Czysty zysk przeznaczony na oświatę pułku.

— **WRZESŃ.** (Sprawa starosty Gallasa). W związku z notatką, która ukazała się w „Kurjerze Poznańskim” nr. 95, jakoby starosta Gallas z dniem 1. 3. 1934 r. opuszczał bezpowrotnie Wrześnię, oświadcza wojewoda poznański, że urząd wojewódzki żadnego zarządzenia o przeniesieniu starosty Gallasa z Wrześni nie otrzymał.

— **WRONKI.** (Walne zebranie „Patronatu”). Ostatnio odbyło się w świetlicy więzienia karnego walne zebranie „Patronatu” Tow. Opieki nad więźniami i ich rodzinami. Po sprawozdaniach i udzieleniu zarządowi absolutorjum, wybrano nowe władze w dotychczasowym składzie — Zarząd „Patronatu” tworzą: ks. prob. Jasiak — prezes, p. sędzina Budzińska — sekr., p. dyr. Sokołowski — skarbnik, O. Kustosz, dr. Galikowski, p. sędzina Dutkiewicz, p. apt. Stryczyński, ks. kap. Stróżyński i p. kom. Dembiński — członkowie zarządu. „Patronat” cieszy się poparciem społeczeństwa i min. sprawiedliwości, a łączność z uwiezionymi i ich rodzinami utrzymuje przez kuratorów ks. prob. Jasiaka, O. Gwardjana dr. Galikowskiego i p. bar. Julji Pugetowej z Oporowa.

Balon niemiecki wylądował w Polsce

Depesze z Czarnkowa i Torunia — Starosta powiatu kartuskiego oprowadzi dochodzenie

Czarnków, 8 marca. We wtorek o godz. 14,30 przeleciał nad naszym miastem balon niemiecki, posiadający dwie flagi o barwach czarno-białych i czerwonych i swastykę hitlerowską oraz napisem „Deutscher Luft Sport-Verband”.

W gondoli znajdowały się 4 osoby. Balon leciał w kierunku Chodzieży, wzbudzając wśród miejscowego obywatelstwa, które obserwowało jego przelot, ogromne zainteresowanie.

Toruń, 8 marca.

Dnia 6. bm. o godz. 17 nad terenem powiatu chojnickiego spostrzeżono balon niemiecki, lecący na wysokości około 300 m. w kierunku wschodnim. Na powłoce balonu widniał napis: Pessel. Widoczne były również flagi czarno-białoczerwona, druga zaś hitlerowska.

O godz. 18,45 balon wylądował na

terenie powiatu kartuskiego w pobliżu Małkowa pod Żukowem. Lądowanie odbyło się pomyślnie. Na miejscu stwierdzono, że jest to balon niemiecki o pojemności 945 mtr. kub. Załogę balonu stanowili pilot Albert Tumcke, Albert Reinhold Tannenhofen, Georg Wolfgang i Wilhelm Boehmstaedt.

Okazało się, że balon ten wystartował tegoż dnia o godz. 8,30 z Riesa pod Dreznem z zamiarem udania się do Słupska nad Bałtykiem. Z powodu jednak zmiany kierunku wiatru balon zleciał na terytorium polskie. Lądowanie nastąpiło z tego powodu, że pilot, widząc latarnię orientacyjną dla samolotów, przypuszczał, że się znajduje w pobliżu Bałtyku.

Badaniem całej sprawy zajął się starosta powiatu kartuskiego. (Tel. wł. — w).

Napad rabunkowy

Toruń, 8 marca.

W godzinach wieczornych ub. wtorku napadł jakiś opryszek na powracające do domu niewiasty p. Helenę Arazewską — żonę rzeźnika i ekspedjentkę j. Janinę Brzuszkiewiczównę, zam. przy ul. Lubickiej.

Opryszek uderzył p. B. w głowę, a następnie wyrwał jej z rąk teczkę, zawierającą rachunki i różne drobniaki, poczem ułotnił się w niewiadomym kierunku. Nadmienić należy, iż tego rodzaju napady na bezbronne niewiasty zdarzają się w Toruniu w ostatnim czasie nader często. Dochodzenia nie ujawniły sprawcy napadu.

Rada miejska Ostrzeszowa rozpoczęła urzędowanie

Ostrzeszów, 8 marca.

Po odrzuceniu przez wojewódzki sąd administracyjny wniesionych przez Obóz Narodowy protestów wyborczych, nastąpiło w ub. tygodniu wprowadzenie nowoobраниch radnych miejskich w urząd.

Na pierwszym posiedzeniu wybrano komisję rewizyjną i administracyjną, oraz wiceburmistrza i ławników do zarządu miejskiego.

„Sanacyjna” większość wybrała wiceburm. p. Marjana Malinowskiego, podczas gdy kandydat Obozu Narodowego, znany działacz społeczny i narodowy, długoletni członek korporacji miejskich Władysław Wodniakowski nie uzyskał większości. Ławnikami wybrano: Aleksandra Prądyńskiego („sanacja”), Florjana Kasperskiego (Obóz Nar.) który w poprzedniej kadencji przewodniczył radzie miejskiej oraz Pawła Koryntha („sanacja”).

We wtorek odbyło się ponowne posiedzenie rady miejskiej, na którym m. in. rozpatrywano budżet miejski na rok 1934/35. Budżet, który obniżony jest w stosunku do roku ub. o 35 procent, zamyka się w dochodach i rozchodach administracyjnych sumą zł 151 123,16, a w dochodach i rozchodach przedsiębiorstw miejskich sumą 158 363,98, dając ogólną sumę budżetową 309 487,14 zł.

Resztę spraw załatwiono bez dyskusji, przyczem jedynie dłużej zastanawiano się nad wnioskiem redakcji „Gazety Ostrzeszowskiej” o udzielenie

prawa używania godła w nagłówku gazety.

Tragiczna śmierć na kruchym lodzie

Lubawa, 8 marca.

Wracający od pracy robotnik Józef Komar, zam. w Kolonji Stróż, wracając przez staw, w pewnym momencie wpadł pod lód.

Na rozpaczliwe wołania nieszczęśliwego, nadszła pomoc, lecz akcja ratownicza nie przyniosła za sobą wyniku, ponieważ lód lamał się pod nogami ratujących.

Gdy Komara po dłuższych wysiłkach wyłowiono z toni, ten już nie żył.

Z POMORZA

Toruń. (Wystawa Laszenki).

Znany artysta-malarz orientalista prof. Aleksander Laszenko otworzył tu w salach kasyna garnizonowego wystawę swoich prac a zwłaszcza drzeworytów, które cieszą się dużym popytem.

(Prasa narodowa spełnia swoją rolę). Na początku lutego br. do jednego z domów przy ul. Mickiewicza wprowadził się, otwierając skład galanterii Żyd Moszek Pruszycki z Łodzi. Lokal ten podnajął mu lokator bez wiedzy i zgody właściciela domu. O fakcie tym napisało „Słowo Pomorskie”, z którego dopiero dowiedział się właściciel domu o dokonaniu poza jego plecami transakcji. Właściciel domu natychmiast wkroczył, zawarła umowę unieważnił, a Żyd jak nieprzyjaciół musiał z dniem 1 marca lokal opuścić.

Składki i pokwitowania

Na pomnik Serca Jezusowego: Z. J. 2 zł. — E. F. S. K. 10 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanymi 63,50 zł.

Na chleb św. Antoniego: M. J. z prośbą do św. Antoniego o zdrowie i błogosławieństwo dla domu 2 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanymi 29 zł.

Na Komitet Tanich Kuchni: Rodzina Ansjon 5 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanymi 15 zł.

Na ociemniałych żołnierzy: Rodzina Ansjon 5 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanymi 10 zł.

Dnia 5 bm. wypłaciliśmy p. Janikównie:

Na Tow. „Caritas”: 5 zł.
Na biednych na „Wesołem Miasteczku” pozostających pod opieką pozn. okr. „Caritas”: 94,50 zł.

TO NAZWISKO I TEN TYTUŁ STARCZA ZA WSZELKĄ REKLAMĘ!

BUSTER KEATON
jako **PROFESOR**
W KABARECIE

W PIĄTEK
9-go marca
WIELKA PREMJERA
W KINIE
METROPOLIS

Na scenie przed każdym seansem wielka „REWJA MÓD” stynnej firmy F. WOŹNIAK z niespodziankami.

O krok od kainowej zbrodni

Mogilno, 8 marca.

Na niej. Tadeusza Frąckowiaka z Mogilna napadli w odległości około 800 metrów od stacji Mogilna, gdy udawał się do posterunkowego mundurowego Senorackiego celem zgłoszenia grasujących w pobliżu złodziei węglowych, trzech jego bracia Ignacy, Józef i Alojzy Frąckowiakowie.

Napastnicy zadali bratu kilka ciężkich ran w głowę i dotkliwie go pobili

gumowemi wężami, zakończonemi przez śruby. Nieszczęśliwy uległ nadwężeniu lewej szczęki oraz ogólnemu potłuczeniu, które spowodowało utratę przytomności.

Na rozpaczliwe krzyki bitego nadbiegł posterunkowy P. P., który spłoszył napastników, ratując tem samem życie Frąckowiakowi. Sprawcy napadu zbiegli na rowerach w kierunku Inowrocław—Żnin. Dochodzenia przeprowadza posterunek P. P.

Cwierćmiljonowy budżet m. Opalenicy zamierzała „sanacja” uchwalić bez dyskusji

Radni narodowi na znak protestu opuścili salę obrad — Posiedzenie z powodu braku quorum odroczone

Opalenica, 7 marca.

Posiedzenie Rady miejskiej, zwołane na ub. poniedziałek, t. j. 5 b. m. zająć się miało przedyskutowaniem i zatwierdzeniem budżetu na rok 1934-35 preliminowanego przez zarząd miejski w wysokości 257.658 zł 06 gr., a więc w sumie ponad ćwierćmiljonowej.

Po załatwieniu formalności wstępnych, a przed odczytaniem preliminarza budżetowego, rada miejska powzięła uchwałę tego rodzaju, by nie dyskutować nad poszczególnymi pozycjami budżetu, lecz nad jego całością. Uchwała ta jest całkiem zrozumiała — i nie wynika z niej bynajmniej — jak mylnie i tendencyjnie uchwałę tę interpretowała „sanacja” — by wykluczała ona wogóle dyskusję nad budżetem.

Budżet referował z ramienia komisji finansowo-budżetowej p. radny Hoffman, wnosząc o przyjęcie go bez zmian. P. wiceburmistrz zauważył, iż wniosek radnego Hoffmana jest zbyt techniczny, gdyż na samym wstępie obrad uchwalono przyjęcie budżetu w całości (1).

Przeciw takiemu postępowaniu sprawy zastrzegł się radny Obozu Narodowego p. St. Cichy — domagając się w konkluzji swego przemówienia dyskusji nad budżetem i podnosząc na poparcie swego stanowiska rzeczowe argumenty.

Wobec oświadczenia przewodniczącego, iż do dyskusji nie dopuści — radny p. Cichy podkreśla, iż na znak protestu radni Obozu Narodowego opuścili salę obrad, nie chcąc brać na siebie odpowiedzialności za gospodarke miejską przez tak lekkomyślne postawienie sprawy. W przemówieniach swych dalsi radni Obozu Narodowego i p. Śledzikowski (BB.) oświadczyli, iż w zupełności solidaryzują się ze stanowiskiem radnego Cichego.

Gdy mimo powyższego p. przewodniczący obstawał przy nieotwieraniu dyskusji nad budżetem — radni Obozu Narodowego i p. Śledzikowski (BB.) opuścili na znak protestu salę obrad. Pozostała połowa radnych nie stanowiła odpowiedniej ilości quorum, p. przewodniczący więc zmuszony był posiedzenie odroczyć.

Po zamknięciu posiedzenia rady miejskiej obradował dalej na sali posiedzeń klub BB. nad sytuacją, jaka powstała

JARMARKI

— * **MIKSTAT.** Następnym jarmark ogólny we wtorek, 13 bm. Spęd bydła i koni bez ograniczenia.

— * **CZARNKÓW.** We wtorek, 13 marca jarmark ogólny, tj. na bydło, konie, świnie i kramny.

Wiosna na Wiśle bez powodzi

Toruń, 8 marca.

Wiosenny wylew Wisły w tym roku ograniczył się do rozmiarów nader minimalnych, ze względu na stopniowe ocieplanie się temperatury. Najwyższy poziom wody pod Toruniem w nocy na 7. b. m. osiągnęła Wisła do wysokości 3,62 m., podczas gdy zwykle po łagodnej nawet zimie poziom wody dochodził od 4 do 5 m.

Zegluga rzeczna rozpoczęła się już na dobre, ze względu na to, iż w zad-

nem miejscu niema na Wiśle zatorów, ani kry lodowej. Z portu zimowego wypłynęła już na nadbrzeże flota tow. żeglarskiego „Vistula”, a w dniu 6. b. m. przepłynął przez Toruń pierwszy statek pasażerski tegoż towarzystwa „Mickiewicz”, płynący z Warszawy do Gdańska.

Obecnie od przystani toruńskiej codziennie odbija po kilka holowników, które odpływają w górę lub w dół rzeki z załadowanymi berlinkami.

Donosiliśmy już o katastrofie jaka się wydarzyła na przejeździe kolejowym pod Murwaną Gośliną, w której śmierć poniósł kierowca samochodu. Powyżej widzimy miejsce tragicznego wypadku — fatalny przejazd i rozbite auto.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

ŻYCIE KULTURALNE

CO BĘDZIE Z PRZYRODĄ W PRZYSZŁYM UNIWERSYTECIE TORUŃSKIM?

Wczoraj przypomnieliśmy czytelnikom, że myśl założenia w Toruniu wyższej uczelni akademickiej, która obecnie zbliża się ku urzeczywistnieniu, stanowiła w naszym Dziale już przed paru laty temat dyskusji, zainicjowanej przez wybitnych uczonych poznańskich i odbitej wtedy szerokim echem w opinii publicznej. Jeden z nich, prof. Uniw. Pozn. dr. Adam Wodźczko, nadsyła nam obecnie szereg uwag, poruszających strukturę organizacyjną przyszłej uczelni toruńskiej. Idzie o wy-

dział przyrodniczy.

W informacjach, jakie teraz przedostały się do wiadomości publicznej, jest mowa o trzech wydziałach: teologicznym, prawniczym i humanistycznym, nie spotykamy natomiast przyrodniczego. Prof. dr. Wodźczko zajmuje w tej sprawie stanowisko, z którym zapoznamy czytelników w najbliższym Dziale Kultury i Sztuki, tj. pojutrze. Mamy nadzieję, że będzie ono wzięte jak najpoważniej pod uwagę przy organizowaniu toruńskiej placówki.

Walne zebranie Tow. Przyr. im. Kopernika. Piszą nam z Krakowa: (w) W rocznicę śmierci M. Kopernika (461-szą) odbył się dorocznym zwyczajem walne zgromadzenie członków Pol. Tow. Przyr. im. Kopernika, głównego zrzeszenia naukowego, skupiającego w swym łonie ogół przyrodników polskich. Łącznie zgromadzeni delegaci z całej Polski wysłuchali w części naukowej zebrania odczytu prof. J. Dembowskiego z Warszawy n. t. „Zarządzenia instytutu zwierzęcego”, w części administracyjnej sprawozdania Zarządu Głównego ze wszystkich dziedzin działalności Towarzystwa. Członkami honorowymi Towarz. mianowało zebranie prof. J. Paczosińskiego z Poznania, prof. W. Szafera

i B. Dyakowskiego z Krakowa i prof. J. Tokarskiego ze Lwowa. Składkę roczną uchwalono obniżyć do 18 zł rocznie (dla studentów połowę), za co otrzymują wszyscy członkowie dwa kwartalniki Kosmos A i Kosmos B, a nadto dwumiesięcznik Wszechświat.

Z Tow. Przyrodników im. Kopernika. Oddział Śląski odbył zebranie z odczytem dr. Anieli Kozłowskiej p. t. „Skąd się wzięła pszenica i żyto na ziemiach śląskich”. (ad)

Z Polskiego Tow. Chemicznego. Oddział wileński odbył posiedzenie naukowe z odczytem dr. E. Michalskiego zatytułowanym „Odkrycie ciężkiego wodoru i nowej wody”.

MUZYKA

Dzisiaj koncert symfoniczny. Przypominamy, że dzisiaj o godz. 20 odbędzie się w Teatrze Wielkim koncert Orkiestry Symfonicznej m. Poznania. Dyryguje Feliks Nowowiejski, który w tym sezonie po raz pierwszy ukaże się na estradzie. Wykonana będzie IX symfonia Brucknera, Nowowiejskiego wstęp do oratorium „Syn marnotrawny” oraz koncert skrzypcowy Mendelssohna (solista prof. Pawlak).

Najnowsza muzyka w Rzymie. Piszą nam z Rzymu (rm): Amatorzy muzyki współczesnej — we Włoszech istotnie na podziw liczni — mają wielkie używanie na koncertach dyrygowanych w Augusteo przez wybitnego dyrygenta szwajcarskiego Ansermeta. Program obejmował: Strawińskiego („Ognie sztuczne”), Honeggera (symfonia, prawykonywanie we Włoszech), Albana Berga (urywki z „Wozzeka”), wreszcie Tocchiego („Quattro sonoro” również prawykonywanie). Wobec tych nowatorstw, kończące program Debussy'ego „Morze” wyglądało prawie na wykopalisko... Ansermet był przyjmowany gorąco. Jest to wybitny dyrygent szwajcarski, który zorganizował orkiestrę symfoniczną w Genewie, przedtem także zespół w Paryżu oraz uczestniczył jako kapelmistrz w słynnych przedstawieniach baletu rosyjskiego pod Djalilewem.

Opera o Janosiku. Z Pragi donoszą nam (mp): Karol Haba, autor wystawionej w Narodnym Divadle opery p. t. „Janosik”, liczy dopiero 36 lat i jest bratem Alojzego Haby, twórcy muzyki ówczesności. Karol Haba posługuje się oczywiście folklorem podtatrzanskim, lecz traktuje go bardzo współcześnie, z częstymi wycieczkami w dziedzinę atonalności. Libretto napisał A. Klaszterski. Role główne śpiewali pp. Horakowa oraz Vl. Tomsz, dyrygował Ostreczil.

TEATR

Angielscy aktorzy podróżują. Z Rzymu donoszą nam (rm): Do Włoch często zjeżdżają nietylko francuskie, ale angielskie trupy teatralne, aby zaprezentować rodzimy repertuar i rodzimy sposób gry, tak różny przez swoją powściągliwość od południowego „brio” aktorów włoskich. Obecnie zaczęła objazd od Mediolanu trupa Stirlinga. Pierwszego wieczoru odegrano komedię Shawa „Nigdy nie można wiedzieć”, drugiego — nowosć Armstronga „Dziesięć minut alibi”. Zapowiedziany jest także na później przyjazd słynnych English Players.

Grubińskiego „Kochanków” wystawiono w teatrze nicejskim. Role główne grają pp. Ewa Francis i Jacques Catelain.

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

Odczyt o Wyczółkowskim wygłosił w Krakowie w Muzeum Techniczno - Przemysłowym prof. Uniwersytetu Jagiellońskiego dr. Adam Kleczkowski, doniedawna profesor Uniwersytetu Poznańskiego i współpracownik Działu Kultury i Sztuki w zakresie językoznawstwa. Jak nam z Krakowa donoszą (kt) prof. Kleczkowski skreślił zyciorys znakomitego artysty, oraz przedstawił cały szereg ciekawych szczegółów, odnoszących się zarówno do twórczości Wyczółkowskiego, jak do jego opinii o sztuce i artystach i t. d. Prof. Kleczkowski, jeden z najbliższych przyjaciół mistrza, posiada 4 grube tomy notatek, a z wierających rozmowy z Wyczółkowskim, opisy spólnych przeżyć, wycieczek i t. d. Odczyt był bardzo ciekawy, zgromadził mnóstwo słuchaczy.

SZKOLNICTWO

Autorytet w wychowaniu. Ważnemu zagadnieniu pedagogicznemu poświęcił znakomity pedagog, F. Kieffer swe dzieło p. t. „Autorytet w wychowaniu domowym i szkolnym”, które ukazało się ostatnio nakładem Księgarni Św. Wojciecha. Jest ono owocem doświadczeń wychowawczych, przez szkołę którego przesunęły się setki młodych ludzi ze wszystkich krajów, a m. in. i z Polski. Alzatezyk z urodzenia, opuścił przed laty Francję, nie mogąc wskutek antyreligijnej polityki liberalistów prowadzić szkoły chrześcijańskiej. Założył ją we Fryburgu szwajcarskim. Uwagi i rady zamieszczone w „Autorytecie” są owocem długoletnich jego doświadczeń, były przezeń przeżyte, wypraktykowane i sprawdzone w pozaszkolnym kontakcie wychowawcy z byłymi wychowankami. W książce znajduje się dużo ciekawego dla siebie materiału każdy wychowawca. (sz)

VARIA

Arcydzieła literatury po 35 groszy wydaje w swej Bibliotece Towarzystwo Czytelników Ludowych. Teksty literackie podane są w pełnej, poprawnej formie, zaopatrzone we wstępy i objaśnienia. Najnowszy, osiemnasty tomik przynosi Zygmunta Krasieńskiego „Nieboską Komedję”. Wstęp i objaśnienia opracował dr. Leon Bochenek. Z nowym tomikiem poprawiona została znacznie szata wydawnictwa: tomik wydrukowany jest na dobrym papierze, większym, niż w tomikach poprzednich, i wyraźniejszym drukiem. Trzeba przyznać, że cena 35 groszy za 96 stronicową książeczkę, estetycznie wydana, ze staranną pod względem naukowym opracowanym tekstem, to naprawdę bardzo tanio! Książeczkę, z uwagi na niską cenę, przyjęta będzie radośnie przez młodzież szkolną i przez szerokie sfery czytelnicze. (tk)

OCHRONA ZABYTKÓW

W Charkowie o naszym powstaniu 1863 roku ukazał się artykuł w wydawnictwie „Archiw radniańskiej Ukrainy”. We wstępie wydawcy O. Bagalij - Tatarinowa, D. Solowej i K. Czijan zaznaczają, iż powstanie nasze przyczyniło się do podważenia caratu, a mogło go nawet obalić, gdyby wysunięto nietylko narodowe, ale i socjalne i polityczne walki. Uważają oni, że gdybyśmy postawili te idee, to poszłyby za nami wszystkie te warstwy ludności, które były w carskiej Rosji uciskane. Po tych wywodach podali wydawcy 6 raportów, składanych przez władze wojskowe i policyjne generał-gubernatorowi kijowskiemu Trepowowi, oraz dochodzenia przeciw naszym powstańcom. Dokumenty te zaczerpnięte z niedostępnych nam narazie archiwów kijowskich są ciekawymi dla naszych badaczy powstania styczniowego. Pozwalają bowiem rozszerzyć wiadomości o naszych wysiłkach na Wołyniu i Podolu. Również ciekawe są wykazy zesłanych na Sybir i do katorgi, zbiegłych zagranicę, oraz tych, których pomimo usilnych starań nie odnaleziono (J. St.)

Książki nadesłane

„Księga Pamiątkowa I-go Międzynarodowego Konkursu Tańca Artystycznego, zorganizowanego przez czasopismo „Muzyka”. Numer specjalny miesięcznika „Muzyka”. Warszawa 1933.

Cyprjana Norwida: „Inedita Rozprawki epistolarne”. Wydał z autografu Zenon Przesmycki. Warszawa, 1933. Skł. gl. Księgarnia J. Mortkowicza.

Cyprjana Norwida: „Inedita Pierścienie wielkiej damy”. Wydał z autografu Zenon Przesmycki. Warszawa, 1933. Skł. gl. Księgarnia J. Mortkowicza.

„CZWARTY DO BRIDGE'A” — I MORALNOŚĆ

Powiniem tu zacząć od sakramentalnego w takich okazjach: „Nie mam zwyczaju polemizować z krytykami moich sztuk”, bo owszem: zdarzało mi się już polemizować; co więcej: uważam, że autor ma prawo, czasem nawet obowiązek polemiki.

Więc chcę zwrócić uwagę na dra Jerzego Kollera recenzję o „Czwartym do bridge'a”, zamieszczoną w „Dzienniku Poznańskim”. Zgóry zaznaczając, że nie idzie mi o zarzuty, postawione stronie artystycznej utworu, bo te nagany umiem sobie cenić, — zwrócę się tylko przeciwko fragmentowi, który w stan oskarżenia stawia moralność moich komedji.

Dr. Koller pisze:

Adam Grzymała - Siedlecki należy do pisarzy t. zw. moralistów. Stanowisko na wet skrajnie moralizatorskie zajmuje zarówno w swych artykułach publicystycznych, jak i recenzjach teatralnych. Jedynie, kiedy sam zaczyna tworzyć sceny, zapomina o tem wszystkim i atmosfera jego komedji jest z reguły — w „Czwartym do bridge'a” mniej stosunkowo niż gdzie indziej — bardzo daleka od krystalicznej czystości, jakiej jest apostołem i jakiej domaga się od najwyczajniejszej nawet farsy francuskiej.

Niewątpliwie w artykułach publicystycznych — nie w recenzjach teatralnych, bo od fikcji nie wymaga się tego samego, czego się wymaga od rzeczywistości — w artykułach publicystycznych za powinność sumienia uważam występować przeciwko wszelakim przejawom zła: bandytyzmowi dosłownemu czy moralnemu, zanikowi honoru i uczciwości, bezprawiom, nagminności oszczerstw i szantażów, zdziwieniu pojęć i obyczajów, jak zresztą i przeciwko głupocie, nieraz już dziś zastraszającej etc. etc. Dr. Koller uważa, że z tego powodu w komedjach swych powiniem wyprowadzać figury wyłącznie takie, które później będą beatyfikowane. Nie mogę. Choćby z tego powodu, że nie ważyłbym się świętości ośmieszać.

Tak, ale dr. Koller dodaje, że jestem apostołem czystości i że tej czystości domagam się od najwyczajniejszej nawet farsy. Zamiast długich wywodów, krótka do dr. Kollera prośba: niech mi przytoczy jedną choćby taką moją recenzję z farsy. Mogę mu służyć pełnym zbiorem moich recenzji.

Nie czeplajmy się jednak drobnych omyłek dr. Kollera, najlepszą wiarą zapewne podyktowanych... Ważniejsze, że krytyk „Dziennika Poznańskiego” stara się przedstawić mnie jako demoralizatora. A to z tego powodu, że sztuki moje „z reguły” — a więc i „Spadkobierca”, „Pani Ministrowa”, „Włamanie”, „Ich synowa” (??) — przedstawiają zdróżny objaw zakazanej miłości.

Chylę czoło przed przykładną nieustępliwością postulatów szanownego krytyka, ale w takim razie co zrobić z kilkoma powieściami czołowego katolickiego pisarza Mauriac'a, co z tysiącami innych dzieł, nie objętych przecie Indexem? Co zrobić z „Uwielbieniem Krzyża” Calderona zakonnika, gdzie miłość grzeszna gnieździ się w murach klasztoru? Jakież gromy rzucić na to dzieło?

Drowi Kollerowi nie może być tajemne, że w ostatnich latach w publicystyce kościelnej, zwłaszcza w pismach OO. Jezuitów niemieckich, szeroko i gruntownie rozważano pytanie: co jest moralne, a co niemoralne w dziele sztuki? I wniosek był tylko jeden: niemoralne w sztuce jest to, co nawołuje do niemoralności. Wyraźnie też tam powiedziano, że żart nie może być propagowaniem zła. Gdyby myśl katolicka chciała nadażyć za kryteriami dra Kollera w sprawach szóstego przykazania, gdyby samo już ujawnianie grzechów uważała za grzech, to za najniemoralniejszą instytucję musiałaby przyjąć — konfesjonal kościelny.

„Cala scena z Alicją (w „Czwartym do bridge'a”) zresztą cienko i dowcipnie napisana, jest i niepotrzebna i bardzo mało budująca” — pisze dr. Koller.

Cóż to za scena? Oto starzejący się erotoman Denhell caluje na scenie (więc publicznie, o zgrozo!) młodą pannikę. (Tak przynajmniej jest w tekście autorskim). Scena ta oddaje nam zmysłowe, pozbawione hamulców usposobienie Denhella a cały dalszy przebieg sztuki udowadnia, jakie owoce życiowe zbierają mężczyźni, obłączeni usposobieniem Denhella, — jak

to się potem mści moralnie. Wedle mojego skromnego zdania scena ta jest więc budująca. Czy potrzebna czy nie — to już sprawa artystyczna i tu dr. Koller ma już swobodę swej artystycznej opinii.

Adam Grzymała-Siedlecki,
Warszawa.

Syn o ojcu. W ostatnim zeszycie „Tęczy” p. Jarosław Miciński zamieszcza wspomnienia o swym ojcu, poecie Tadeuszu Micińskim. Dotyczą te wspomnienia przeżycia okresu wojennego, spędzonego w Rosji, a dalej ucieczki z Moskwy. Poeta wraz z rodziną przybył do Smoleńska, a stąd, wezwany przez krewną, p. Marię Dohrn, pojechał do jej majątku, aby zapobiec rozgrabieniu dworu przez zrewolucjonizowane tłumy chłopstwa. Nie wrócił już stamtąd: zginął, zamordowany bestjałsko przez bandę chłopów. Na jego mogile jakaś dobra dusza postawiła mały, czarny krzyżyk. Do wspomnień syna o T. Micińskim dołączona jest fotografia poety w otoczeniu rodziny. (lp)

„Pasierbice wojny” I jeszcze jedna powieść wojenna, tym razem „wrażenia kobiecy”. Nie pierwsze, jak wiadomo, Jeszcze niedawno przetrzymaliśmy trzy, zdaje się, tomy zwierzeń i prztygłód młodych Amerykanek - sanitariuszek. Tym razem „Pasierbice wojny”, Warszawa 1934, „Piłmieni”) są to Angielki, prowadzące na froncie francuskim ambulatorjum-samochody, albo obierające kartofle po kuchniach etapowych. Celem książki jest propaganda pacyfistyczna, sztyła białemi niemi i naiwna do śmiechowości. Czasem do obrzydzenia. Angielcy - patrioci są kabotynami lub głupcami, bohaterzy — tchórzami. Nikt nie myśli o ojczyźnie, o honorze narodu, nawet o prostej obronie Anglii przed napaścią niemiecką. Przez żadne szkło powiększające nie można znaleźć wzmianki o tem, że Niemcy zaatakowały Francję, że chcieli wygłodzić Anglię i pobita obdrzeć z kolonii. Angielcy giną bez potrzeby, wojna jest krwawym bezsenssem i niewiadomo skąd się wzięła. Nie z Niemiec, to pewna. Po co się tłumaczy i wydaje takie „contes a dormir debout”? I to w piętnaście lat po zawarciu pokoju, gdy odwet niemiecki jest na ustach wszystkich? (chyba idzie o podkopanie moralne odpoju, z jakim ma się spotkać. (ln)

Poeta francuski zmęczony francuszczyzną. Donoszą nam z Paryża, że poeta francuski Jean Cocteau napisał cykl piosenek dziecięcych po niemiecku. Oświadczył on w interwiewie, że „czuje się zmęczony pisaniem poezji w języku który zna”. Zaczął więc pisać w takim, którego prawie nie zna, bo wprawdzie dzieckiem miał guwernantkę Niemkę, ale od tego czasu mało się niemiecczyzną zajmował.

Pisma nadesłane

„Gazeta Literacka”. Nr. 6. Treść: „Istota przesilenia romantycznego”. — K. L. Koniński: „Polemika o Tatry”. — J. A. Zarembski: „Wystawa kobierców i ceramiki w Muzeum Narodowym w Krakowie”. — Współczesna poezja czeska. — T. Kudliński: „Norwidiana”. — J. A. Zarembski: „Lo nawroceniu goroli zatraconych”. — T. Kudliński: „Nowa literatura”. — L. Pomirowski: „Konkurs”. — Kronika artystyczna. — Recenzje. — Adr. Red. Kraków, Słoneczna 15, m. 9.

„Przesłanie”. Nr. 2. Treść: Dr. S. Frycz: „Z naszej dydaktyczno - pedagogicznej przeszłości”. — Akademia Krakowska, jako „tron Boga” a jej profesorowie jako „zwierzęta apokaliptyczne”. — Mgr. T. Ziolkowski: „Dwie rocznice: Szujski i Wojciechowski”. — T. Nożyński: „Podróż cesarza bizantyjskiego do Azji (X w.)”. — Zapytania i odpowiedzi. — Adr. Red. Poznań, ul. Karwowskiego 22, III.

„Przewodnik Bibliograficzny”. Zesz. 10. Serja III. Rok V. Ogólnego zbioru rok 50. Adres Red. Warszawa, Bednarska 24, m. 5.

„Głos Sądownicwa”. Nr. 2. Treść: Wysłouch S.: „Histor tradycje prawn. Wilna”. — Fr. Bossowski: „Współczesne problemy prawodawcze a t. X Zb. P. Ces. Ros.” — Schilling-Siengalewicz: „O możliwości obiektywnego określenia st. odurzenia alkoh.” — O. Kryczyński: „Polityka karna a sądy”. — A. Achmatowicz: „Reformy sądownictwa ros. na Wileńszczyźnie”. — L. Sumorok: „Wykreślenie wpisów hipot. na Ziemiach Wschodnich”. — M. Łubkowski: „Dura lex”. — St. Mickiewicz: „O instytut propagandy prawa”. — M. Szyński R.: „Art. 796 w związku z przepis. Kod. Zob. Kod. Handl. i przep. o ubezpiecz.” — Mioduszewski J.: „Wznowienie spraw zakończonych wyrokiem prawomoc. w/g K. P. C. i t. P. C.” — Dr. A. Berger: „Usilowanie dolo eventuali”. — Dr. T. Dyzenhaus: „O prawomocności postanowień”. — W. Flutstein: „Dwa prawa łaski”. — St. Puniński: „Zagadnienia naukowej organizacji pracy w sądownictwie”. — S. E. Sokolowski: „Korep. i odwiez. aresztowanych”. — T. Garbolewski: „Urząd Doradców Prawod. St. Zj. A. P.” — Głosy. — Orzecznictwo. — Młody Prawnik. — Kronika. — Adr. Red. Warszawa, Miodowa 15.

W przededniu kanonizacji bł. Ludwika de Marillac

współzałożycielki Zgromadzenia Sióstr Miłosierdzia

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego“).

Zywa jest jeszcze pamięć 300-letniego jubileuszu istnienia Zgromadzenia Sióstr Miłosierdzia, obchodzonego w ubiegłym roku. 300 lat ofiarnej, nieulekanej, nieraz krwią przypieczętowanej pracy (męczenniczki z Arras) bogatej w zasługi tylko Bogu wiadome. W szpitalu nad lożem chorego, w przytułku pośród starców, w sierocińcu wśród biednych dzieci, by im zastąpić ciepło życia rodzinnego i matczyne pieczyoty — cicho bez rozgłosu snują poprzez trzy wieki tę nić czynnej miłości duchowe córki bł. Ludwika de Marillac. „O jakże wielką jest potęgą miłości!“ — mówi św. Augustyn — „Ona jest siłą ksiąg uczonych, fundamentem wiedzy, owocem wiary, skarbem ubogich, życiem umierających... wśród przeciwności nieustraszona, wśród nienawiści dobrze czyniąca, pośród gniewu zawsze spokojna, smuci się wśród nieprawości, raduje się w prawdzie.“

Całe życie bł. Ludwika, to nie tylko w czyn wcielone wyżej cytowane słowa św. Augustyna.

Wydała ją ziemia francuska — ta „felix Sanctorum alitrix“. — Urodzona w 1591 r. w Paryżu z ojca Ludwika de Marillac i matki Małgorzaty le Camus. W pierwszych latach dzieciństwa straciła matkę, odczuła już wtedy, czym jest strata matki dla dziecka — jak ciężko żyć bez matczynej opieki, by tem lepiej zrozumiała w przyszłości nędzę sierót, opuszczonych i biednych, których miała kiedyś tak gorąco ukochać. Ojciec kochając bardzo swą jedynaczkę, pilnie czuwał nad jej wychowaniem. Kształciła się w literaturze, sztukach pięknych, filozofii, języku łacińskim. Z szczególnym zamiłowaniem oddawała się malarstwu. W 1604 r. traci ojca. Zostaje sama. Zapragnęła wstąpić do Sióstr Kapucynek, jednak dla słabego zdrowia jej nie przyjęto. Powiedział jej wtenczas prowincjał OO. Kapucynów: „Myślę, moja córko, że wobec ciebie ma Bóg inne zamiary“. I nie pomylił się. W r. 1613 poślubiła Antoniego le Gras, sekretarza królowej Marji de Medicis — człowieka bardzo szlachetnego, czulego na nędzę ludzką. Zespoleni, razem rozwijają swój zapał do czynów miłosierdzia. Pośród tego nie zaniedbywała swych obowiązków jako żony i matki. Gdy zaś ciężka choroba przykuła jej męża do łóża, ofiarnie go pielęgnując, niejako przygotowuje się do przyszłego apostołstwa. Po śmierci męża powiedziała: „Resztę dni swoich poświęcę cichemu życiu Boskiego Mistrza.“ Zrozumiała potęgę życia ukrytego, o którym jeden z współczesnych mówców tak mówi: „Życie czyste ciche, pracowite, pełne jest Boga. Cicha jest noc — a pełna milczących głosów i uspijonych kolorów. Cicha jest ziemia a pełna drżących energii. Milczenie zalega świątynię w czasie podniesienia — a pełno w niej uczuć gorącego nabożeństwa.“ W takim to będąc usposobieniu wewnętrznym, spotyka na swej drodze św. Wincentego — tego herosa miłości Boga i bliźniego. Niepodobna, by spotkanie to nie wywarło w duszy w tym samym kierunku nastawionej — zdecydowanego wpływu. Zapalona ogniem jego miłości ku ubogim i najbardziej wydziedziczonym, cały swój zapał i wszystkie siły poświęca rozległej pracy charytatywnej, tak

ukochanej przez Wielkiego Świętego. Widząc, jak ta praca z dnia na dzień rośnie i nigdy się nie skończy, myśli, by na wzór założonego przez św. Wincentego Zgromadzenia Księżki Misjonarzy, założyć zgromadzenie dziewcząt, które wolne od więzów rodziny poświęciłyby się zupełnie i całkowicie opiece biednych. Zwierza się z tej myśli św. Wincentemu, który po namyśle zezwala jej na założenie Zgromadzenia, nad czym sam już dawno myślał. I tak powstało to wielkie ognisko miłosierdzia — Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia.

Błogosławiona zapracowana, zdawała się być niezwykłą. Żadna uciążliwość ani niebezpieczeństwo owych czasów nie mogły pohamować jej zapału, nie mogły jej powstrzymać od długich i uciążliwych podróży, które coraz to więcej wyniszczały jej i tak wątłe już siły. Pracowała, choć upadała na siłach. Pisz o tem św. Wincenty: „Patrząc na nią można powiedzieć, że wychodzi z grobu, tak wątłym jest jej ciało — twarz biała, lecz Bogu jest wiadomym, jak wielka jej moc ducha.“ Tak ofiarnym, tak cichym a wielkim, głęboko Bożem, gdzie życie aktywne tak wspaniale dostrojone do wewnętrznego — było życie pierwszej Siostry Miłosierdzia.

Beatyfikowana 9 maja 1920 r. — w najbliższych dniach zaliczona zostanie w poczet Świętych.

W dniu 11 marca bowiem odbędzie się jej kanonizacja. Wydarzenie to radosne dla jej cór, dla całego długiego szeregu dzieł miłosierdzia, zbiegające się z trzechsetną rocznicą istnienia Zgromadzenia Sióstr Miłosierdzia. Kanonizowana w trzysta lat po ufundowaniu Zgromadzenia, jakże więc długo na to czekała. Powiedziano o niej, że pokora jej aż do niebios sięga, że tam się jeszcze pokornie ukrywa, jak ongiś za życia na ziemi. Widocznie zachował Pan Bóg jej chwałę na czasy obecne, gdzie to wszelka akcja charytatywna rozwija się tak żywo w rozmaitych formach, by dać jej nową Patronkę, nowy impuls.

Święci to potężne indywidualności, co poprzez wieki promieniują wśród pokoleń ludzkości, jako mistrzowie w realizowaniu myśli Bożej. Z ich to spuścizny wciąż jeszcze czerpiemy, jakby z źródeł świeżych i czystych.

Wynosząc na ołtarze tę Heroinę Miłosierdzia stawia Kościół św. nowy drogowskaz dla ludzkości, jakoby „słup ognisty“, który świeci jako żywy odblask Chrystusowego kazania na górze „błogosławieni... błogosławieni miłośnierni.“

KS. EDMUND KRAUSE.

Stenografja znana była już w starożytności

Może się wydać rzeczą dziwną, że stenografja — ten, zdawałoby się, nawskroś nowoczesny wynalazek — liczy już dwa tysiące lat...

A jednak tak jest. Wynalazcą stenografji był niewolnik słynnego senatora rzymskiego, Marcusa Tulliusa Cicerona, jednego z największych mówców starożytności, nazwiskiem Tiro. Otóż Tiro, który mimo swojego niewolnictwa, był przyjacielem i powiernikiem swego pana, oświadczył mu kiedyś — było to około r. 66 przed narodzeniem Chrystusa — że potrafiłby zapisywać na tabliczce woskowej ostrzem kości, słowa mówcy z taką samą szybkością, z jaką są wygłaszane. Ciceron zainteresował się tą propozycją i postanowił ją wypróbować. Okazało się, iż wytrzymała ona próbę życia.

Tiro, na rozkaz Cicerona, zaznajomił kilku młodzieńców z tajnikami nauki szybkiego pisania; zostali oni stenografami (notarii) senatu. Słynna mowa Cicerona przeciwko Katylinie była pierwszym przemówieniem, które dostąpiło zaszczytu stenografowania. Chcąc odwdziżyć się Tirowi za ten cudowny wynalazek, Ciceron wyzwolił go. Stary niewolnik, który dożył stu lat, spędził resztę swego życia nad udoskonalaniem swoich zapisek.

Stenogramy ówczesne pisane były na tabliczkach pokrytych warstwą wosku przy pomocy ostrza (stylus) kościanego lub metalowego. Po przepisaniu notatek, wygładzano wosk płaską częścią stylusa. Sam system notowania, polegający na znakach skrótowych — każdy znak odpowiadał jednemu słowu — był bardzo trudny.

Powodzenie tego wynalazku było olbrzymie. Wiadomo przecież, że sam cesarz August był znakomitym stenografem i że wyuczył w tej sztuce swoje dzieci. Specjalna ustawa wprowadziła obowiązek nauki „szybkiego notowania“ do trzystu szkół rzymskich. Cesarz Tytus chwalił się, że

Król Danji jest wszędzie wierny duńskiemu sportowi narodowemu, t. j. kołownictwu. Uprawia go pilnie nawet w Nicei, gdzie obecnie bawi na wyczasach.

jest najlepszym stenografem całego Rzymu.

Ponieważ nauka tego systemu była rzeczą niezwykle trudną, przeznaczono do niej przeważnie niewolników. Filozof Seneka nazywa stenografję najpodlejszym wynalazkiem niewolników. Podobnie jak pisarze nowocześni mają nieraz swoich sekretarzy, pisarze rzymscy mieli swoich stenografów, którzy notowali dyktowane im utwory. W Rzymie w miarę rozpowszechniania się stenografji, powstał społeczny zawód profesorów tej umiejętności. Na naukę do nich posyłano przeważnie młodych niewolników. Profesorowie pobierali wynagrodzenie w gotówce, które było — w myśl rozporządzenia cesarza Dioklecjana — o 50 procent wyższe, niż zapłata za naukę zwykłego pisania. Przytem, jeżeli młodzieniec opanowywał stenografję przed upływem przewidzianego dla nauki terminu, pozostawał u profesora w charakterze niewolnika aż do końca terminu. Dobra nagroda dla profesora, ale nie dla ucznia.

Stenografja była w modzie w starożytnym Rzymie aż do upadku cesarstwa. Niektórzy mnisi i kapłani zajmowali się nią jeszcze w XI stuleciu. Następnie znikła ona w mrokach średniowiecza, które uznała ją wraz z wielu innymi naukami za sztukę szatańską. Odrodziła się dopiero w czasach nowożytnych. W.

Majątek za uratowanie życia

Wilhelm Mintz, rodem z Kanady, walczący w roku 1918 na froncie francuskim i podczas odwrotu z pod Cambrai został przysypany ziemią po wybuchu granatu. Na szczęście nie odniósł poważniejszych obrażeń i po pewnym czasie mógł się podnieść. Zauważył wówczas leżącego opodal oficera Anglika, który odniósł szereg ciężkich ran. Chociaż Mintz mógł teraz wycofać się z linii obstrzału, wrócił, wziął na barki oficera i z niesłychanym wysiłkiem przywlokł się z tym ciężarem do posterunku sanitarnego. Anglik wyzdrowiał, a Mintz powrócił po zawarciu pokoju do rodzinnego Toronto, gdzie dostał pracę jako mechanik. Przyszła kryzys, Mintz stracił zajęcie i w poszukiwaniu pracy udał się na północ w okolice Bancroft. Upłynęło kilka lat, w ciągu których Mintz wędrował wciąż, nie dając znać o sobie znajomym. Niedawno otrzymał rejent z Toronto odpis testamentu z Edynburga, na mocy którego oficer ocalony w 1918 r. przez Mintza pod Cambrai zapisał swemu wyhawcy 50 000 funtów. Władze Toronto zarządziły odszukanie Mintza, który stał się teraz posiadaczem majątku po zmarłym oficerze. Los bywa czasem sprawliwym sędzią. M.

Koncert w „IKS-ie“

p. Marji Miłoszewskiej.

Zapowiedziany wieczór pieśni na sobotę, 10-go marca wzbudził ogromne zainteresowanie, czego dowodem ilość zamówionych miejsc.

Udział w koncercie weźmie także świetnie zapowiadający się Akademicki Chór „Włada“ który poprzedniej soboty cieszył się ogromnym powodzeniem. Początek koncertu o godz. 9,15 wiecz. W przerwach muzyka lekka. zg 5794

W wyborowej sztuce Adama Grzymały Siedleckiego „Czwarty do brida“, wystawianej obecnie z dużym powodzeniem w Teatrze Polskim, rolę epizodyczną „gra z wdziękiem czarującym uroczą p. Zielińska, do której „gwałtownie“ zaleca się stary lampart Denhell — Noskowski.

Pol. Tow. Krajoznawcze

Oddział w Poznaniu odbędzie w sobotę o godz. 19,15 (drugi termin 19,45) swe doroczne walne zebranie w sali Śniadeckich w Collegium medicum. W sprawach roku 1934 głos mają jedynie członkowie, którzy opłacili wkładkę za rok bieżący. Wkładki przyjmuje Księgarnia św. Wojciecha i Targi Poznańskie.

Walne zebranie poprzedzi o godz. 18 wykład prof. Kilarського p. t. „Huculszczyzna“. Huculi i jego świat piękny stają się coraz bardziej popularni w Polsce. Zainteresowania krajoznawcze życiem Hucula i turystyka czarnohorska powszechnieją i ściągają nawet obcych. Przyjrzyjmy się tym sprawom w sobotę przy pomocy żywego słowa i ciekawych wyświetlanych obrazów.

W niedzielę wycieczka. Pierwsza już dalsza. Prowadzi prof. Kilarський. Zbiórka: hall dworca głównego o 8,05 do Puszczkowskiej. Stamtąd w las nad Wartę, jej brzegiem do Lubonia. Zwiedzenie fabryki nawozów sztucznych „Dr. Roman Mai“. Powrót z Lubonia. Poznań 13.36. Kolejowy bilet tam i powrót IV kl. 90 gr. — Goście za wykład 20 gr, za wycieczkę 30 gr. (To „za karę“, że nie są członkami Towarzystwa, które ma na celu poznanie Polskiej Ziemi, wszędzie pięknej i pełnej pamiątek dziejowych, wszędzie interesującej pracą dnia dzisiejszego).

Efektowna scena zbiorowa ze „Zmartwychwstania“ w Teatrze Nowym.

Po drugiej „Popołudniówce dla dzieci“

Druga „Popołudniówka dla dzieci“, urządzona ub. niedzieli w IKS'ie, nie miała tej frekwencji, co pierwsza. Było to do przewidzenia: wszakże Kaziów i Kachnek jest sporo w Poznaniu, niemal w każdym domu obchodzone imieniny tatusia, albo mamusi, albo wujka, albo ciotki, albo synka lub córki. Najlepszy dowód, że wśród zgromadzonych na drugiej „Popołudniówce“ nie było żadnego Kazika ani Kasięki. Jakkolwiek więc Kazio nie dopisał, przebieg „Popołudniówki“ był przecież bardzo miły i obok rozrywkowego miał charakter wysoce dydaktyczny. Wujek Czesio opowiedział we wstępnej pogadance o św. Kazimierzu Królewiczu, oraz baśń wielkopolską o „oferze matki“ i dwie wesołe bajki: „o stworzeniu nieźdźwiedza“ i „jak to bocian wywiódł w pole lisa“. P. dyr. Mąkowski okazał się również bardzo wesołym wujkiem, który opowiedział o zabawnych przechadzkach z małą siostrzycką, w co wplótł zreszczeniem pouczenie o pomnikach poznańskich. — Miłą niespodzianką zgotował akademicki chór „Włada“, wystąpiwszy w „Popołudniówce“ ku wielkiej szczerzej radości milusińskich. Również bardzo się podobały produkcje fortepianowe p. Ferdynanda Kowalika. Na zakończenie dodać należy, że znana fabryka pana Kręglewskiego nadesłała bezinteresownie sporą paczkę zeszytów szkolnych, które p. Mąkowski rozdał między uczestników, zaapelowawszy przy tej sposobności na temat popierania polskich wyrobów. Nie potrzeba dodawać, jak bardzo działwa była zadowolona.

Następna „Popołudniówka dla dzieci“ z wujkiem Czesiem odbędzie się w niedzielę 18 b. m.

Z dziedziny techniki

Wobec zaproszonych przedstawicieli prasy w salce Philipsa wygłosił p. Bohdan Kopieczny, inżynier dyplomowany, odczyt o fabrykacji żarówki i racjonalnym oświetleniu. Z zainteresowaniem wysłuchali zebrani ciekawego opisu produkcji żarówek i wyjaśnień na czem polega wysoka ich jakość. Następnie zademonstrował prelegent fotometr, przyrząd wykazujący zużycie prądu i siłę światła badanych żarówek. Przeprowadzone przy pomocy fotometru badania wykazały, że żarówki w dobrym gatunku, zużywają tę samą ilość prądu, dając światło o 30 do 40 procent silniejsze, niż żarówki złe, przy takiej samej zaś sile światła dają znaczną oszczędność na zużyciu prądu. Po odczycie dyr. A. Głyda demonstrował przedstawicielom prasy najnowszy sprzęt radiowy. (tk)

W sprawie „Stratosfery“

Krażą uszczypliwe pogłoski i plotki, że „Stratosfera“ po rocznej swej pracy „zawiesiła się“. Nic mi o tem wiadomo. Natomiast wiadomo, że po trochę niefortunnym występie jubileuszowym, przystępuje „Stratosfera“ do wesołej pracy w roku drugim swego dość chwalebego żywota. Programy odtąd będą podawane zawsze nowe i oryginalne. Do współpracy nad częścią literacką poproszono Gwidona Miklaszewskiego, nad częścią muzyczną pracować będą w dalszym ciągu Budziński i Dzięgielewski. Kierownictwo zaś całością „Stratosfery“ nadal spoczywa w moich t. zw. rękach i tyle.

T. Z. Hernes.

Dziś koncert symfoniczny

W ostatniej chwili przypominamy o dzisiejszym koncercie orkiestry symfonicznej stołecznej miasta Poznania w Teatrze Wielkim pod dyrekcją Feliksa Nowowiejskiego. W programie następujące utwory: Bruckner — symfonia nr. 9, Nowowiejski — uwertura „Syn marnotrawny“ i koncert skrzypcowy Mendelssohna w wykonaniu profesora Stanisława Pawłaka.

SPORT

Gry sportowe

Walne zebranie oddz. gier sportowych „Warty“ wybrało nowe kierownictwo w następującym składzie pp.: kierownik — Muth R., wicekierownik — Adamski, sekretarz — Grzechowiak, kronikarz — Hoffmann. Oddział liczy 86 członków, przeważnie czynnych. W ub. roku rozegrał ogółem 170 spotkań: szczyptorniaka 19 (wygranych

14 ze stosunkiem bramek 124:79), koszykówki 62 (wygr. 44 ze stos. koszy 1804:1003), siatkówki 51 spotkań (wygr. 39 ze stos. partii 85:36); w sekcji żeńskiej rozegrano: 5 meczów hazeny (wygr. 4 z stos. 41:21) i 23 mecze siatkówki (wygr. 17 — stosunek 35:163). Drużyna koszykówki nie była czynna. Za wyjątkiem koszykówki męskiej, oddział posiada we wszystkich grach mistrzostwo okręgu. (wz)

Hokej

Oddział Hokejowy K. S. „Warta“ komunikuje, że roczne walne zebranie oddziału odbędzie się w czwartek dnia 8 marca br. o godz. 20 w sekretarjacie klubu, Aleje Marcinkowskiego 26. Przybycie wszystkich członków konieczne. (kom)

Lekka atletyka

Pojedynek miotaczy. Prasa zagraniczna podaje, że 15 lipca odbędzie się w Amsterdamzie sensacyjny pojedynek najlepszych miotaczy europejskich w kul, a mianowicie: Finna Alarotu, Polaka Heljasza i Czechy Doudy. Ponadto możliwy jest udział Niemców Hirschfelda i Sieverta. (PAT)

Pięściarstwo

Polski Związek Bokserski komunikuje, że rozmowy z p. Donaldem Dayem, przedstawicielem „Chicago Tribune“, który bawił w Poznaniu na mistrzostwach, doprowadził do ustalenia wyjazdu drużyny reprezentacyjnej do Ameryki na poprzednich warunkach i w poprzednio oznaczonym terminie. Jedynie co do daty meczu Polska i Ameryka (18 maja) zastrzegają sobie organizatorzy ewentualne zmiany ze względu na atmosferyczne, ponieważ mecz odbędzie się pod gołym niebem. P. Dayowi bardzo się podobał poziom i klasa naszych pięściarzy. (PAT)

Po mistrzostwach pięściarskich. Największą rewelacją jest — jak już wspominaliśmy — sympatyczny Pomorzanie Czortek, który zupełnie zasłużył się do mistrzostwa w muszej. Posiada on wspaniałe walory przyrodzone, a mianowicie: ogromną ruchliwość, wytrzymałość, silny cios, dobrą orientację i zmysł pięściarski. Brak mu szlif technicznego i warto, aby nad tem popracował, a powinien znaleźć pomoc czynników miarodajnych, bowiem mamy do czynienia z niewątpliwym talentem. W pierwszym rzędzie powinien nauczyć się krycia, zapoznać z pracą nóg, oraz urozmaicić repertuar ciosów. — Drugi finalistą reklamowany Rotholz już zdaje się doszedł do kresu swych możliwości i wątpić należy, czy wykaże nowe walory. Jest on technicznie dobry, opanowany, posiada silny cios, ale też i wrodzoną swą rasie strachliwość, która sprawia, że czuje się pewnie tylko wobec słabszych. Brak mu ponadto agresywności i wytrzymałości, co uwidoczniło się w finale meczu. — Z innych zawodników na wyróżnienie zasługują Sobkowiak z „Warty“, który przegrał z Rot. niezłownie z powodu nadmiernej wrażliwości na ciosy, co jest dla pięściarza poważnym minusem i niestety, nie do naprawienia. — Bardzo obiecująco zapowiada się Górecki (BI) i trzeba się nim też zaopiekować b. starannie, zwłaszcza, że prawdopodobnie w Białymstoku brak mu tej opieki. — Pawlak, to już „gasnąca gwiazda“. Pozostali — przeciętni. Żałować należy, że nie mógł startować Jarzabek, który znalazłby w Czortku godnego rywala. — Na zakończenie mała dygresja charakterystyczna typowo żydowską bezczelność: oto jeden z kierowników drużyny, Żyd, przy wadze pozwolił sobie na publiczne podanie w wątpliwość rzetelności ważenia przez jednego z członków wydziału sportowego POZB. Otrzymał od niego należyta odprawę, ale powinny tu wkroczyć stanowczo władze, aby popamiętał sobie na długo, że nie wolno bezkarnie krzywdzić nikogo. Nazwiskami w każdej chwili służymy.

Piłka nożna

„Pogoń“ i „Poznań“. Tradycyjne spotkanie starych rywali, odbędzie się w niedzielę o godz. 15 na boisku „Sparty“, przy ul. Grunwaldzkiej. Jako przedmecz rozegrane zostaną o godz. 13.30 zawody między drużynami „Pogoni“ i „Poznań“. (kom)

„HCP“ i „Warta“ Ib spotkają się w niedzielę o godz. 11 na boisku „Zielonych“ przy ul. Rolnej. (kom)

Polska i Czechosłowacja. Czeski Zw. Piłkarski potwierdził ostatecznie termin tego meczu na dzień 15 kwietnia br. w Pradze. (PAT)

TEATRY

Z Teatru Wielkiego

W piątek operetka „Wesoła wojna“. Przedstawienie zakupione przez Polski Biały Krzyż.

W sobotę 10 bm. wznowiona zostanie efektowna opera „Mignon“ w reżyserji Marji Janowskiej. Udział w przedstawieniu biorą czołowe siły naszego zespołu pp. Olga Olgina, Hupertowa, Musielewska, Czarnecki, Urbanowicz, Gruszczyński i Szpingier. Tańce cygańskie w wykonaniu Zofji Grabowskiej. Dyryguje kapelmistrz Stefan Barański.

Z Teatru Polskiego

Dziś i jutro najnowsza komedia Adama Grzymały Siedleckiego „Czwarty do brzozy“. W sobotę arcywesoły

„Ciapclius“. Z okazji 100-nej rocznicy Teatr Polski wystawia arcydzieło komedji ojczystej Al. hr. Fredry „Zemsta“, która odegrana będzie na obchód 30-letniej pracy scenicznej Maksymiljana Piotrowskiego, współdyrektora Teatru Polskiego.

Korespondencja z Czytelnikami naszymi

— Marek 34. Szczegółowych przepisów w tej sprawie nie znamy; nie są zawarte w ustawach, lecz tylko w zarządzeniach ministerstwa w r. i oświecenia publ. Radzimy przedstawić sprawę w Kuratorium Okr. Szk. w Poznaniu, I. Składowa 3. (Ok)

— S. G. w Śmiglu. Potrącanie odpowiadających części składek ubezpieczeniowych z zarobku pracownika jest zgodne z prawem; pracodawca oczywiście może też sam opłacać wszystkie składki, stosownie do umowy o warunki pracy. Art. 111 ustawy z 28 marca 1933 o ubezpieczeniu społecznym (Dz. U. nr. 51 poz. 396) przewiduje pomoc leczniczą dla dzieci i wnuków do lat 16, lub ponad lat 16, jeżeli są niezdolne do zarobkowania, lub do lat 21, jeżeli się kształcą w zakładach naukowych publicznych lub mających prawo publiczności, lub do lat 24, jeżeli odbywają studia w wyższych zakładach naukowych; osoby te po myśli art. 112 powinny mieszkąć u ubezpieczonego, być całkowicie i wyłącznie przez niego utrzymywane i nie podlegać obowiązkowi ubezpieczenia ani nie być dobrowolnie ubezpieczonymi. (Ok)

— Fr. J. Jeżeli nie przejął przedsiębiorstwa od poprzednika, lecz złożył zupełnie niezależnie nowe przedsiębiorstwo, nie odpowiada za zaległości podatkowe.

— Czyt. Or. Wynagrodzenie Pańskie za czas urlopu należało obliczać na podstawie 0,80 zł za godzinę, zgodnie z art. 26 rozp. Min. Pracy i Opieki Społ. z 11. 6. 1923 (Dz. U. 62/23 poz. 464). — Zawieszenie z dniem 31 marca rb. prawa do zaopatrzenia pieniężnego inwalidów z utratą zdolności zarobkowej poniżej 25 proc. jest przewidziane w art. 1 punkt 57 rozporządzenia Prez. Rzplitej. z 28. 10. 1933 w sprawie zmiany ustawy o zaopatrzeniu inwalidzkim (Dz. U. 1933 poz. 669). Srodek prawnego przeciwko temu niestety niema. W artykule tym Rada Ministrów upoważniona jest do całkowitego lub częściowego uchylenia postanowionego zawieszenia prawa do zaopatrzenia. (OK)

— A. W. Wobec zatrudnienia najmniejszej siły pomocniczej powinien Pan opłacać również podatek od obrotu, w Pańskim wypadku zryczałtowany. (OK)

— 250 M. Stefka. Zwolnione od podatku od lokali, na wniosek są mieszkanca do 3 izb inwalidów (wzgl. wdów i sierót inwalidzkich) utrzymujących się z renty oraz także mieszkanca bezrobotnych, o ile nie mają sublokatorów. (OK)

Mąkowski ożenił się

i będzie gadał 2 godziny o gospodarstwie domowym. Posag miljon złotych rozda między publicznością — weksłami (żyro Stawiskiego).

Inne premje (3 000) przy wejściu — siedzącym — stojącym i wychodzącym

„SŁOŃCE“

Niedziela, 11 marca o 11,30 przed poł. Bilety rozdziela już Szrejebrowski. dg 1166

— Stachna Zimny. Kanału La Manche nikt nie zbudował; jest to cieśnina morska pomiędzy Francją i Anglią, długa 560 km, szeroka na najszerszym miejscu 33,5 km, głęboka 55 m. (OK)

— Boti. Zasiłek pieniężny przysługuje Panu po myśli art. 95 punkt 2 ustawy z dnia 28 marca 1933 o ubezpieczeniu społecznym (Dz. U. 1933, poz. 396), począwszy od czwartego dnia niezdolności do pracy, jeżeli nie zachodzi okoliczność przewidziana w punkcie 5 tegoż artykułu, który postanawia, że pracownicy umysłowi nie mają prawa do zasiłku chorobowego w okresie czasu, w którym w myśl przepisów rozp. Prez. Rzpl. z 16 marca 1928 o umowie o pracę pracowników umysłowych (Dz. U. 1928, poz. 323) przysługuje im prawo do całkowitego wynagrodzenia od pracodawcy. W Pańskim wypadku należy się od pracodawcy pełne wynagrodzenie przez okres trzech miesięcy; pełne wynagrodzenie obejmuje stałą pensję i prowizję w wysokości średniej, obliczonej na podstawie prowizyj osiągniętych w trzech miesiącach poprzedzających chorobę. (OK)

— Wl. R. Cukrownia „Milejów“. Milejów w woj. lubelskim; Polski Przemysł Drzewny Czerski i Jakimowicz, Zamość; Zakłady Mechaniczne Plage i Laśkiewicz, Lublin; Podlaska Wytwórnia Samolotów Sp. A. Biała Podlaska; znaczniejszego przemysłu na kresach wschodnich niema.

RADJO

Piątek, dnia 9 marca 1934 r. Poznań (346 m) 13.00 płyty; 14.02 giełda; 16.55 recital śpiewaczy dr. W. Rössler-Sto-

ng 4738

kowskiej; 17.50 skrzynka rolnicza; 18.20 pieśni odśpiewa p. W. Kędziórówna; 18.40 arje i pieśni w wyk. Alberta Moreni (tenor); 19.20 „Weekend“; 22.40 płyty.

Warszawa (1415 m) 7.00 audycja poranna; 12.05 muzyka popularna z płyt; 15.40 koncert w wyk. orkiestry jazzowej teatru „Cyganerja“ pod dyr. Zdzisława Górzyskiego, z udziałem E. Bodo (piosenki); 16.40 „Przegląd wydawnictw“; 16.55 recital śpiewaczy Wandy Roessler-Stokowskiej (mezzosopran) — tr. z Poznania; 17.15 koncert kameralny; wyk.: Jan Dworakowski (I skrzypce), Leopold Dworakowski (II skrzypce) i Al. Junowicz (flet); 17.50 „Nowiny leśne“ — wygl. prof. Jan Kloska; 18.00 odczyt pt. „Podstawowe zagadnienia programów szkoły powszechnej“ — wygl. nac. Stanisław Bugajski; 18.20 muzyka nastrojowa (płyty); 19.20 Dokąd jechać w święto?; 19.25 feljeton aktualny; 19.40 wiadomości sportowe; 19.43 komunikat śniegowy z Krakowa; 19.47 dziennik wieczorny; 20.00 „Myśli wybrane“; 20.02 pogadankę muzyczną wygłosi dr. Al. Simonówna; 20.15 koncert symf. z Filharm. Warszawskiej; wyk.: Orkiestra Filharm. pod dyr. Emilia Coopere oraz solista; w przerwie — dr. Emil Breiter — „Zagadnienie krytyki literackiej“ (felj. literacki); 22.40 muzyka taneczna z dancingu „Oaza“.

Programy zagraniczne. Moskwa Stalin: 17.25 „Faust“ — opera Gounoda, tr. z Teatru Wielkiego; Oslo: 20.00 koncert symf.; Bukareszt: 20.00 koncert symf. z Ateneum; Sztuttgart: 20.10 koncert symf.; Königs-wusterhausen (Frankfurt): 20.10 „Mikado“ — operetka Sullivana; Lipsk: 20.10 „Wesołe kumoszki z Windsoru“ — opera komiczna Nicolai'ego; Heilsberg: 20.15 koncert symf.; Praga: 21.00 koncert symf.; Medjolan: 21.00 koncert symf. pod dyr. Grzegorza Fitelberga, solista Carlo Zecchi (fort.); Sotens: 21.10 „Epave“ — opt. Tessarda; Poste Parisien: 21.10 koncert symf.; Luksemburg: 22.00 koncert symfoniczny.

Eliminujemy pod gwarancją stację miejscową zapomocą naszych eliminatorów podwójnych „RADIOLA“ Biuro Radiotechniczne, Gwarna 11. Tel. 35-55 ng 5 295

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zgony:

Dnia 7 marca zgłoszono: Bronisław Budasz, ślusarz-mechanik, 21 l. Balbina Pałaszewska, z domu Napieralanka, wdowa, 69 l. Kazimierz Kowalka, 1 mies. 4 dni. Zdzisław Ignatowicz, 3 l. 22 dni. Barbara Piotrowska, 2 l. 2 mies. 4 dni. Marja Woźniakówna, gospodyni, 29 l. Marjan Oleksy, uczeń szkolny, 29 l. Czesław Polczyński, urzędnik gospodarczy, 33 l. Józef Teresiński, robotnik, 30 l. Kazimierz Fitt, kapral nadterm, 24 l. Stanisław Kowalczyk, ułan, 22 l. Michał Wojewoda, em. palacz kolejowy, 63 l. Marjanna Spiegłowa, z domu Stemplikówna, wdowa, 76 l. Jan Mikut, mistrz blacharski, 54 l. Zofja Drawing, 7 l. Jerzy Szczeciński, 12 dni. Marjan Jan Stadnicki, inżynier, 53 l. Roman Pietrula, ułan, 21 l. Marja Służczakówna, 19 l. Pelagja Piatkówna, kucharka, 29 l. Bożena Ciesielska, 3 l. 3 mies. Marja Gintrowiczowa, z domu Grugielczanka, wdowa, 83 l. Katarzyna Tyc, z d. Mitterhuber wdowa, 67 l. Marja Jankowska, z domu Haremzianka, 33 l. Alwina Sahn, z domu Reinke, 58 l. Franciszek Jesse, kupiec, 63 l.

Za ogłoszenia i reklamy odpowiadają administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

Czytajcie i prenumerujcie tygodnik

„Wielka Polska“ organ młodych narodowców

Prenumerata miesięczna 35 gr. kwartalna 1 zł, roczna 3 zł 60 gr. Cena numeru — 10 groszy.

Konto P. K. O. — 205.471

Do nabycia we wszystkich kioskach i księgarniach. zg 5 751

Dnia 7 marca 1934 r. o godz. 3 rano zasnął w Bogu, po krótkich lecz ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., mój najdroższy mąż, nasz najtroskliwszy i najukochańszy ojciec, brat, szwagier, wuj i dziadek, ś. p.

Franciszek Jesse

przeżywszy lat 63. Nabożeństwo z wigiljami odbędzie się w sobotę, dnia 10. marca br. o godzinie 9,30 w kościele Najświętszego Serca Jezusowego w Jeźcach, poczem wyprowadzenie zwłok na cmentarz parafialny.

W bezgranicznym smutku pogrążeni
żona z dziećmi i rodzina.
Poznań, ul. Kościelna 28, Srem, Pniewy, Chicago.
Osobnych uwiadomień nie wysyła się.

zg 5790

Po krótkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., zasnął w Bogu, dnia 7 marca 1934 r. w 67 roku życia, mój najdroższy mąż i ukochany nasz ojciec, ś. p.

Dr. med. Maksymilian Giżycki

Pogrzeb odbędzie się w sobotę, dnia 10. bm. o godz. 9 z kościoła św. Jana na Komandorji, o czym donoszą

w ciężkim smutku pogrążeni
żona, dzieci i zięć.
Osobnych zawiadomień nie wysyła się.

zg 5791

Ekspedjent

zdolny, pracowity, rzetelny, tylko z branży, władający poprawnie językiem polskim i niemieckim potrzebny od 1. 4. br. Specjalny skład Maszyn i Narzędzi precyzyjnych. Dokładne oferty z życiorysem i fotografią do Kurjera Poznańskiego pod zg 5783.

ZDROWIE TO SKARB ZIOŁA DR. BREYERA

używaj zatem

które stosuje się w nast. chorobach:	Cena
Nr. 1. — w katarach płuc, kaszlach, astmie . . .	3.50
Nr. 2. — w zległym przebiegu materji, reumatyzmie, artretyzmie, chorobach skórnych, nieczystości cery . . .	3.50
Nr. 3. — w chorobach żołądkowo-kiszczkowych, żółtaczce . . .	3.00
Nr. 4. — w chorobach nerwowych i przy ogólnym osłabieniu. Mogą zastąpić nerwowo chorem herbatę chińską . . .	4.00
Nr. 5. — w blednicy i niedokrwistości . . .	5.50
Nr. 6. — w chorobach nerwowych i pęcherzowych . . .	4.00
Nr. 7. — w chorobach nerwowych i pęcherzowych . . .	4.00
Nr. 8. — przeczyszczające . . .	1.50

Do nabycia w oryginalnym opakowaniu w aptekach, składach aptecznych i drogeriach lub w wytwórni „POLHERBA“ — Kraków — Podgórze Skrytka Nr. 48
Apteka Im. Dra K. Marcinkowskiego, Poznań - Bazar (wejście z ul. Nowej) udziela wszelkich informacji oraz wydaje bezpłatne broszury o leczeniu ziołami. Pg 3 448-70,16

Kamienicę

w okolicy dworca kolejowego, ul. Skarbowej itp. kupię wprost od gospodarza. Warunek wolne mieszkanie 5-pokojowe na parterze. Oferty do Kurjera Poznańskiego zg 5781.

okienne, ogrodowe, dachowe, kit i t. d. szyby wystawowe i lustra hurtownie — detalicznie
Szkło Polskie Biuro Sprzedaży Szkła
Sp. Akc. Pr 2551 7.15
Poznań, Małe Garbary 7 a. Tel. 28-63.

Walne Zgromadzenie członków Koła Towarzystwskiego

stow. zar.
odbędzie się w niedzielę, dnia 25 marca 1934 r. o godz. 5 po poł. w lokalach klubowych przy ul. Nowej nr. 8.
Porządek obrad:
1. Zagajenie i wybór prezydium Zgromadzenia.
2. Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej.
3. Udzielenie pokwitowania Zarządowi.
4. Ustalenie składki na rok 1934.
5. Wybór członków Zarządu.
6. Skreślenie członków.
7. Wolne głosy.
(—) S. Samulski, prezes.
(—) L. Mikołajczak, sekretarz.

Dnia 7 marca 1934 roku, zasnął po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., mój drogi mąż, nasz ukochany brat, szwagier i wuj, ś. p.

Józef Markowski

em. zarządca majątności U. P.
przeżywszy lat 67.
W ciężkim smutku pogrążeni
żona i rodzina.

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 11. bm. o godz. 4.45 po południu z kościoła cmentarza św. Wojciecha. Msza św. żałobna odprawi się nazajutrz o godz. 8.30 w kościele parafialnym na Solaczu.

Golecin. zg 5795

We wtorek, dnia 6 marca 1934 r., zmarł nagle, namaszczony Olejami św., mój najdroższy mąż, nasz kochany ojciec, teść i dziadek, ś. p.

Michał Wojewoda

Pogrzeb odbędzie się w sobotę, 10 bm. o godzinie 2.30 z domu żałoby, ul. Madalińskiego 13.
W smutku pogrążona.
rodzina.

dg 1167

Dr. med. Marja Sokółowska

Chwaliszewo 76
przyjmuje odtąd
tylko prywatnie
codziennie od 12 — 1.
Choroby kobiece i dziecięce.

Dr. Walenty Machowski

lekarz
przeprowadził się
na ulicę Kraszewskiego 17
przyjmuje 9-11 — 4-6 tel. 78-98

Drzewka owocowe

z największych szkółek w Polsce
Składnica w Poznaniu, ul. Kołhanowskiego przy Słowackiego.
St. Krawczyński
Adres dla listów: Poznań, św. Marcina 31. Tel. 31-24 Sprzedaż naszych drzewek: Środa — Ogrodnictwo Ozdobyński, Koźmin — Szkołka Nowak. dg 1132

Mamy zapotrzebowanie na zdrową

złotą brukiew
i prosimy o oferty.
"OVUMPOL"
Poznań, W. Garbary 17
zg 5785

Przewielebnemu Duchowieństwu, Panu Dziekanowi i Panom Profesorom wydziału prawno-ekonom. U. P., pierwszej Dyrektorce, Paniom i Panom Profesorom gimnazjum im. Dąbrowski, Związkom byłych Uczennic uczelni im. Dąbrowski, oraz Znajomym i Krewnym za udział w pogrzebie i uroczystościach żałobnych —
Koleżankom i Kolegom za wzruszającą i pełną poświęcenia troskliwość w czasie ciężkiej choroby, ś. p.

Zdzisław Wawrzyniakówny

składamy serdeczne
podziękowanie
Rodzina i rodzeństwo.
Poznań, Rom. Szymańskiego 4.

zg 5793

WINIARNIA - BAR - KABARET

w centrum Poznania na dogodnych warunkach od zaraz do sprzedania. Oferty do Kurjera Pozn. pod zg 5788

Nagłówkowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo, l, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 100 słów, w tem 5 nagłówkowych.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-linowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 2395, z 21 025, d 1811
i t. d. = 1 słowo.
Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 11.

1. KAMIENICE

Dom
ewtl. wille czynszowa Poznaniu kupię, wpłata 25 000. Pośrednicy wykluczeni. Zgłoszenia Kurjer Poznański zg 32 236

Kamienica
okazyjna trzypiętrowa wolna od stempła, podatek cena 70 000, dochód 8 300. Oferty Kurjer Pozn. zg 32 528

Kamienicę
komfortowa śródmieściu sprzedam 86 000, wpłaty 60 000, dochód 12 000. Maciejewski, Zwierzyniecka 8, telefon 62-66. zg 32 538

Dom
sprzedam 23 000 wpłaty 13 000 Matecki, Rybaki 20 a. zg 32 500

Willa
8 ubikacji 18 000 wpłaty 10 000 Bloch, Poznań, Aleje Marcinkowskiego 15. zg 32 434

Murowany dochód
dom z składami przy rynku, prima lokatorzy, dobra rentowność tania na sprzedaż. W. Melerski, Kowalewo Pom. zg 32 474

Dom
piętrowy, przy ul. Poznańskiej bez długu i hipotek, czysty dochód roczny 3 000 zł. sprzedam za gotówkę. Piskary 5, parter, prawo. zg 808

2. PIENIĄDZ

Wyrab lasów
zagranicznych. Poszukiwany zamozny fachowiec. Oferty Kurjer Pozn. zg 32 058

5 000,—
czynnego udziału (handlu — składzie — przemysle) poszukuje kupiec możliwie branży manufakturowej (pokrewniej). Zgłoszenia Kurjer Poznański zg 32 024

700
wzwyż wspólnika — wspólniczki wytwórnia. Oferty Kurjer Pozn. zg 32 338

10 — 20 000
wstąpi do dobrego przedsiębiorstwa rzutki kupiec współprac. przy zabezpieczeniu kapitału. Oferty Kurjer Poznański zg 32 258

5—6 000 zł
na dom w Poznaniu poszukuje, procent zgóry według umowy. Oferty Oredownik zg 32 497

3. LETNISKA I UZDROWISKA

Puszczykowo
wydzierżawie na stale lub sezon letni wille umeblowana lub bez, trzy pokoje kuchnia, elektryczność, antena, ładny ogród. Oferty „Par“ pod 10.22. zg 3 332 10,22

6. OZENKI

Panna
gotówka dziesięć tys. wyprawa trzy pokoje pozna urzędniczka. — Oferty Kurjer Poznański zg 32 335

Przystojny
sympatyczny młody pan pozna usytuowaną panią celem późniejszego ożenku. Dyskrekcja zapewniona. Zgłoszenia Kurjer Poznański zg 32 182

Przystojna
blondyna dzielna krawcowa szuka znajomości przystojnego, inteligentnego krawca damskiego lub pana na lepszej posiadzie. Cel matrymonjalny i późniejsza współpraca. Oferty Kurjer Pozn. zg 32 322

Kawaler
lat 39, emeryt poszukuje znajomości materialnie niezależnych panien w stosownym wieku. Cel matrymonjalny. Oferty z fotografią do Kurjera Poznańskiego pod zg 32 223

Panna
lat 20, posag 80 000, wydzicie zamąż. Biuro „Przyszłość“, Strzaliowa 3. zg 32 446

7. SPRZEDAŻE

Fortepian
100. Długa 9 nr. 8. zg 32 478

Firany
stora, kapy, obrusy filet oraz kilimny poleca na spłaty do 24 miesięcy. Piotrowska, Gwarna 14. zg 32 532

Fortepian
tanio. Dominikańska 3, Dom Komisowy. zg 32 453

Sypialnie
mahoni i dąb tania sprzedam. — Mostowa 5 a — 9. zg 31 908

Na sprzedaż
znaczniejsza ilość kartofli, żółtych, białych i czerwonych, siana i słomy. Zgłoszenia: Dobra Łukom p. Zagórów pow. koniński. zg 32 057

Meble
wskiego rodzaju najtaniej — Swarzędz, Dworcowa 15. zg 31 498

Kawiarnię
całkowitem urządzeniem z powodu wyjazdu sprzedam. Adres wskaże Kurjer Poznański zg 31 566

Meble
najtaniej J. Baranowski
Poznań, Podgórze 13. Pr 2519-23.59

Gramofony
płyty, mechanizmy, reparacje. — Gray zniożone. F. Balon. Poznań, Wozna 12. Pg 2560-8,40

Materace
tapestany na sprężynach stalowych. Poduszki wycielane. Asygny „Kredyt“. „Sprzet domowy“ św. Marcina 9/10. Zamieszko-czym cenniki. Pr 2 558-53,421

Pianina Bettinga
nowe, okazjne, ceny najniższe, długoterminowe spłaty. Ilustrowane katalogi bezpłatnie. Fabryka fortepianów. Leszno. dg 1 040

Drzewa owocowe
alejowe, ozdobne i róże polecają Szkołki Drzew Jeske, Jelonek, p. Złotniki k/Poznań, tel. 3 Filja i sprzedaż detaliczna: Poznań, ulica Szczywickiej. Cenniki na żądanie. Pg 8136-9,54

Meble najkorzystniej kupisz u Andrzeja Jędrzejewskiego
Poznań
ul. Wroclawska 4. dg 1 137

Kuchnie
nowe tania sprzedam. Przybyski, Chelmońskiego 4, suterena. zg 31 932

Cegielnie — okazjal
obrazy olejne, wartościowe bardzo ładne, względnie mało używany gabinet mekshi wymienie na cegle. Moze częścicowo dopłacić gotówką. Zgłoszenia Kurjer Poznański zg 32 314

Blüthnera
fortepian, krótki, prawie nowy, na dogodnych warunkach sprzeda B. Sommerfeld, Poznań, ulica 27 Grudnia 15. ng 5 398

Torebki!
Po inwenturze sprzedaje za bezcen Franciszek Grunwald, Gwarna 17. zg 28 036

Dentystyczne
urządzenie tania sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zg 31 653

Wózki, wyprawki
Trabczyńska, Gwarna 11, dom tylny. Przyjmuje asygnyatny Kredyt. zg 31 698

Parcele
1 086 m² ul. Fryd. Skarbka. — Sniadeckich 17, m. 7. zg 32 337

Parcele
Górczynie przy forcie IX za gotówkę. Oferty Kurjer Poznański zg 32 343

Parcele
1 200 m² Grochowska (przedłużenie Chociszewskiego) za gotówkę. Oferty Kurjer Poznański zg 32 344

Kawiarnia
dobre położenie przy rynku do sprzedania do objęcia 6 000 zł. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zg 32 255

Pierzyny
wanna dziecięca, garderobe damska. Matejki 45, m. 6. zdg 32 233

Maszynę
trykotarską Grossera 14, aparat do pięć sprzedam. Waly Jana III 10, m. 5. zdg 32 351

Pościele
tanio. Przemysłowa 36, parter, lewo. zdg 32 253

Jadalnia
mniejsza używana. Marynarska 9, I. zdg 32 261

Lawicy
przy dworcu 2 900 m kw. tanio sprzedaje. Oferty Kurjer Pozn. zdg 31 890

Bernarda
suzek 7 miesięczna ładna sprzedam w dobre ręce. Piotra Wrzyska 5, m. 1. zdg 32 097

Skład
kolonialny sprzedam zaraz. Adres Kurjer Poznański zdg 32 324

Pianino
znanej marki tanio na sprzedaż od 5-7. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 32 326

Restaurację
pełnym biegu średniocie dobre prosperującą sprzedam, okazja 4 000. Adres Kurjer Poznański lub oferty zdg 32 364

Reklamowy samochód
silny w najlepszym porządku wyjątkowo tanio na sprzedaż. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 366

Damska
maszyna tanio. Marcina 27 — 22 zdg 32 221

Skład
cukierków, papieru nartożnikowy korzystnie. Kraszewskiego 8. zdg 32 227

Samochód
ciężarówka okazynie z licytacji do nabycia 12 marca godz. 13. Bukowska 9. zdg 32 371

Skład
owoców delikatnych średniocie korzystnie sprzedam. Wierzbicice 30, m. 22. zdg 32 403

Kiosk
z przyległym mieszkaniem, dobrze prosperujący zaraz na sprzedaż. Adres Kurjer Pozn. zdg 32 401

Meble
sypialkę kompletną sprzedam. Zgłoszenia 4-6 po południu. Rybaki 30, m. 3. zdg 32 400

Dom - willa
Poznań. Osiedle, 5 mieszkań i skład, bardzo korzystny obiekt przy wylazie 18 tys do sprzedania. Blizsze informacje skład czekolady Plac św. Krzyżski 3. zdg 32 280

Platforme
półsorek aparaty wody sodowej. Wierzbicice 57, — 9. zdg 32 293

Kocioł
koprowy, kuchnia gazowa, piecyk naftowy na sprzedaż. Grunwaldzka 20a, — 6. zdg 32 297

Fortepian
krzyżowy krótki tanio. Małe Garbary 11, mieszkanie 14. zdg 32 438

Skład obuwia
najlepszym punkcie Poznania zaraz na sprzedaż. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 441

Elektroluz
mało używany korzystnie sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 427

Lampe
elektr. (świeczki 12 świec) z czystego brązu do gabinetu korzystnie sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 428

Fortepian
tanio. Garnarska 2, m. 2. zdg 32 394

Elektroluz
prawie nowy sprzedam tanio. Wybickiego 2, m. 14. zdg 32 359

Sprzedam
jadłodajnię - kawiarnię „Pod Słoniem”. Górna Wilda 31. zdg 32 308

Skrzypce
wygrane sprzedam. Kosinińskiego 8, m. 8. zdg 32 312

Wilg
rasowy, polarny. Półwiejska 38, skład zegarmistrzowski. zdg 32 317

Diesela motor
oryginalny „Deutz” 50 PS. Adres Kurjer Poznański zdg 32 321

Parcele morgowe
ogrodkowe, budowlane przez magistrat zatwierdzone, zdrowa okolica, wkrótce Poznań, przewłaśczenie zaraz. Paluch, Piatkowo, Poznań. zdg 31 394/5

Meble
najtaniej, gwarantowane, dogodnie warunki tylko fabryka mebli. Rynek Śródecki zdg 31 182/3

Mleka
mogę dostarczać składom. Alfred Fryc, Rabowice, pow. Poznań. zdg 32 231/2

Gospodarstwo
56 morg dom 5 pokoi pełny inwentarz żywy martwy. Zgłoszenia Osydu. Dobieżyn, poczta Buk. zdg 32 347/8

Na Wronieckiej 24
Na Wronieckiej 24
Na Wronieckiej 24
podwórce w Hurtowni Porcelany kupuje się najsolidniej — najwygodniej i najtaniej. zdg 32 576

Gospodarstwo
57 morg ziemia pszenno-buraczana, inwentarz, dom 5 pokoi. — Zgłoszenia Grzeszkowiak, Opalenica 5 Stycznia. zdg 32 349/50

Sprzedam
dom 32 000, skład mieszkaniem, może być wolny. wpłaty 20 000. — Oferty kupujących Kurjer Pozn. zdg 32 584/5

Rower
damski tanio, Kraszewskiego 8, Ładownia Akumulatorów zdg 32 524

Kolonjalke
kompletna, mieszkaniem dzierżawa 50, — cena 1 650 złotych sprzedam. Adres Kurjer Poznański zdg 32 535

Parcele
2 718 m kw. ulica Raczynskich i 1 212 m kw ulica Botaniczna tanio sprzedam. Maciejewski, Zwierzyniecka 8, telefon 62-06. zdg 32 537

Jadalnię
dobrym stanie tanio sprzedam. Adres wskaże Kurjer Pozn. zdg 32 435

Zakład
fryzjerski sprzedam centrum. Oferty Kurjer Pozn. zdg 32 481

Piękne rogi
jelenie, rogacze tanio. Waly Zygmunta Augusta 3, mieszkanie 2. zdg 32 451

Łóżka metalowe
lustro z podstawką tanio Waly Zygmunta Augusta 3, mieszkanie 2. zdg 32 452

Brylanty
kolczyki korzystnie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 32 448

Meble najtaniej w Bakosia ul. Wenecjańska 1
Most Chwaliszewski przy krzyżu zdg 32 545

Parcele
za św. Rochem 16 morg kw. 1,75 razem sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 32 423

Pianino
krzyżowe. Działyńskich 9, parter lewo. zdg 32 562

Afrana
maszyna do szycia prawie nowa. Tomaszewski, Struska 2. zdg 32 552

Okazyjnie
szafa żelazna, biurko amerykańskie, godło szklane. Wielka 23, mieszkanie 13. zdg 32 550

Skład kolonialny
dobre zaprowadzony i bez konkurencji do sprzedania. Gdzie? wskaże Kurjer Poznański zdg 32 548

Piekarnię - cukiernię
sprzedam — wydzierżawie zaraz. Adres Kurjer Poznański zdg 32 513

11. KUPNA

Złoto
srebro, platyna i brylanty kupuje W. Kruk, Poznań, ul. 27 Grudnia 6. zdg 32 362

Składu
kolonialnego 2 pokoje poszukuje. Oferty Kurjer Pozn. zdg 32 374

Urządzone
fabrykę chemiczną poszukuje. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 32 289

Opone
760x90 lub 765x105 kupie. Stefan Rebelka, Szamoty. zdg 32 290

Zamienie
samochód Cabriolett 4 osob. 9/28 w stanie bardzo dobrym, na mniejszy, ewtl. 2 osobowy. Oferty Kurjer Pozn. zdg 32 301

Wanę
emalowaną mniejsze rozmiary kupie. Mickiewicza 8, m. 6. zdg 32 437

Pianino
spiesznie kupie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 32 425

Maszynę
do pisania kupie. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 32 392

Kupię
warsztat ślusarski w Poznaniu. Przystąpię do spółki lub wydzierżawie. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 309

Kupię
wille mała centrum, wpłaty 30 000. Oferty Kurjer Pozn. zdg 32 310

Pasy skórzane
rozmiary 130, 80, 50 mm, długość obojętna, używane i nowe, cena najniższa. Kurjer Poznański zdg 32 368

Gramofon
Singera damska kupie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 32 243

Motocykl
turystyczny sportowy 350-500, dobrym stanie kupie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 32 431/2

Śmietnik
betonowy przenośny kupie. Chociszewskiego 47. zdg 32 527

Młocarnię
parowa 60-66 cali kupie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 32 503

Wanny
kapielowe emalowane. Oferty Kurjer Pozn. zdg 32 554

Dom, wille
blisko tramwaju kupie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 32 594

Zamienie
4 pokojowe sliczne eleganckie jadalnię, sypialnię na skład małym mieszkaniem, branza obojętna, dobre położenie dopłacie. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 561

Kuchnie
kompletne na oalszą sprzedaż kupie. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 477

12. DO WYNAJECIA

Pięciopokojowe
z komfortem, centrum. Podgórna 6, m. 8. zdg 31 917

6, 5, 4, 3 i 2
pokojowe mieszkania, biura, składy w każdej dzielnicy wskaże „Domus”. Plac Wołności 14a. Informacje bezpłatne. zdg 28 982

Pokój
i kuchnia zaraz do wynajęcia. — Wypiańskiego 11. zdg 32 332

Odstepie
natychmiast 4 pokojowe I centrum na biura. Oferty Kurjer Pozn. zdg 32 257

Do
odstepienia mieszkanie, pokój, kuchnia, pokój z meblami. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 32 266

3
pokoje. Kanalowa 7, dozorca domu. zdg 32 274

3 pokojowe
II. piętro balkon z wygodami za zwrotu renowacji. Oferty Kurjer Pozn. zdg 32 279

Garaż
centrum do wynajęcia. Oferty Kurjer Pozn. zdg 32 398

Trzypokojowe
willa Zgoda 14 (Górczyn) właściciel. zdg 32 307

Dwupokojowe
łazienka za dzierżawę. Soltysiak, Prusa 18. zdg 32 529

6 pokojowe
słoneczne ogrzew. centr. I. Józefa 5. zdg 32 487

Ośmiopokojowe mieszkanie
na I piętrze przy Parku Moniuszki, komfort, tanio do wynajęcia. Oferty Kurjer Pozn. zdg 27 279

Dwupokojowe
kuchnia parter, czynsz zgóry. — Pocha 39, mieszkanie 17. zdg 32 520

Słoneczne mieszkanie
7 pokojowe III. Ogrodowa 10, wprost od gospodarza natychmiast. zdg 32 550

Pokój
kuchnia, 2 pokoje kuchnia, rok zgóry. Wroniecka 3, m. 7. zdg 32 462

3
pokoje kuchnia słoneczne. Debiec Południowa 63, I p. inform. S. Lita. zdg 32 570

13. SZUKA MIESZK.

Szukam
pokoju kuchni od gospodarza — czynsz zgóry. Oferty Kurjer Pozn. zdg 32 381

1-2
z kuchnią urzędnik kolejowy, 1 dziecko poszukuje od 1. 4. Oferty Kurjer Pozn. zdg 32 234

2-3
pokoi, kuchni średniocie od 1 maja ewent. młodziej urzędnik magistr. Zgłoszenia gospodarza lub administratora Kurjer Pozn. pod zdg 32 264

3
pokojowe mieszkanie z przynależnościami. Mały zwrot kosztów remontu. Adres wskaże Kurjer Pozn. zdg 32 269

Mieszkania
2 pokojowe komfortowe — wprost od gospodarza poszukuje zaraz, płace 1/2 ewentl. rok zgóry. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 32 323

Urzędniczka
poszukuje pokój dużego, próżnego ewentl. z kuchnią, średniocie od kwietnia lub wczesniej. Oferty z ceną Kurjer Pozn. zdg 32 365

Podoficer
zawodowy poszukuje 2 pokoje z kuchnią na Jeźcach od gospodarza. Oferty Kurjer Pozn. zdg 32 303

2-3
pokojowe młode małżeństwo — zapłacie zgóry. Oferty Kurjer Pozn. zdg 32 426

Emeryt. urzędnik państwowy
poszukuje 4-5 pokojowego mieszkania z wygodami nie wyżej I piętra od 1 maja wprost od gospodarza. Czynsz umiarkowany. Oferty Kurjer Pozn. zdg 32 388

3 pokoi
z wygodami wprost od gospodarza, okolice Łazarz - Grunwaldzka - Jeżyce, tramwaj poszukuje urzędnik. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 32 240

Dwu
chętniej trzypokojowe wygodami kuchnia poszukuje solidny samotny. Oferty Kurjer Pozn. zdg 32 559

Małżeństwo
bezdzielne poszukuje pokoju z kuchnią od gospodarza, może być sama duża kuchnia, czynsz pół lub za rok zgóry. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 32 590

Próżnego
pokoju od gospodarza, pół roku zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 239

Poszukuje
2 pokoje i kuchnię urzędnik. — Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 32 256

Mieszkania
jedno pokojowe ewent. 2 (kuchnia niekonieczna) tylko Jeżyce, urzędnik kawaler na wysokim stanowisku. Oferty Kurjer Pozn. zdg 32 501

Urzędnik
poszukuje mieszkania 2 pokojowego kuchnia. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 32 522

Pokoju
z kuchnią od gospodarza. Oferty Kurjer Pozn. zdg 32 458

14. ZAMIANA MIESZKANIA

Zamienie
4 pokojowe, komfortowe mieszkanie parterowe Fr. Ratajczaka na 3 pokojowe w centrum, Łaskawe oferty Kurjer Pozn. zdg 32 270

3 pokoje
przyległociami 74-1 I piętro — średniocie zamienie na małe. Oferty Kurjer Pozn. zdg 32 539

Zamienie
trzypokojowe, kuchnię, łazienkę, służącą. Wilda na dwupokojowe. do objęcia sypialnia. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 32 578

15. POKOJE UMEBL.

Pokój
Jeżycka 45, m. 9. zdg 32 329

Gabinet
i sypialnia elegancko umeblowane zupełnie niekrepujące naprzeciw kościoła św. Marcina oddam zaraz panu. Adres wskaże Kurjer Pozn. zdg 32 354

Inteligentnym
Spokojna 21 — 6. zdg 32 247

Dwuosobowy
kuchnia, Stroma 27, mieszkanie 5 zdg 32 086

Małżeństwu
używaniem kuchni, elektryczność ślusarska 2 — 13. zdg 32 219

Pokój
ładny słoneczny inteligentnym — Poplińskich 8, m. 3. zdg 32 220

Długa
3, m. 32. zdg 32 228

Pokój
frontowy dwóch panów - panien. Rybaki 9, mieszkanie 10. zdg 32 385

Jeden-
dwuosobowy. Marcina 20, m. 6. zdg 32 334

Pokój
wejście klatki schodowej. — św. Wojciech 2, m. 8. zdg 32 382

Umeblowany
słoneczny, czysty. Dąbrowskiego 9 11, m. 8. zdg 32 406

Dwuosobowy
Marszałka Pocha 49, m. 8. zdg 32 405

Tanio
panienkę. Kantaka 8, m. 7. zdg 32 402

Niekrepujący
Rzeczypospolitej 9, m. 14. zdg 32 300

Jasna
12, m. 3 panu na stanowisku. zdg 32 435

Pokoik
wynajmę. Kopernika 8, m. 2. zdg 32 396

Wrocławska
5/6, mieszkanie 4. zdg 32 395

Pokój
2 panów. Skarbowa 15, m. 9. zdg 32 241

Pokój
Dąbrowskiego 36, m. 21. zdg 32 246

Słowackiego
20 — 7. zdg 32 525

Słoneczny
elegancki. Dąbrowskiego 33 — 8 zdg 32 526

20 zł
pokój z osobnym wejściem. Małeckiego 23, parter, prawo. zdg 32 534

Niekrepujący
z klatki. Woźna 18 — 4. zdg 32 536

Pokój
czysty frontowy, telefon, III piętro. Fredry 1, mieszkanie 19. zdg 32 580

Jasny
duży 15 marca. Jeżycka 45 m. 6 zdg 32 504

Reja 1
jedno lub dwuosobowy słoneczny m. 10. zdg 32 492

Słoneczny
Łąkowa 8 m. 8. zdg 32 490

Frontowy
dwuosobowy, telefon, łazienka. — Skarbowa 7, mieszkanie 8. zdg 32 447

Dwuosobowy
Strzelecka 25, m. 8. zdg 32 507

Niekrepujący
Babińskiego 7 — 1. zdg 32 433

Dwuosobowy
lub jednoosobowy. Ratajczaka 11a, wejście 6. — 98. zdg 32 506

1-2
pierwszorzędnie umeblowane z użyciem łazienki elektrycznej, oświetlenie, kaloryf, osobne wejście. — św. Marcin 63, m. 7. zdg 32 429

Dwuosobowy
Czesława 16a, 2 piętro, lewo. zdg 32 419

Pokój
także przyjezdny. Kreta 4, II, prawo. zdg 32 422

Służąca
pościel, Długa 12 — 11. zdg 32 408

Pokój
używaniem kuchni. Śniadeckich 11, m. 11. zdg 32 464

Pokoik
światło elektr. 17 zł. Bukowska 41, m. 9. zdg 32 500

Mały
pokój pościel własna zaraz. Wroniecka 10, mieszkanie 3. zdg 32 557

Łąkowa
16, m. 10, niekrepujący. zdg 32 549

Przyjezdny
słoneczny, niekrepujący zaraz ewentualnie stałe. Dąbrowskiego 23, mieszkanie 7. zdg 32 519

Słowackiego
41, II, m. 14. zdg 32 523

13. SZUKA POKOJU

Urzędnik
poszukuje zupełnie niekrepującego pokoju najchętniej używaniem fortepianu. Oferty ceną Kurjer Pozn. zdg 32 542

Pokój
próżny czysty dla spokojnego kawalera. Oferty Kurjer Pozn. zdg 32 230

Dwuosobowego
czystego słonecznego, początek Jeżyc. Oferty Kurjer Pozn. zdg 32 250

Mały
niekrepujący. Oferty Kurjer Pozn. zdg 32 263

Małżeństwo
kulturalne bezdzielne poszukuje obszernego, pustego pokoju używaniem kuchni lub mieszkania od gospodarza. Zgłoszenia ceną Kurjer Pozn. zdg 31 962

Eleganckiego
jasnego pokoju dobrem utrzymaniem, łazienka, możliwość telefon, centrum poszukuje. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 32 215

Niekrepujący
przyjezdny od zaraz, średniocie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 32 285

Dwuosobowego
35 zł. Oferty Kurjer Pozn. zdg 32 295

Urzędnik
na stanowisku szuka cichego niekrepującego praktycznie urządzonego pokoju średniocie, utrzymaniem, obsługa 100 zł od 1. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 32 298

Próżnego
pokoju poszukuje. Oferty Kurjer Pozn. zdg 32 390

Profesor
gimnazjalny szuka od 1 kwietnia, niekrepującego pokoju. Warunki Kurjer Pozn. zdg 32 307

Pokoju
bez mebli szuka krawcowa. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 32 238

Pokoju
czystego, słonecznego, elektryczność, łazienka, dwuosobowego, okolica Jeżyce. Podaj cenę Kurjer Pozn. zdg 32 591

Małżeństwo
szuka dwu lub jednego dużego pokoju z umeblowaniem i łazienką w średniocie. Zgłoszenia z podaniem ceny do „Par”. Aleje Marcinkowskiego 1, pod 54,07 Pz 3454-54,67

Pokoju
dobrze umebl., niekrepującego z łazienką w średniocie poszukuje pan. Oferty Kurjer Pozn. zdg 32 421

Szukam
pokoju ul. Czesława. Oferty Kurjer Pozn. zdg 32 575

17. LOKALE

Skład
zaraz. Półwiejska 35, w podwórzu. zdg 32 004

Pracownia
krawiectwa damskiego do wynajęcia. Oferty Kurjer Pozn. zdg 32 439

Okazja
skład tow. krótkich mieszkaniem korzystnie do objęcia. Oferty Kurjer Pozn. zdg 32 582/3

Obszerny lokal
handlowy do wynajęcia Rybaki 20 administrator. zdg 32 499

Poszukuje
lokalu na kawiarnię wprost od gospodarza. Oferty Kurjer Pozn. zdg 32 496

Śniadalnie
z wyszynkiem w średniocie, dobrze prosperująca oddam na rachunek. Oferty Kurjer Pozn. zdg 32 430

Ubikacje
przemysłowe mniejsze, większe do wynajęcia. Administracja, ul. Strzelecka 14. zdg 32 517

2 lub 3
pokoje ładne, duże, wygodne, wysoki parter vis a vis Apollo od 15. ywdzierżawie tylko poważnym reflektantom na biuro lub tp. Wiadomość Piekary 5, parter prawo. zdg 1148

18. DZIERŻAWY

Piekarnię
wydzierżawie w mieście lub dużej wsi kościelnej. Marcin Biernat, Włoszakowice, pow. Leszno. zdg 32 259

Dzierżawy
domu ogrodem, rola wsi kościelnej miasteczku poszukuje opozony inwalida wojenny. Wiśniewski, Kościan, Czempiriska 6. ng 5 448

21. LICYTACJE

Licytacje
w Lokalu publ. Licytacji ul. Wroniecka 4. I codziennie od 8 do 18. Pz 3396-9.124

22. ZGUBY

Książeczke
fryzjerska czeladnicza na nazwisko Stanisław Nowicki zagubilem Oddać Kolejowa 39, m. 9. zdg 32 229

23. ROZMAITE

Szyje
suknie damskie, dziecięce, ceny bezkonkurencyjne. Piekary 17, prawo, Mądrowska. zdg 31 703

Giała
swedzenie oraz wszelkiego rodzaju wyrzut skórnie, usuwa kram, Lain-Age (z kosmikiem). Idealny nieszkodliwy kosmetyk usuwający wady naskórka. ng 4726

Koldry — Dywany czyści
Finany pierze
i przeżyta: to i dobrze. Farbiarnia Proebstla, Strzelecka 1. Podgórna 10. Ratajczaka 34. Dąbrowskiego 3. Kraszewskiego 17. Pz 3 055-9.3

Dywany
na okres przedświąteczny polecam po znacznych zniżkach cenach. 150 x 200 już od zł 65. — 175 x 250 już od zł 95. — 200 x 300 już od zł 155. — Chodniki z metra od zł 1. dywaniki perskie i inne od zł 2,25. gobeliny, epniegle, moquety na obicie mebli. Narzutki — tapczany, materiały dekoracyjne stałe na składzie. Magazyn Bławotów Poznań, St. Rybaki 59, tel. 22-55, narożnik Wrocławskiej, W. Groszkiewicz. — Przyjmuje asygnaty Sp. „Kredyt”. Pz 3 082

Wykonuje
wszelkie transporty samochodem cięż. nośność 4 000 kg, specjalność przewoźniczką. Alek. Sławański i S-ka. Poznań, Szkolna 7/8, m. 14. zdg 32 327

Akuszerka
Kicka osiedliła się. Ul. Poznańska 42. zdg 32 214

Koldry
wykonuje przerabia Smoczyńska, Kwiatowa 8. zdg 32 373

Znana
wroźbiarka Adarelli przepowiada przyszłość z cyfr i kart. Przyjmuje do 9 wieczór. Podgórna 13, mieszkanie 10, front. zdg 32 376

Masarz
wykonuje kosm. lecznicze z gimnastyką. Oferty Kurjer Pozn. zdg 32 242

Wróży
słynna chiromantka, przyjezdna. Strzelecka 31 — 28. zdg 32 589

Chłopczyka
ośmiomiesięcznego oddam na własne. Oferty Kurjer Pozn. zdg 32 480

Zdrowego
dziesięciodniowego chłopca oddam na własne wzgl. wychowanie. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 32 508

Chiromantka
przyjezdna najwybitniejsza, przepowiada przyszłość, przyszłość, rak, kart, dużo podziękowań. Ul. Działyńskich 10, m. 2, wejście niekrepujące. zdg 32 569

Rysunki
budowlane tanio. Oferty Kurjer Pozn. zdg 32 553

24. NAUKA

Kursy Handlowe
Tadeusza Preissa, Skarbowa 11, 3 kwietnia. zdg 30 908

Kursy kroju
szycia, robót ręcznych warunki bardzo korzystne. Marji Magdaleny 1, mieszkanie 7. zdg 32 222

Szkoła Tańców Szczerkówny
Wrocławska 14. zdg 32 341

Kursy
domowej krawieczyzny, bielizny, robót ręcznych. Wierzbicice 10, m. 7. zdg 31 852

Dyplom Sorbony
konwersacja francuskiego zbiorowe. Przygotowywanie tematów maturalnych. Oferty Kurjer Pozn. zdg 32 582

Magister
matematyki udzieli tanio. Rybaki 31, m. 6. zdg 32 449

Angielskiego Francuskiego
udziela Dolgow, Skarbowa 4. m. 14. Zgłoszenia 2-3, 7.30-9. zdg 32 558

25. MUZYKA

Duet
lub trio, akordeon, śpiew potrzebny od zaraz. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 32 530

Kwartet
pierwszorządny zespół koncertowy, bogaty repertuar, śpiew, potrzebny od 1. 4. Oferty Kurjer Poznański ng 5489

26. SZUKANIE POSADY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych

Mydlarz
fachowiec, znający wyroby wszelkich mydeł i proszków mydlanych szuka odpowiedniej posady. Oferty kierować pod St. Bawolska, Kraków, ul. Lubomirskiego 51. zdg 31 759

Technik dentystyczny
działny, dobre świadectwa, polecenia poszukuje posady. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 31 768

Pomocnik
handlowy, branży spożywczej z dobrymi poleceniami poszukuje posady. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 31 960 Miejscowość obojętna.

Wielkopoleń
kupiec przyjmie zastępstwo na pokupny artykuł. Referencje dobre. Szymański, Leszno, Bracka 3. zdg 31 876

Urządnic gospodarczy
żonaty, bezdzietny z dobrymi świadectwami poszukuje posady za kawalera zaraz lub 1. 4. 34. Łaskawe zgłoszenia upraszamy do Kurjera Poznańskiego zdg 31 870

TEATRY

Poznań, czwartek, 8. 3.

TEATR POLSKI: Dziś - „Czwarty do bridge'a”.
Piątek, 9. 3. „Czwarty do bridge'a”.

TEATR WIELKI: Piątek, 9. 3. „Wesoła wojna”.
Sobota, 10. 3. „Mignon”.

TEATR NOWY: Dziś - „Zmartwychwstanie”
(Katusza Masłowa), występ Haliny Cieszkowskiej.

Piątek, 9. 3. „Zmartwychwstanie” (Katusza Masłowa) po raz ostatni występ Haliny Cieszkowskiej.

Sobota, 10. 3. „Pieniądz nie jest wszystkim”.

KINA APOLLO METROPOLIS
NASZE KINA PROGRAMY NAJTAŃSZE NAJLEPSZE

W KAŻDY PIĄTEK TYGODNIK WYDARZEŃ
Z CAŁEGO ŚWIATA W ŻYWYM SŁOWIE NA EKRAŃACH
APOLLO i METROPOLIS
ng 4068

KINA

Poznań, czwartek, 8. 3.

APOLLO: „Wielka grzesznica”.

COLOSSEUM: „Pogromcy Przeworty”.

CORSO: „Głos Pustyni”.

GWIAZDA: „Król Królów”.

METROPOLIS: „14 lipca”.

MOJE: „Maż z drugiej ręki”.

ORZEL: „Noc strachu”.

OSWIATOWE T. C. L.: „Święte milczenie” oraz nadprogram humorystyczny.

RENAISSANCE: „Dziwny Dom”.

SFINKS: „Biała lilja”.

SŁONCE: „W twoich ramionach”.

TECZA-LAZARZ: „Rasputin”.

TECZA - WILDA: „Obraz Majestatu”.

WILSONA: „Mężczyźni w jej życiu”.

Rozpacz
beźmierna, nie-lża przeokrutna otwiera przedemną czarną otchłań piekła. Bezsilna i złamana błagam o jakąkolwiek pracę! Z zawodu nauczycielka ludowa, literatka, pochodząca z najlepszych sfer Malopolski zachodniej. Pięszę na maszynę. Czy znajdzie się zamek, szlachetne serce, które by odzyskało boleść mej duszy? Czy znajdzie się dobre, poczciwe serce, co by zechciało wydobyc mnie z fatalnego położenia wydatnie musi do upadku. Mam lat 32, pragnę żyć jeszcze! Szybkie oferty kierować proszę do Kurjera Poznańskiego pod zdg 31 883

Szofer - ogrodnik
kawaler, kilkoletnia praktyka, dobrymi świadectwami poszukuje posady zaraz lub później. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 31 855

Urządnic gospodarczy
kawaler, lat 26, fachowo wykształcony, 4-letnia praktyka, dobrymi świadectwami, szuka posady. Na życzenie stawia kaucję 1000 zł. gotówki. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 059

Osoba
inteligentna w średnim wieku, obeznana domowa praca i gotowaniem poszukuje posady także jako przychodnia. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 156

Tylko
pewnej rzeczywiście korzystnej posady propozycji poszukuje starszy rolnik z 1000 złotych, zna handel. Oferty Kurjer Poznański zdg 31 429

Dziewczyna
poszukuje posady z gotowaniem od 15. bm. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 333

Gospodyni
wiek średni, inteligentna z dobrem gotowaniem szuka samodzielnej posady u samotnej osoby. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 32 330

Dobry
kucharka wesela, energiczna - pracowita, stylowa dla najlepszych smakoszyw przyjmie posadę od 1 kwietnia. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 32 339

Dziewczyna
młodsza uczciwa z porządnej rodziny poszukuje posady do wszystkich od 15. 3. - 1. 4. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 340

Posługaczka
uczciwa poszukuje sprzątanii biur. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 352

Dziewczyna
szuka posady do wszystkiego, trochę gotowaniem i praniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 353

Początkująca
bufetowa i paniątką do dziecka szukają posady, miejscowość obojętna. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 32 356

Posługaczka
szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 359

Paniątką
do dzieci poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 271

Robotnik
lat 20, uczciwy, pracowity z porządnej rodziny szuka jakiegokolwiek pracy. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 32 391

Aplikant adwokacki
z prawem występowania przed sądem poszukuje aplikacji. Oferty Kurjer Poznański dg 1 160

Dla
córci szukam nauki krawcowej. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 314

Włodarz
praktyki, 7 lat 36 poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 286/7

Krawcowa
dzielną poza dom tanio szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 488/9

Poszukuje
pracy jakiegobądź, stawiam kaucję 200 złotych. Władysław Düsterhöft, Gościejowo, p. Rogoźno. ng 5 486

Wolontariuszka
przyjmie szyć w krawcowej. - Oferty Kurjer Poznański zdg 32 218

Gospodyni
inteligentna szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 216

Młoda
uczciwa dziewczyna szuka posady bez gotowania lub do dzieci. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 222

Dziewczyna
uczciwa gotowaniem, dobrymi świadectwami szuka posady zaraz lub 15. bm. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 232

Dziewczyna
poszukuje posady z praniem. - Oferty Kurjer Poznański zdg 32 386

Dziewczyna
młodsza z prowincji poszukuje posady do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 379

Mężczyzna
lat 26, poszukuje jakiegokolwiek pracy za skromnym wynagrodzeniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 31 889

Starsza
osoba zna średnią kuchenną szuka posady do dwóch osób. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 278

Panna
z lepszej rodziny do pomocy w kuchni i do składu poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 296

Młynarz
kawaler wykonuje także małe reperacje poszukuje posady zaraz. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 32 306

Żelazniak
młody pomocnik poszukuje posady ekspedienta. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 262

Samodzielną
szuka posady z dobrem gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 328

Panna
lat 24, miła, z szyćciem, przyjmie posadę w składzie obojętnej branży. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 373

Samodzielną
gospodyni kucharka poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 31 970

Bilansista
rutynowany poszukuje posady ewentl. godzinowej. Prowadzi księgowość w abonamencie. Zakłada, reguluje księgi, ustawia bilanse. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 31 501

Rządca gospodarczy
młody, bardzo dobre świadectwa, poważne referencje, ostatnio na samodzielnej posadzie poszukuje od 1. 4. lub 1. 7. rb. odpowiedniej stałej posady żonatego. Łaskawe zgłoszenia uprasza się do Kurjera Poznańskiego pod zdg 32 249

Pokojowa
młodsza poszukuje posady od 1 kwietnia. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 251

Woźny
szuka posady 1. 4. z kaucją. - Oferty Kurjer Poznański zdg 32 252

Paniątką
uczciwa, inteligentna, porządnej rodziny poszukuje posady jako niania do niemowlęcia od 1. 4. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 533

Krawcowa
domowa bardzo dzielna tanio szuka posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 32 542

Książkowa - bilansista
siła rutynowana poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 588

Robotnik
prowincji dobrze polecony szuka jakiegokolwiek pracy, kaucje od 15 lub 1. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 505

Kucharka
młoda uczciwa pracowita szuka posady do restauracji zna kuchnię, bufet zimny i gorący. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 498

Młoda
uczciwa zna prace domową i co-kolwiek gotowania poszukuje pracy. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 493

Sierota
do wszelkich prac domowych szuka posady od 15. III. 34. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 494

Prania
lub posługi poszukuje z dobrymi świadectwami Oferty Kurjer Poznański zdg 32 479

Szofer
z długotrwałą praktyką i dobrymi świadectwami poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 457

Posługi
lub prania poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 443

Gospodyni
kucharka samodzielną szuka posady w restauracji lub dużego domu. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 509

Inteligentna
gospodyni, która dobrze gotuje, przyjmie posadę do wszystkiego 1-2 osób zaraz lub później. Pensja skromna. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 32 410

Młodszy
urządnic gospodarczy z ukończoną Szkołą Rolniczą, trzyletnia praktyka, obznajomiony z wszelkimi pracami, także z księgowością gospodarczą poszukuje posady od kwietnia względnie później. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 32 476

Dzielną
leśnik, bażantarnik i tepiciej kłusowników Górnoszlazak, praktyka 28 lat, mała rodzina, lat 45, zdrowy, sumienny prosz o posadę z powodu parcelacji majątku. - Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 32 469

Urządnic gospodarczy
kawaler syn rolnika ukończona szkoła rolnicza, 5-letnia praktyka w przodujących majątkach, dobry organizator robót, pielegnacji roślin, obeznany w hodowli inwentarza zarodowego, świetne świadectwa, polecenia pp. Ziemią poszukuje posady. Skromne wymagania Stefan Szudera, - Wielonek, poczta Ostroróg. zdg 32 475

Pomocnik rzeźnicki
z kartą rzemieślnicza szuka zajęcia. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 473

Ogrodnik
kawaler lat 31, dobry warzywnik, obeznany dobrze w hodowli warzyw w inspektach i oranżeryjach poszukuje posady od 1. 4. 34. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 32 472

Dziewczyna
do wszelkich prac z gotowaniem z dobrymi świadectwami szuka posady lub posługi. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 461

Posługi
na pół lub cały dzień poszukuje. Wielkie Garbary 53. podwórze, m. 21. zdg 32 459

Dziewczyna
z bardzo dobrem gotowaniem szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 454

Żelazniak
młodszy z księgowością i dekoracją, skromne wymagania szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 577

Kowal - maszynista
działny fachowiec, obeznany prowadzeniem traktora „Dering”, szkoła podkuwaczy koni, poszukuje posady w majątku od 1. 4. 34. Łaskawe zgłoszenia St. Nowak, Obra, powiat Wolsztyn. ng 5487

Kucharka samodzielną
dobrze polecona znająca kuchnię Warszawską i wszystkie prace domowe szuka odpowiedniej posady. Kraszewskiego 12, mieszkanie 5. zdg 31 867

Ekspedientka
branża rzeźnicza przystojna, inteligentna poszukuje posady od zaraz lub później. Oferty Szalaty Wronki. zdg 31 955

Inteligentna
panienka posiadająca świadectwa pierwszorzędnych domów, obeznana w dziedzinie wychow. higieny, szyćcia, haftu, zmiany posadę do dzieci lub jako panna służącą. - Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 30 216

Dwie gosposie
młodsze, inteligentne, nawskroś uczciwe, z dobrem gotowaniem, poszukują posady od 15. do prowadzenia samodzielnego gospodarstwa domowego. Oferty Kurjer Poznański zdg 31 907

Wychowawczyni
bardzo dobrymi świadectwami, kilka lat praktyki przyjmie posadę najchętniej w majątku. - Oferty Kurjer Poznański zdg 31 914

Dziewczyna
uczciwa szuka posługi z praniem Łazarz, Górczyn. Oferty Kurjer Poznański zdg 31 918

Dziewczyna
samodzielną, dobrą religijną poszukuje posady od zaraz najchętniej do samotnej osoby. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 31 922

Poszukuje
posługi lub prania. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 31 923

Drogerzysta dypl.
młody lat 22 po służbie wojskowej z porządnej rodziny poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 31 925

Posługi
od 3 po południu poszukuje. - Oferty Kurjer Poznański zdg 31 927

Dziewczyna
skromna, uczciwa z prowincji poszukuje posady do młodego małżeństwa od 15 marca. Oferty Kurjer Poznański zdg 31 551

Praktykant
gospodarczy średnim wykształceniem i szkołą rolniczą, może zastąpić urzędnicą gospodarczą, poszukuje posady od 1 kwietnia za małym wynagrodzeniem. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 31 928

Dziewczyna
poszukuje posady do wszystkiego z małym gotowaniem. Zgłoszenia do Kurjera Poznański zdg 31 825

27 WOLNE MIEJSCA

Samodzielną
p. tokarze w drzewie celem pracy pelerka, introligator albo introligatorka i uczeń stolarski proszę się zgłosić. Poznań, Dębica, Markowa 12. zdg 32 766

Inżynier - mechanik
specjalista ciepły, lat 35, obecnie samodzielny kierownik gazowni fabrycznej i dużej kotłowni, zasilającej elektrownie, zmiany posadę. Oferty pod „Inżynier ciepły” do Agencji „P.A.R.” Poznań, Marcinkowskiego 11. 54,33

Dodatkowe zajęcia
Poszukujemy na prowizje dzielnych uczciwych akwizytorów do sprzedaży tylko prywatnie na raty porcelany pierwszorzędnej najstarszej fabryki w Polsce. Uwzględnia się tylko dobre sily, które sprzedają inne artykuły. Szczerze oferty, fotografie, odpisy świadectw oraz referencje do Kurjera Poznańskiego zdg 32 176

Służąca
uczciwa i skromna potrzebna zaraz. Niecała 5, m. 6. zdg 32 346

Uczennice
krawieckie potrzebne. Wróblewska, Wielka 18. zdg 32 325

Panienki
do obsługi gości na procent. - „Chaplinka”. Chwaliszewo 2. zdg 32 360

Uczeń
złotniczy może się zgłosić. W. Kruk, Poznań, ul. 27 Grudnia nr. 6. zdg 32 363

Uczeń
kupiecki do składu gramofonów i rowerów potrzebny. Pismem zgłoszenia „Kastor”, Poznań, św. Marcina 55. zdg 32 224

Dziewczyna
do dzieci z szyćciem do lat 18 na prowincję pensja 10. Kapelusze damskie, Górna Wilda 13. zdg 32 225

Służąca
samodzielną gotowaniem na prowincję pensja 20. Zgłoszenia Kapelusze damskie, Górna Wilda 13. zdg 32 226

Pomocnica
do szyćcia potrzebna. Wielkie Garbary 12, m. 3. zdg 32 375

Dziewczyna
do gotowania i dziecka zaraz. - Nad Wierzbakiem 4, m. 5, godz. 3-4. zdg 32 370

Lekarz
(akuszer) z ukończoną praktyką może objąć praktykę po zmarłym, gotówka niekomiczna. Oferty do Kurjera Poznański zdg 32 272

Nauczycielki szyćcia
ukończonym seminarjum Szkoły Rzemiosł szukam. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 291

Posługaczka
na przedpołudnie od 2-4. Mroczykiewicz, Dąbrowskiego 28, m. 10, podwórze. zdg 32 292

Potrzebna
bielizniarka. Plac Wolności 9, m. 12. zdg 32 294

Nauczycielka wychowawczyni
energiczna i doświadczona potrzebna od 1. 4. b. r. na wieś 4 dzieci, klasa 7. 3 i 1 od nowego roku szkolnego tylko 2 dzieci. - Zgłoszenia z świadectwami, referencjami do Kurjera Poznańskiego zdg 32 302

Ekspedjent - blawatnik
możliwie dekorator dzielny swym zawodzie potrzebny. Oferty z podaniem wymagań do Kurjera Poznańskiego zdg 32 440

Posługaczka
z okolicy Wilcy potrzebna. Adres wskaże Kurjer Poznański. zdg 32 399

Służąca
zaraz potrzebna. Śniadeckich 20, m. 3. zdg 32 397

Ekspedientka
z branży konfekcyjnej damskiej potrzebna. W. Gruszczyńska, skład konfekcyjny Kramarska 17. zdg 32 393

Służąca
z gotowaniem, praniem potrzebna zaraz. Marszałka Focha 139, mieszkanie 2. zdg 1 162

Humor zagraniczny

— Widziałam już pańską twarz w innym miejscu...
— Pani się myli. Moja twarz znajduje się już od urodzenia na tem samym miejscu!
(Kwitko — Praga). S. F.

Przedpłata
na miesiąc marzec 1934 roku za oba wydania razem w Poznaniu w ekspedycji zł 3,20, w agencjach w mieście zł 3,50, z odnośnieniem do domu w Poznaniu zł 3,70, z odnośnieniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4,14, kwartalnie zł 12,40, pod opaską miesięcznie w Polsce zł 7,50, w innych krajach zł 9,50. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia
na stronie 6-lamowej 25 gr. na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr. na stronie czwartej 100 gr. na stronie drugiej 120 gr. przed wiadomościami potoczniemi 200 gr. od 1-lamowego milimetra. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża; do wydania głównego (wieczornego) „drobne” do godz. 11. większe dłużej według możliwości. Drobne ogłoszenia (najwyżej 100 słów, w tem 5 nagłówkowych): słowo nagłówkowe (tuste) 25 gr. każde dalsze słowo 15 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia powstaje wskutek matrycowania, wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materiał poświęcony danej uroczystości. Telefony do Redakcji i Administracji: 44-61, 14-76, 33-07, 35-24, 35-25, 40-72, w niedzielę, święta i nocą tylko 14-76, 35-24 i 40-72, P. K. O. Poznań nr. 200 149.